

ประติมากรรมนูนม ด้วยเทคนิคการลักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดิน
น้ำมันของลูกออกทิสติก

เมตตา สุวรรณศรี

ได้รับทุนสนับสนุนงานสร้างสรรค์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
ลิขสิทธิ์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Soft Sculpture This Technique of Knitting Fiber is Inspired by a Clay
Sculpture of the Autistic Child.

METTA SUWANASORN

FUNDED CREATION BY BUNDITPATANASILPA INSTITUTE

BUDJET YEAR 2019

COPYRIGHT OF BUNDITPATANASILPA INSTITUTE

ชื่องานวิจัย ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงาน
ปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก
ชื่อวิจัย นางเมตตา สุวรรณศรี
คำสำคัญ ออทิสติก, ประติมากรรมนุ่ม, ดินน้ำมัน, เส้นใย, ถัก
ปีงบประมาณ 2562

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก” ต้องการแสดงให้เห็นถึงความงามอันเกิดจากจินตนาการของลูกออทิสติก ที่ใช้ศิลปะมามีส่วนช่วยในการบำบัดภาวะอาการสมาธิสั้น ให้สามารถสร้างให้เกิดสมาธิยาวนานต่อเนื่องมากขึ้น แต่ผลงานศิลปะของลูกที่สำเร็จออกมานั้น ล้วนแสดงออกให้เห็นถึงความงามอันเกิดจากความไม่สมบูรณ์ ทั้งด้านรูปร่าง เนื้อหา สีส้น และกระบวนการในการปั้นดินน้ำมันซึ่งนับเป็นกิจกรรมที่เด็กชื่นชอบและสนุกสนาน เป็นการปั้นเพื่อความสุข โดยการเลือกใช้สีส้นหลากหลาย ได้พัฒนาทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กคือมือ การทำงานประสานกันของมือซ้ายและขวาสายตา สมาธิ ความจำ ที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำงานของสมอง 2 ด้าน ทั้งด้านซ้าย ด้านขวา ที่ทำงานสัมพันธ์กัน นับเป็นการพัฒนาผ่านกระบวนการเล่น ทำให้ผู้สร้างสรรค์เกิดความสนใจ จึงนำผลงานของลูกมาสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคทางหัตถกรรมที่ผู้สร้างสรรค์มีความชำนาญ งานถักโครเชต์ และการเพ้นย้อมสีเส้นใย เพื่อให้เกิดผลงานประติมากรรมนุ่มที่ตรงตามแนวคิดของลูกที่สร้างสรรค์ไว้ ที่แสดงออกถึงจินตนาการอันบริสุทธิ์ของลูกออทิสติกตามหลักแนวคิดสุนทรียศาสตร์ วาปี ซาปี คือความงามอันเกิดจากความไม่สมบูรณ์ จนเกิดเป็นผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตนแต่แฝงไว้ด้วยความงามอันบริสุทธิ์ พร้อมทั้งส่งเสริมและมุ่งให้กำลังใจกับครอบครัวที่มีลูกออทิสติก ได้หันมาเห็นคุณค่าของการใช้ศิลปะบำบัด ว่าสามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้ลูกได้เป็นอย่างดี และนับว่ามีประโยชน์กับสังคมเพราะเป็นการชี้นำแนวทางในการสร้างกิจกรรมบำบัดให้กับเด็กภายในครอบครัวได้

คำสำคัญ : ออทิสติก, ประติมากรรมนุ่ม, ดินน้ำมัน, เส้นใย, ถัก

TITLE Soft Sculpture This Technique of Knitting Fiberis Inspired by a Clay
Sculpture of the Autistic Child

RESFARCHER Metta Suwanasorn

KEYWORDS Autistic, Soft Sculpture, Clay Creature, Fiber, Knit

YEAR 2019

Abstract

In this thesis, research and analysis was performed to create the art thesis under the title "Soft sculpture using soft fiber weaving inspired by clay creatures of autistic child". The author would like to show the elegancy of imagine of autistic child who using art to heal Attention deficit hyperactivity disorder. By observing the clay creatures of autistic child always show the elegancy of incomplete in shape, content, color, and process of clay creation which is full of fun and happy of them. the clay creatures is colorful and help to develop small muscle skills that is hand, coordination of left hand and right hand, eyes, meditation and remembering that show the performance of left brain and right brain. It is the development of play which make the author interesting and bring it to be inspiration of this art creature. the author uses handicraft technique which the author has expertise, crochet work, fabric color dyeing. To make the soft sculpture that show the author's idea which inspired by clay creatures of autistic child. It is according to WabiSabi concept that is elegancy from incomplete artistic work. And to encourage the family which have autistic children. To make them recognize the way of using art to heal autistic children and support the development of their children. And it will be the good concept of healing for society.

Keywords : Autistic, Soft sculpture, clay creature, fiber, knit

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความตั้งใจที่จะส่งเสริมการแสดงออกของลูกออทิสติก เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้ ผู้ปกครองที่มีลูกเป็นเด็กพิเศษ ได้ค้นหาแง่มุมความสามารถอันเกิดจากเด็กพิเศษ เพื่อเป็นการส่งเสริม ให้นำศิลปะไปใช้ในการบำบัด เพื่อช่วยพัฒนาการรอบด้านได้อีกทางหนึ่ง การสร้างสรรค์ครั้งนี้ ประสบผลสำเร็จได้จากผู้สนับสนุนงบประมาณ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และลูกชาย เด็กชายฉัตรกร สุวรรณศร ที่เป็นกำลังใจและแรงบันดาลใจให้ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะ ที่ปรึกษาโครงการ ศาสตราจารย์สุธา ลิ้มวัชร์ และอาจารย์กรรมการท่านอื่นๆ ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยของผู้สร้างสรรค์ ขอกราบขอบพระคุณไว้มา ณ ที่นี้

คำนำ

ภาพวาดของเด็กออทิสติก เป็นเสมือนภาษาที่สอง ของกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องในการสื่อสาร และการเรียนรู้ เด็กสามารถเรียนรู้ความคิดรวบยอด (concept) ผ่านทางศิลปะได้เร็วกว่าวิธีการสื่อสารหลักคือภาษาพูด และสามารถใช้งานศิลปะสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่เขารับรู้และสิ่งที่เขาคิด รวมทั้งสามารถช่วยลดพฤติกรรมที่ชออบอยู่ในโลกส่วนตัว และไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างได้ ภาพวาดของเด็กออทิสติกมักเป็นภาพลายเส้นตามจินตนาการอันแปลกประหลาดไร้การควบคุมเกินคาดเดา อันเนื่องมาจากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ในการจัดเรียงลำดับข้อมูลการมองและการแปลค่าของสิ่งที่เห็น การใช้แนวทางศิลปะบำบัดมากระตุ้นให้เด็กออทิสติกสื่อสาร จนเกิดเป็นภาพที่เติมเต็มไปด้วยจินตนาการอันบริสุทธิ์ ไร้ขอบเขต เป็นความงามจากการตีความตามความเข้าใจและจากความตระหนักรู้ ความพยายาม เกิดเป็นรูปภาพที่ผิดรูปผิดเหลี่ยมบิดเบี้ยว ล้วนไม่ใช่สาระสำคัญ หากแต่ลูกได้เริ่มต้นทำด้วยความรักด้วยความเข้าใจภายในหัวใจ จนสามารถทำให้เห็นได้ว่า การใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ให้ผู้คนเห็นถึงความสามารถของเด็กพิเศษ โดยมีจุดประสงค์ที่จะสร้างกำลังใจให้แก่ครอบครัวที่มีลูกเป็นเด็กออทิสติก โดยลองเฝ้าสังเกตความสามารถของลูกออทิสติก เพื่อหาแง่มุมในการช่วยรักษาภาวะอาการต่างๆ ได้โดยใช้ศิลปะบำบัด

(นางเมตตา สุวรรณศร)

16 สิงหาคม 2561

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
คำนำ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญภาพ	ฎ
สารบัญตาราง	ฏ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่น่าสนใจ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
1.3 สมมติฐานของการสร้างสรรค์.....	2
1.4 คำถามในการวิจัย / การสร้างสรรค์.....	3
1.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย / การสร้างสรรค์.....	3
1.6 ขอบเขตในการวิจัย / การสร้างสรรค์.....	4
1.7 ขั้นตอนของการศึกษาและการสร้างสรรค์.....	5
1.8 ระเบียบวิธีวิจัย / การสร้างสรรค์.....	6
1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.10 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	7

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

2

2.1 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.2 ทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	9
2.3.การสร้างสรรค์ศิลปะการปั้นของเด็กออทิสติก.....	9
2.4 ศิลปะบำบัด (Art Therapy).....	10
2.5 ศิลปะของลูกออทิสติกลักษณะการสร้างสรรค์ด้านเนื้อหา.....	11
2.6 ภาพผลงานสร้างสรรค์ของลูกออทิสติก อายุ 11 ปี.....	11
2.7 ทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างสรรค์ วาปี-ซาบี:ความงามของสรรพสิ่งที่ไม่สมบูรณ์.....	13
2.8 ความหมายและความเป็นมาของประติมากรรมนูน.....	15
2.9 ศิลปินกับการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนูน	16
2.10 ศิลปิน KUSAMA YAYOI.....	16
2.11 ศิลปิน Joana Vasconcelos.....	18
2.12 ศิลปิน Ernesto Neto	21
2.13 ศิลปิน Claes Oldenburg.....	23
2.14 แนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนูน.....	25
2.15 เส้นใยที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	26
2.16 เทคนิคงานถักโครเชต์.....	26
3 ขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์.....	29
3.1ความเป็นมาแนวคิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์.....	29
3.2 ความคิดสร้างสรรค์ศิลปะของลูก เด็กชายฉัตรกร สุวรรณศร.....	30
3.3 ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงจิตวิทยา.....	31
3.4 การใช้กระบวนการศิลปะปั้นช่วยกระตุ้นพัฒนาการรอบด้านให้กับลูกออทิสติก.....	33
3.5 การใช้ศิลปะบำบัดกับลูก เด็กชายฉัตรกร สุวรรณศร.....	35
3.6 พัฒนาการในการสร้างสรรค์ผลงานปั้นของเด็กชายฉัตรกร สุวรรณศร อายุ 9-11 ปี	36
3.7 ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชุด“ประติมากรรมนูน ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก”	37
3.8 การรวบรวมข้อมูลจากการสร้างสรรค์ของลูกออทิสติกด้านการปั้น.....	37
3.9 สรุปการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนูน.....	66

4	การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	67
4.1	การวิเคราะห์ที่มาและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์.....	67
4.2	การวิเคราะห์จากหลักทางสุนทรียศาสตร์.....	67
4.2	การวิเคราะห์จินตนาการของลูกในการสร้างสรรค์.....	69
4.2	สุนทรียภาพจากความงามของความไม่สมบูรณ์ วาปี ซาบี.....	69
4.2	สรุปการสร้างสรรค์ผลงานปั้นดินน้ำมันของลูก.....	76
5	สรุปผลการสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ.....	78
5.1	ผลการศึกษาและสร้างสรรค์ตามโครงการประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออกทิสติก.....	78
5.2	การสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนความรักและความผูกพันของแม่กับลูกออกทิสติกโดยใช้เทคนิค การถักโครเชต์.....	80
5.3	ความงามจากความไม่สมบูรณ์ของผลงานปั้นดินน้ำมันของลูก	80
5.4	ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างสรรค์.....	81
5.5	สรุป.....	81
บรรณานุกรม		83
ประวัติผู้วิจัย		85

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.ภาพผลงานสร้างสรรค์ของลูกออกทิสติก อายุ 11 ปี.....	11
2 ภาพ วาปี-ซาปี:ความงามของสรรพสิ่งที่ไม่สมบูรณ์.....	14
3 KUSAMA YAYOI,Polka Dot.....	17
4 Yayoi Kusama 'Life is the heart of a rainbow'.....	18
5 Joana Vasconcelos, Valkyric Trousseau.....	21
6 Ernesto Neto,The Ovaloids' Meeting	22
7 Ernesto Neto,The Ovaloids' Meeting	23
8 Claes Oldenburg, Floor Burger.....	24
9 Claes Oldenburg, The Typewriter alodel-Ghost-Typewriter.....	25
10 ภาพ กุ๊กกิ๊กกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก.....	34
11 ภาพ สัตว์ประหลาดของดาเต้.....	34
12 ภาพสัตว์ประหลาดของดาเต้ ในมุมมองต่างๆ (ก – ฉ).....	37
13 ภาพกุ๊กกิ๊กกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก(ก – ฉ).....	38
14ภาพ ผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออกทิสติก เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2561.....	41
15 ภาพ โครงสร้างรูปทรง เทคนิค การเชื่อมโลหะ เหล็กเส้นขนาด 2 มิลลิเมตร.....	42
16 ภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกุ๊กกิ๊กกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก.....	45
17ภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกุ๊กกิ๊กกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก.....	45
18 ภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกุ๊กกิ๊กกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก.....	46
19ภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกุ๊กกิ๊กกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก.....	46
20ภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกุ๊กกิ๊กกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก.....	47

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
21 ภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกูกิกักกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก.....	48
22 ภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกูกิกักกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก.....	49
23 ภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกูกิกักกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก.....	50
24 ภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกูกิกักกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก.....	51
25 ภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกูกิกักกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก.....	52
26.ภาพการประกอบลายถักรูปสัตว์ลงบนไหมพรม กลุ่พื้นโครงรูปทรง.....	53
27.ไหมพรมกลุ่บนโครงสร้างรูปทรงสัตว์.....	53
28.ลายถักรูปทรงอิสระมีที่มาจากลายเส้นของลูกอ้อทิสติก เพื่อเตรียมมาเย็บติดกับโครงสร้างรูปทรง ลอยตัวที่กลุ่โครเซตเตรียมไว้.....	54
29 ไหมพรมโทนเย็นและโทนร้อน ที่ใช้ถักโครเซต.....	56
30.อุปกรณ์ถักโครเซต เข็มถักหลายขนาด.....	58
31.การถักโครเซตไหมพรมและการขึ้นลายถักโครเซตตามแบบลายถักมาตรฐาน	58
32. อุปกรณ์ที่ใช้สร้างสรรค์ผลงาน.....	59
33 ภาพผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มลึงอุ้งอุ้งกับนกแก้วสีแดง ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกอ้อทิสติก.....	66
34 ลูกกำลังสนุกสนานกับการปั้นดินน้ำมันรูปสัตว์	76
35 ภาพผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มลึงอุ้งอุ้งกับนกแก้วสีแดง.....	82

สารบัญตาราง

ภาพที่	หน้า
1 ตารางระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน	4
2 เทคนิคการสร้างสรรค์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	53
3 ตารางภาพการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของ ด.ช. ฉัตรกร สุวรรณศร ช่วงอายุ 9-10 ปี.....	70
4 ตารางวิเคราะห์ภาพผลงาน ด.ช. ฉัตรกร สุวรรณศร ช่วงอายุ 10-12 ปี.....	72

บทที่ 1

บทนำ

การสร้างสรรคผลงานในโครงการ “ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก” นี่เป็นการแสดงให้เห็นถึงความรักความผูกพันที่แม่มีต่อลูกที่เป็นเด็กออทิสติก โดยการนำผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกที่เกิดจากจินตนาการอันบริสุทธิ์ นำมาสร้างสรรค์โดยผสมผสานกับงานหัตถกรรมในเทคนิคต่างๆ ที่ผู้สร้างสรรค์มีความถนัดจนก่อให้เกิดเป็นผลงาน ที่เติมเปี่ยมไปด้วยความรักความหวังอันเปี่ยมไปด้วยความหมาย เพื่อกระตุ้นเตือนให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าและความสามารถของเด็กออทิสติก รวมถึงเป็นการสร้างกำลังใจให้กับครอบครัวที่มีลูกออทิสติกได้แสวงหาหนทางที่จะส่งเสริมสนับสนุนลูกไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง

1.ความเป็นมาและความสำคัญของ การสร้างสรรค์

ลูกมีภาวะเป็นเด็ก “ออทิสติก” ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานก่อนการสร้างสรรคผลงานจึงขอกล่าวถึงเป็นอันดับแรก ออทิสติก เป็นคำเรียกทับศัพท์จากว่า “Autism” ที่มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า “Auto” ซึ่งแปลว่า Self หมายถึง การแยกตัวอยู่ตามลำพังในโลกของตัวเองเปรียบเสมือนมีกระจกบาง ๆ เป็นกำแพงกั้นให้บุคคลเหล่านี้ออกจากสังคมรอบข้าง โรคออทิสติก (Autistic Disorder) หรือออทิสซึม (Autism) นับเป็นความผิดปกติของสมองที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก สมองที่ทำงานผิดปกตินี้ จะแสดงอาการออกมาใน ๓ ด้านใหญ่ๆ ดังนี้ คือ ความผิดปกติทางสังคมและการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ความผิดปกติทางการสื่อสารภาษา ความผิดปกติทางพฤติกรรมและอารมณ์ (อุมาพร ตรังคสมบัติ, ๒๕๕๔: ๓) จากบันทึกรายงานทางการแพทย์ได้กล่าวว่า ในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ นายแพทย์ลีโอ แคนเนอร์ (Leo Kanner) จิตแพทย์ของสถาบันจอห์นฮอปกินส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รายงานถึง ว่ามีผู้ป่วยเด็กจำนวนหนึ่งมีลักษณะอาการผิดปกติไปจากเด็กคนอื่น ๆ ในช่วงวัยเดียวกัน พูดซ้ำ พูดเลียนเสียง ไม่สามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ ไม่สนใจคนอื่น ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเล่นไม่เป็น นายแพทย์ลีโอแคนเนอร์จึงได้ศึกษาติดตามอาการของเด็กกลุ่มนี้อยู่นาน ๕ ปี พบว่า เด็กเหล่านี้มีความบกพร่องทางสติปัญญาและพฤติกรรม จึงเรียกชื่อเด็กที่มีอาการเช่นนี้ว่า “Early Infantile Autism” (ทวิศักดิ์ สิริรัตนธธา, ๒๕๕๖) และกลายเป็นที่มาของคำว่า ออทิสติก (Autistic Disorder)

การวาดภาพและการปั้นของเด็กออทิสติก เป็นเสมือนภาษาที่สอง ของกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่องในการสื่อสาร และการเรียนรู้ เด็กสามารถเรียนรู้ความคิดรวบยอด (concept) ผ่านทางศิลปะได้เร็วกว่าวิธีการสื่อสารหลักคือภาษาพูด และสามารถใช้งานศิลปะสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่เขารู้ และสิ่งที่เขาคิดและสนใจ รวมทั้งสามารถช่วยลดพฤติกรรมที่ชอบอยู่ในโลกของตนเองโดย

ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง ภาพวาดและการปั้นของเด็กออทิสติกมักเป็นการถ่ายทอดตามจินตนาการอันแปลกประหลาดไร้การควบคุมเกินคาดเดา อันเนื่องมาจากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ในการจัดเรียงลำดับข้อมูลการมองและการแปลค่าของสิ่งที่เห็น การใช้แนวทางศิลปะบำบัดเพื่อมากระตุ้นให้เด็กออทิสติกสื่อสาร จนเกิดเป็นผลงานที่เต็มไปด้วยจินตนาการอันบริสุทธิ์ ไร้ขอบเขต เป็นความงามจากการตีความตามความเข้าใจและจากความตระหนักรู้ ความพยายาม จนเกิดเป็นรูปภาพที่อาจไม่สมจริง สวยงาม ผิดรูป ผิดเหลี่ยม บิดเบี้ยว แต่ลูกกลับไม่มีความกังวลใจในการที่จะสร้างสรรค์ไม่มีผิดไม่มีถูกตามหลักการทางศิลปะ รูปทรงต่างๆ ผ่านการปั้นด้วยมือ ด้วยดินน้ำมันหลากสีส้น ที่ถูกถ่ายทอดจินตนาการจากความทรงจำที่ได้รับมาจากระบบการรับรู้ เกิดเป็นผลงานปั้นรูปทรงขึ้นน้อย แต่แฝงไว้ซึ่งความงามจากความไม่สมบูรณ์ แต่มีความบริสุทธิ์ใจ ไม่เสแสร้งจากการเฝ้าศึกษาลักษณะการสร้างสรรคผลงานของลูกจึงเห็นถึงพัฒนาการในหลายด้านทั้งด้านสมาธิ การใช้มือ กล้ามเนื้อมัดเล็ก การทำงานประสานกันของมือที่รับคำสั่งมาจากสองทั้ง๒ด้าน การประสานกันของสายตา นับว่ามีความสำคัญในการช่วยพัฒนาศักยภาพให้เด็กออทิสติกได้รับการฝึกบำบัดได้จากกิจกรรมในครอบครัวได้ คือการปั้นดินน้ำมัน เพียงแค่ผู้ปกครองเปิดใจยอมรับและเข้าใจเด็กจะมีความสุข สนุกเป็นการเรียนรู้ผ่านการเล่นและจะเป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยพัฒนาและสานสัมพันธ์ให้กับเด็กออทิสติกได้ใกล้ชิดกับบุคคลในครอบครัวลดช่องว่างให้เกิดความรักความอบอุ่น อันนับเป็นพื้นฐานของชีวิต และยังเป็นการเผยแพร่ให้ผู้คนเห็นถึงความสามารถของเด็กออทิสติก โดยมีจุดประสงค์ที่จะสร้างกำลังใจให้แก่ครอบครัวที่มีลูกเป็นเด็กออทิสติกอีกทางหนึ่ง

2. วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

2.1 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนูน ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก

2.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนความงาม ของผลงานศิลปะงานปั้นของลูกออทิสติก ที่สร้างสรรค์ผลงานที่เต็มไปด้วยมุมมองและเรื่องราวที่ถ่ายทอดจากความรู้สึกอันบริสุทธิ์ ไร้ทักะ ผิดรูปร่างแต่มีความงามจากความไม่สมบูรณ์ ตามหลักทฤษฎีวาบิ ซาบิ และงานศิลปะที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวอันแสดงถึงความงามของผลงานลูกออทิสติก

2.3 เพื่อเผยแพร่ผลงานประติมากรรมนูน ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติกออกสู่สาธารณะชน และเป็นการสร้างกำลังใจให้กับครอบครัวที่มีลูกเป็นเด็กออทิสติกที่จะฝึกฝนทักษะการสื่อสารและทำความเข้าใจลูกด้วยการใช้ศิลปะบำบัด

3. สมมติฐานของการศึกษา

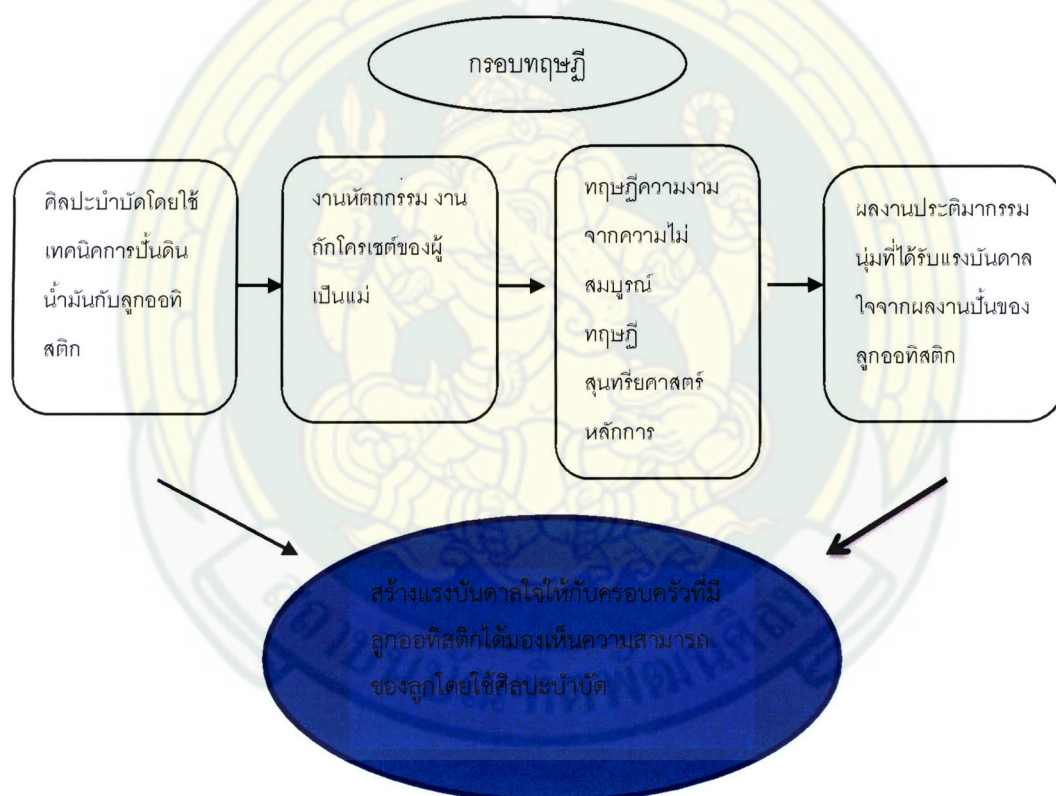
สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออกทิสติกที่มีลักษณะเฉพาะตนได้

4. คำถามในการวิจัย / การสร้างสรรค์

4.1 ผู้สร้างสรรค์สามารถการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก ผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออกทิสติกที่มีลักษณะเฉพาะตนได้หรือไม่

4.2 ผู้สร้างสรรค์สามารถแสดงให้เห็นความงามจากผลงานศิลปะของเด็กออทิสติกได้หรือไม่

5. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย / การสร้างสรรค์

สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้ศาสตร์ ๒ ประเภตามาสผสมผสานกัน คือ การแพทย์ทางเลือกศิลปะบำบัด งานหัตถกรรมงานถักโครเชต์

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออสติก” ต้องการแสดงให้เห็นถึงความงามอันเกิดจากจินตนาการของลูกออสติก ที่ใช้ศิลปะมาช่วยในการบำบัดภาวะอาการสมาธิสั้น ให้สามารถสร้างให้เกิดสมาธิยาวนานต่อเนื่องมากขึ้น แต่ผลงานศิลปะของลูกที่สำเร็จออกมานั้น ล้วนแสดงออกให้เห็นถึงความงามอันเกิดจากความไม่สมบูรณ์ ทั้งด้านรูปทรง เนื้อหา สีเส้น และกระบวนการในการปั้นดินน้ำมันซึ่งนับเป็นกิจกรรมที่เด็กชื่นชอบและสนุกสนาน เป็นการปั้นเพื่อความสุข โดยการเลือกใช้สีเส้นหลากหลาย ได้พัฒนาทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กคือมือ การทำงานประสานกันของมือซ้ายและขวา สายตา สมาธิ ความจำ ที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำงานของสมอง ๒ ด้านซ้าย ขวา ที่ทำงานสัมพันธ์กัน นับเป็นการพัฒนาผ่านกระบวนการเล่น ทำให้ผู้สร้างสรรค์เกิดความสนใจจึงนำผลงานของลูก มาสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคทางหัตถกรรม ที่ผู้สร้างสรรค์มีความชำนาญ งานถักโครเชต์ และการเพ้นย้อมสีเส้นใย เพื่อให้เกิดผลงานประติมากรรมนุ่มที่ตรงตามแนวคิดของลูกที่สร้างสรรค์ไว้ ที่แสดงออกถึงจินตนาการอันบริสุทธิ์ของลูกออสติก ตามหลักแนวคิดของวาบิซาบิ คือความงามอันเกิดจากความไม่สมบูรณ์ จนเกิดเป็นผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตนแต่แฝงไว้ด้วยความงามอันบริสุทธิ์ พร้อมทั้งส่งเสริมและมุ่งให้กำลังใจกับครอบครัวที่มีลูกออสติก ได้หันมาเห็นคุณค่าของการใช้ศิลปะบำบัด ว่าสามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้ลูกได้เป็นอย่างดี และนับว่ามีประโยชน์กับสังคมเพราะเป็นการชี้นำแนวทางในการสร้างกิจกรรมบำบัดให้กับเด็กได้ภายในครอบครัว

6. ขอบเขตในการวิจัย / การสร้างสรรค์

6.1 เนื้อหาแสดงถึงความงามจากความไม่สมบูรณ์ จากศิลปะงานปั้นดินน้ำมันแบบลอยตัว 3 มิติ ของที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากลูกออสติก

6.2 รูปแบบเป็นผลงานประติมากรรมนุ่ม(Soft Sculpture) ที่สะท้อนให้เห็นถึงจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของลูกออสติกจากการปั้นดินน้ำมัน

6.3 เทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออสติก เป็นการสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคทางหัตถกรรมการถักโครเชต์ มาผสมผสาน กับศิลปะของลูกออสติก ทำให้เกิดผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตน

6.4 สร้างสรรค์ผลงานจำนวน 5 ชิ้น ในระยะเวลาของโครงการตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2561 ถึง 15 กันยายน 2562 (โดยละเอียด)

6.4.1 ตารางระยะเวลาและแผนการดำเนินงาน

รายละเอียด	2561			2562								
	ต. ค.	พ. ย.	ธ. ค.	ม. ค.	ก. พ.	มี. ค.	เม. ย.	พ. ค.	มิ. ย.	ก. ค.	ส. ค.	ก. ย.
1.วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล การสร้างสรรค	<	—	>									
2.สร้างสรรค์ผลงานทาง ศิลปะ		<	—	—	—	—	—	>				
3. จัดทำรายงาน ประกอบการสร้างสรรค์			<	—	—	—	—	—	>			
4. ตีพิมพ์สู่จิตร์ผลงานทาง ศิลปะ									<	>		
5.เผยแพร่งานสร้างสรรค์											<	>

7. ขั้นตอนของการศึกษาและการสร้างสรรค์

7.1 เก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาข้อมูลของเด็กออทิสติก ศิลปะบำบัด โดยเก็บข้อมูลจริงจาก การจัดกิจกรรมศิลปะบำบัดโดย การปั้นดินน้ำมันกับลูกออทิสติกเพื่อกระตุ้นสมาธิและการพัฒนา กล้าม เนื้อมัดเล็ก รวมถึงการฝึกตั้งเอาความทรงจำอันเกิดจากประสบการณ์ที่ลูกได้รับจากโลก ภายนอกมาสร้างสรรค์เป็นชิ้นงาน ในระยะเวลา ๑ ปี

7.2 วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นภาพร่างของผลงาน ที่ตรงตาม วัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์

7.3 สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมา จากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก

7.4 เสนอและเรียบเรียงผลงานการค้นคว้าในรูปแบบของงานวิจัย (เอกสาร)และบทความ วิชาการในฐาน TCI

7.5 นำเสนอผลงานประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติกออกแสดงสู่พื้นที่สาธารณะ หอศิลป์

8.ระเบียบวิธีวิจัย / การสร้างสรรค์

8.1 ศึกษาเอกสารทางวิชาการ

8.1.1 ข้อมูลโรคออทิสติก (Autistic Disorder) หรือออทิซึม (Autism)

8.1.1.1 ศิลปะบำบัด (Art Therapy) และแนวคิดของศิลปะบำบัด

8.1.1.2 ศิลปะของศิลปินในกลุ่มงานถักเส้นใย

8.1.1.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางศิลปะของเด็กปฐมวัยของ วิคเตอร์โลเวนเฟลด์ (Victor Lowenfeld) นักจิตวิทยาการศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้างานทางด้านศิลปะของเด็ก และการคิดสร้างสรรค์จากงานทางศิลปะและแนวคิดจากนักปรัชญาด้านความคิดสร้างสรรค์

8.2 เรียนรู้เทคนิคในการสร้างสรรค์

8.2.1 เก็บข้อมูลของการปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติกและคัดเลือกเทคนิคที่เหมาะสมโดยการศึกษาข้อมูลและปฏิบัติจริงเพื่อทราบคุณลักษณะของเทคนิค

8.2.2 ปฏิบัติจริงในเทคนิคประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก

8.2.3 ศึกษาเทคนิคการขึ้นรูปด้วยการขึ้นโครงเหล็กผสานเทคนิคทางหัตถกรรมในรูปแบบต่างๆ และวัสดุประเภทเส้นใย หลายชนิดใหม่พรมหลากสี ตรงตามผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 ผลงาน ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติกจำนวน 1 ชุด 5 ชิ้น

9.2 นำเสนอผลงานเผยแพร่สู่สาธารณะ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กับสังคมได้เรียนรู้และมีความเข้าใจในความสามารถของเด็กออทิสติกในด้านความสามารถพิเศษ ให้แก่วงการศิลปะสมัยใหม่

9.3 เพื่อเป็นการสร้างกำลังใจให้แก่แม่ที่มีลูกเป็นเด็กพิเศษ ให้เห็นถึงความสามารถของเด็กพิเศษรวมถึงเป็นการช่วยกระตุ้นให้เห็นถึงคุณค่าของการใช้ศิลปะบำบัด ด้านการทำกิจกรรมพัฒนา

กล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยการปั้นดินน้ำมัน เพื่อให้พ่อแม่ที่มีลูกเป็นเด็กออทิสติกได้ตระหนักถึงการกระตุ้นพัฒนาการ โดยใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารระหว่างพ่อแม่และลูกออทิสติกให้เข้าใจถึงสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของลูก และกระตุ้นการเรียนรู้ในด้านทักษะสังคมได้อีกทางหนึ่ง

9.4 นำศิลปะงานปั้นของเด็กออทิสติก ใช้เป็นภาษาภาพใช้เป็นสื่อสากล ที่สามารถทำความเข้าใจในภาวะของโรคออทิสซึมได้ มีส่วนช่วยในการประเมินความสามารถทางพัฒนาการและการสังเกตสภาพแวดล้อมของเด็กได้ดี รวมทั้งเสริมสร้างความรักความผูกพันและลดปัญหาทางจิตใจระหว่างแม่กับลูกและสร้างคุณค่าทางสังคมให้แก่เด็กพิการประเภทต่าง ๆ ได้

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการแตกต่างไปจากเด็กปกติ และส่งผลกระทบต่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ความสามารถในการสื่อสาร การใช้จินตนาการ อารมณ์ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของเด็ก

ถัก หมายถึง เอาเส้นเชือกหรือหอยเป็นต้นไขว้สอดประสานกันให้เป็นลวดลายต่าง ๆ บ้างให้เป็นเส้นและเป็นผืนบ้าง ให้ติดต่อกันบ้าง.

เส้นใย หมายถึง สิ่งที่มีลักษณะเป็นเส้นยาวเรียว เกิดการเกาะจับตัวกันเป็นเส้นใยขึ้น

ประติมากรรมนุ่ม SOFT SCULPTURE คือประติมากรรมที่สร้างรูปทรงโดยวัสดุเนื้ออ่อนนุ่มเช่น เชือก ผ้าพลาสติก หรือรูปทรงที่บรรจุด้วยวัสดุอ่อนนุ่ม ศิลปินกลุ่มประชาานิยมนิยมสร้างสรรค์ขึ้นในคริสต์ทศวรรษ 1960 ในสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง แคลส์ โอเดนเบิร์ก

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลงานสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนุ่ม ด้วย เทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ ผลงานชุด “ผลงานประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก” นั้นเป็นการมุ่งเน้นการสร้างสรรค์ ที่นำเสนอผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน และไม่เคยมีการสร้างสรรค์ผลงานในแนวทางนี้มาก่อน การศึกษาศิลปะบำบัดเพื่อใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นในการเพิ่มทักษะด้านต่างๆให้ลูกเพิ่มสมาธิ นอกจากนั้น ต้องศึกษาศิลปินในกลุ่มไฟเบอร์อาร์ต (Fiber art) ที่สร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคงานหัตถกรรม และสามารถก้าวข้ามความเป็นงานหัตถกรรมมาเป็นผลงานศิลปะที่น่าสนใจ รวมถึงแนวคิดสุนทรียภาพความงามจากความไม่สมบูรณ์ วาปี ซาบี ดังนั้นการศึกษาเพื่อทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการศึกษา เพื่อทำความเข้าใจ เพื่อหาจุดร่วมและนำมาวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์ดังต่อไปนี้

การที่ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะ “ผลงานประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก” เป็นผลงานทางศิลปะที่แสดงออกถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูกเน้นความรู้สึกผูกพันจากสัญชาตญาณของมารดาผู้ให้กำเนิดกับลูกที่เป็น “ออทิสติก” ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานก่อนการสร้างสรรค์ผลงานจึงขอกล่าวถึง ผู้ป่วยเด็กเป็นอันดับแรก ออทิสติก เป็นคำเรียกทับศัพท์จากว่า “Autism” ที่มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกว่า “Auto” ซึ่งแปลว่า Self หมายถึง การแยกตัวอยู่ตามลำพังในโลกของตัวเองเปรียบเสมือนมีกระจกบาง ๆ เป็นกำแพงกั้นให้บุคคลเหล่านี้ออกจากสังคมรอบข้าง โรคออทิสติก (Autistic Disorder) หรือออทิสซึม (Autism) นับเป็นความผิดปกติของสมองที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก สมองที่ทำงานผิดปกตินี้ จะแสดงอาการออกมาใน ๓ ด้านใหญ่ๆ ดังนี้ คือ ความผิดปกติทางสังคมและการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ความผิดปกติทางการสื่อสารและภาษาและความผิดปกติทางพฤติกรรมและอารมณ์ (อุมาพร ตรังคสมบัติ, ๒๕๕๔ : ๓) จากบันทึกรายงานทางการแพทย์ได้กล่าวว่า ในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ นายแพทย์ลีโอ แคนเนอร์ (Leo Kanner) จิตแพทย์ของสถาบันจอห์นฮอปกินส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รายงานว่ามีผู้ป่วยเด็กจำนวนหนึ่งมีลักษณะอาการผิดปกติไปจากเด็กคนอื่น ๆ ในช่วงวัยเดียวกัน เช่น พูดซ้ำ ไม่สามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ พูดเสียงเดียว ไม่สนใจคนอื่น กระทำอาการซ้ำๆ เดิม ยึดติด ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเล่นไม่เป็น กล่าวคือ ไม่รู้ และเข้าใจว่าควรเล่นอย่างไร นายแพทย์ลีโอแคนเนอร์จึงได้ศึกษาติดตามอาการของเด็กกลุ่มนี้อยู่นาน ๕ ปี พบว่า เด็กเหล่านี้มีความบกพร่องทางสติปัญญา

และพฤติกรรม จึงเรียกชื่อเด็กที่มีอาการเช่นนี้ว่า “Early Infantile Autism” (ทวิตต์ สิริรัตน์เรขา, ๒๕๕๖) และกลายเป็นที่มาของคำว่า ออทิสติก (Autistic Disorder)

ทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. การสร้างสรรค์ศิลปะการปั้นของเด็กออทิสติก

“ในเอกสารของกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวว่าการที่เด็กออทิสติกจำนวนมากมีการทำงานของสมองข้างขวาดีเกินปกติทำให้มีความสามารถพิเศษในการมองเห็นมีความจำที่ดีมีความสามารถทางดนตรีและศิลปะ” (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๒ : ๓๐) และเมื่อศิลปะนับเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะสร้างเด็กให้มีความเฉลียวฉลาด สามารถพัฒนาศักยภาพที่อยู่ภายในตัวเด็กให้เติบโตและพัฒนาให้เกิดสติปัญญาอย่างครบถ้วน นักวิชาการจึงใช้งานสร้างสรรค์ทางศิลปะของเด็กออทิสติกที่สร้างขึ้นจากจินตนาการส่วนตัวจัดแบ่งลักษณะของเด็กออทิสติกออกเป็น ๓ ระดับ

1.1 เด็กออทิสติกอาการรุนแรงน้อย ในเด็กกลุ่มนี้จะเป็นเด็กที่มีสติปัญญาดี มีพัฒนาการทางภาษาในระดับกลางพอใช้สามารถเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ เราจึงเรียกเด็กกลุ่มนี้ว่าเด็กออทิสติกที่มีการเรียนรู้และสติปัญญามีความสามารถสูง (High Functioning Autism) จึงทำให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานปั้นที่ดีกว่าหรือใกล้เคียงกับเด็กปกติ หรืออาจจะเก่งกว่าในด้านทักษะการถ่ายทอดในเทคนิคที่เด็กออทิสติกสนใจ โดยดูจากการพัฒนากล้ามเนื้อมือในการหยิบจับ กำล้างแขนและมือในการขยำ กดทับ ควบคุมการทำงานของนิ้วทั้ง 5 นิ้ว ที่สอดผสานกันทั้ง 2 มือ จนสามารถควบคุมมือและตาให้มีความสัมพันธ์กันได้ดี ก่อเกิดเป็นผลงานปั้นดินที่เกิดเป็นรูปทรงทั้งเหมือนจริงและรูปทรงจากจินตนาการ บางครั้งเด็กออทิสติกสามารถสร้างสัญลักษณ์ตามที่ตนเองคิด ผินด้วยรูปทรงเรขาคณิตแบบง่าย ๆ เช่น ศีรษะ ลำตัว แขนขา บ้านหรือวัตถุที่สนใจ

1.2 เด็กออทิสติกอาการรุนแรงปานกลาง เด็กกลุ่มนี้ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นมักแยกตัว มีพัฒนาการทางภาษาที่จำกัด ขาดสมาธิ ทำให้ไม่สามารถเรียนหนังสือได้ หรือเรียนได้แต่จะล้าช้ากว่าเด็กกลุ่มรุนแรงน้อย จนไม่สามารถเรียนในระดับที่สูงได้ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดีพอสมควร มักเป็นเด็กที่มีภาวะอาการผิดปกติอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น สภาวะสมาธิสั้นมักชอบอยู่ในโลกของตนเองไม่สนใจสภาพแวดล้อมขาดความสามารถในการบังคับควบคุมกล้ามเนื้อ และอาจจะมีภาวะหมกมุ่นเป็นพิเศษกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกินพอดี ผลงานปั้นของเด็กออทิสติกอาการรุนแรงปานกลางนี้ ส่วนมากมักมีปัญหาเรื่องสมาธิและกล้ามเนื้ออ่อนแรง ทำให้เด็กกลุ่มนี้ไม่สามารถจดจ่อต่อสิ่งที่อยู่ตรงหน้าเป็นเพียงความสนใจระยะสั้น รวมทั้งปัญหาการควบคุมกล้ามเนื้อ ให้มีแรงกดทับ บีบ การควบคุมการทำงานของนิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว ยังไม่ประสานสัมพันธ์กันมากนัก จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนและกระตุ้นโดยนักศิลปะบำบัดที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ การปั้นจึงเป็นกิจกรรมที่ยากกว่าการวาดภาพ แม้เด็กจะมีภาพสำเร็จในสมองส่วนความจำ แต่เด็กกลับไม่สามารถถ่ายทอดความทรงจำในสิ่งที่ได้ประทับใจ

ถ่ายทอดผ่านการปั้นได้มากนัก จึงทำให้ผลงานส่วนมากเป็นเพียงการปั้นบีบ ขด แม้เด็กจะพยายามประกอบให้เกิดเป็นรูปทรงเท่าไร แต่ก็ไม่สามารถทำได้ดีเท่าเด็กก่อทิสติกในกลุ่มรุนแรงน้อยได้ แต่รูปทรงที่เกิดขึ้นกลับมีความน่าสนใจเพราะเป็นการตัดทิ้งซึ่งรายละเอียดของความเป็นจริงตามธรรมชาติเหลือไว้เพียงเค้าโครงแห่งความเป็นจริงเพียงบางส่วนเท่านั้น ที่อาจสื่อความหมายให้เข้าใจได้บ้างไม่ได้บ้างขึ้นอยู่กับการตีความและการพูดคุยกับเด็กเท่านั้น

1.3 เด็กก่อทิสติกอาการรุนแรงมาก เด็กกลุ่มนี้จะมีภาวะปัญญาอ่อนร่วม จนกระทั่งการพัฒนาทางด้านภาษาและสังคมเป็นไปได้น้อยมาก ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ต้องมีผู้ดูแลไปตลอดชีวิต ผลงานจึงเป็นการปั้นที่ไม่มีรายละเอียดและตัดทิ้งเรื่องราวเพราะเด็กไม่สามารถสร้างสรรค์การปั้นในทิศทางที่กำหนดได้ รวมทั้งเด็กกลุ่มนี้ไม่สามารถควบคุมเทคนิคคล่อมเนื้อมือได้เพราะเด็กอาจไม่สามารถควบคุมน้ำหนักมือ หนัก เบา การทำงานของสมองที่ผิดปกติ อาจช้ามาก หรือเร็วมากจนจำเป็นต้องมีนักกิจกรรมบำบัดเข้าควบคุมและกระตุ้นในการรักษาตลอดกิจกรรม ผลงานที่เกิดขึ้นจึงไม่สื่อถึงอะไร อาจเกิดเป็นก้อนดินที่ถูกบีบ ถูกตึง ถูกกด แต่ไม่สามารถประกอบให้เกิดเป็นรูปทรงที่สามารถสื่อเรื่องราวได้ นับว่าการใช้กิจกรรมศิลปะการปั้นบำบัดต้องมีการวางแผนให้เหมาะสมกับกลุ่มอาการของเด็กรุนแรงมากแต่ละคนด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เราเข้าใจถึงลักษณะการสร้างสรรค์โดยทั่วไปของเด็กก่อทิสติกในกลุ่มอาการต่าง ๆ และสามารถเข้าใจในข้อจำกัดในการสร้างสรรค์ การจะทำความเข้าใจในลักษณะการปั้นของเด็กก่อทิสติกได้จากการศึกษาพบว่า เด็กแสดงออกทางศิลปะเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสภาวะของอารมณ์ ตลอดจนความรู้สึกที่มีผลกระทบจากสิ่งต่าง ๆ มากมายหลายลักษณะเด็กสามารถถ่ายทอดความคิดหรือระบายความรู้สึกของเขาได้เต็มที่ โดยการสร้างสัญลักษณ์ลงในผลงานปั้นดินน้ำมันของเขาอย่างเสรีและตรงไปตรงมา การสร้างสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายมีลักษณะง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เรื่องราวที่นำมาแสดงในงานปั้นล้วนมาจากประสบการณ์จากความทรงจำ จินตนาการและการเรียนรู้ของเด็กทั้งสิ้น เด็กจะใช้ความคิดฝันที่สร้างขึ้นเองแสดงความรู้สึกนึกคิดนั้น ลักษณะเฉพาะของผลงานปั้นของเด็กก่อทิสติกมีความแตกต่างจากเด็กปกติในหลายด้าน ทั้งด้านรูปทรงที่บิดเบี้ยว ยืด หด ตัด ทอน เด็กมักชอบใช้สีรุนแรง ตัดกัน ปั้นเฉพาะสิ่งที่ตนเองสนใจ ไม่มีการจัดองค์ประกอบ เพราะไม่ยึดติดกับทฤษฎีทางศิลปะ เด็กมักอยู่ในโลกของตนเองโดยไม่สนใจต่อผู้คนและสภาพแวดล้อม ผลงานมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเด็กก่อทิสติกเป็นรายบุคคล จนทำให้เกิดความน่าสนใจและมีคุณค่าในเชิงศิลปะ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาหลักทฤษฎีทางศิลปะบำบัดร่วมด้วยเพื่อช่วยทำความเข้าใจในความคิดของเด็กโดยผ่านขบวนการทางศิลปะบำบัดดังต่อไปนี้

2. ศิลปะบำบัด (Art Therapy)

ศิลปะบำบัด (Art Therapy) คือ การใช้กิจกรรมทางศิลปะเพื่อวินิจฉัยหาข้อบกพร่อง ความผิดปกติบางประการของกระบวนการทางจิตใจ และเพื่อใช้กิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสม ช่วย ในการบำบัด รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพให้ดีขึ้น

ประโยชน์ในการใช้ศิลปะบำบัด ด้านการพัฒนาอารมณ์ สติปัญญา สมาธิ ความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก และการประสานงานการเคลื่อนไหวของร่างกาย นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วย กระตุ้นการสื่อสาร และเสริมสร้างทักษะสังคมด้วย

3.ศิลปะของลูกออทิสติกลักษณะการสร้างสรรค์ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ลูกวาดนั้น เกิดจากประสบการณ์ตรงที่ลูกได้สัมผัสมา จดจำ และสัมผัส เกิด ความชอบหรือประทับใจ ในสิ่งต่าง ๆ ลูกจึงนำมาบันทึกโดยการถ่ายทอดโดยตรงจากสิ่งที่ตาเห็นหรือ แสดงออกถึงความรู้สึกต่อวัตถุ สิ่งของ สิ่งมีชีวิตได้อย่างน่าสนใจ และไม่มีการจัดเรียงข้อมูลลำดับเรื่อง อันเกิดจากความผิดปกติของสมองด้านการประมวลผล ดังนั้นเรื่องราวในภาพอาจขาดการเชื่อมโยง แบบเป็นเหตุเป็นผล ลูกมักนำของ 2 สิ่งที่ไม่มีความเกี่ยวพันกันมาผสมผสานกัน เกิดเป็นรูปทรงที่ แปลกประหลาดขึ้น แต่กลับทำให้ผลงานเกิดความน่าสนใจและชวนให้คิดเชื่อมโยงถึงความรู้สึกที่อยู่ ภายในของลูกที่รู้สึกกับสภาพแวดล้อมต่างๆได้เป็นอย่างดี เมื่อลูกเติบโตขึ้น ผลงานของลูกมีการ พัฒนาขึ้นตามช่วงวัย ทำให้ลูกสามารถพัฒนาทักษะทางการบันทึกที่มีความสลับซับซ้อนและมี รายละเอียดเหมือนจริงมากขึ้น สามารถบันทึกสิ่งที่ลูกสนใจโดยดึงเอาประสบการณ์จากความทรงจำที่ลูก ได้รับมาได้อย่างใกล้เคียงความเป็นจริงของรูปทรง เช่น ลูกสนใจ หมกมุ่นกับสัตว์หลายประเภท นก แมวน้ำ ลิงอุลลิ่งอุตัง เพนกวิน ลูกก็มักจะบันทึกซ้ำๆในรูปสัตว์เดิมๆ โดยไม่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมว่านก ควรอยู่ที่ไหน ลูกสามารถจัดวางสัตว์หลายอย่างมาอยู่ด้วยกันโดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริง แตกต่าง จากเด็กปกติในวัยเดียวกันแต่สามารถเห็นพัฒนาการลูกได้อย่างเด่นชัด

3.1 **ด้านรูปแบบ** กึ่งเหมือนจริง ลูกมักบันทึกรูปสัตว์แบบเหมือนจริง แต่ตัดทอน เอาเฉพาะส่วนที่ จดจำได้ ตัดทิ้งซึ่งรายละเอียดต่างๆของรูปทรงไป เหลือไว้เพียงโครงสร้างหลักของรูปทรง มักบันทึก รูปทรงเดิมๆซ้ำๆ ด้วยภาวะหมกมุ่น เพราะสมองมีความผิดปกติ จึงมีอาการชอบบันทึกซ้ำๆ เฉพาะสิ่งที่ สนใจ

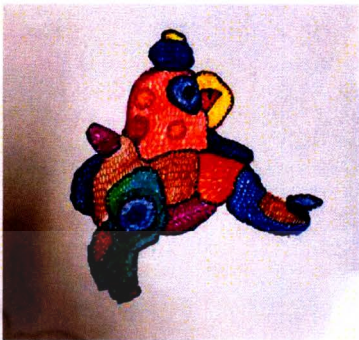
3.2 **ด้านเทคนิค** บันทึกด้วยดินน้ำมัน ลูกสามารถบันทึกจากความทรงจำที่ได้รับจากประสบการณ์ที่ ลูกสนใจ ชื่นชอบ ลูกจะบันทึกดินน้ำมันด้วยความมั่นใจในการบันทึกได้อย่างแม่นยำ เพื่อเล่าเรื่องถึงสัตว์ที่ ลูกชอบจนมีภาวะหมกมุ่น เกิดรูปทรงที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง อันแสดงถึงระบบความจำที่พิเศษ ดี เยี่ยม ของลูกออทิสติก (ภาพที่ 1)

4.ภาพผลงานสร้างสรรค์ของลูกออทิสติก อายุ 11 ปี

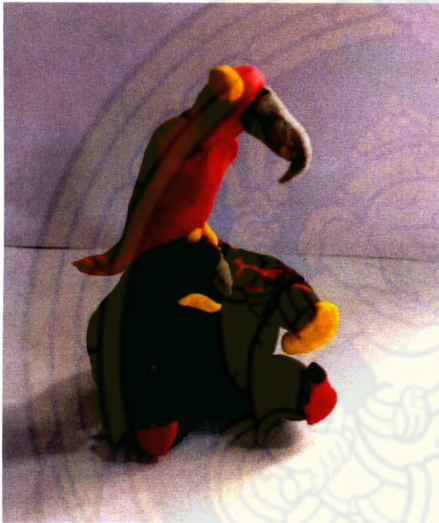
ภาพร่าง sketch งานสร้างสรรค์ผลงานชุด “ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับ แรงบันดาลใจมาจากผลงานบันทึกดินน้ำมันของลูกออทิสติก”

(ก)

(ข)

(ค)

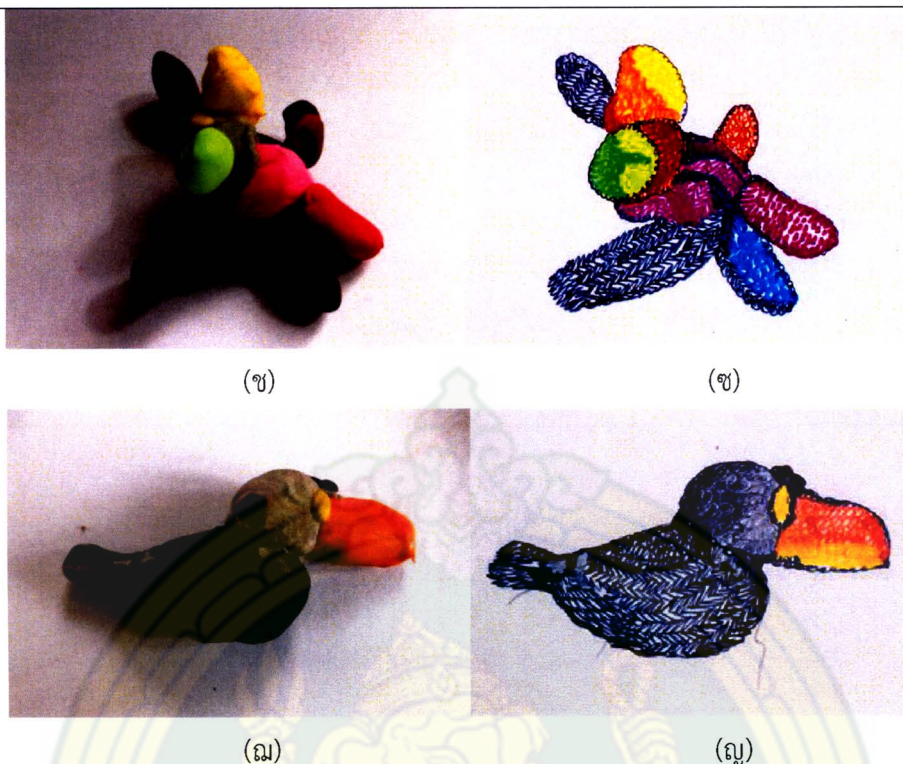
(ง)

(จ)

(ฉ)

ภาพที่ 1. ภาพผลงานสร้างสรรค์ของลูกออทิสติก ด.ช.ฉัตรกร สุวรรณศร อายุ 11 ปี

(ก) สัตว์ประหลาดของดาเต้ ขนาด 50 X 70 cm

(ข) ภาพร่างสัตว์ประหลาดของดาเต้ การถักโครเชต์ ประติมากรรมนุ่ม

(ค) กูกี้กิ๊กกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก ขนาด 50 X 80 cm

(ง) ภาพร่าง กูกี้กิ๊กกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก การถักโครเชต์ ประติมากรรมนุ่ม

(จ) แมงปอ ขนาด 30 X 60 cm (ฉ) ภาพร่างแมงปอ การถักโครเชต์ ประติมากรรมนุ่ม

(ช) แมวตื้อ ขนาด 60 X 70 cm (ซ) ภาพร่างแมวตื้อ การถักโครเชต์ ประติมากรรมนุ่ม

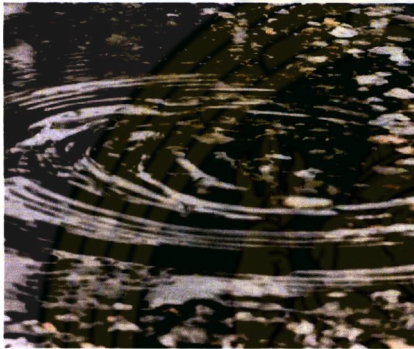
(ฅ) นกกาแก่ ขนาด 40 X 60 cm (ญ) ภาพร่างนกกาแก่ การถักโครเชต์ ประติมากรรมนุ่ม

ทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างสรรค์

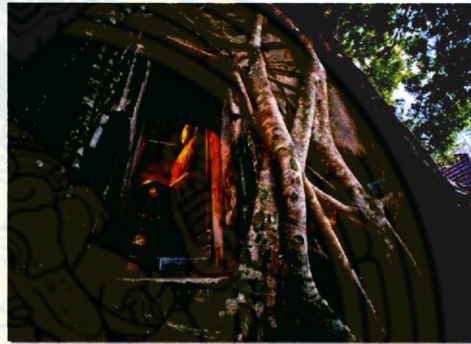
วาทิ-ชาบิ: ความงามของสรรพสิ่งที่ไม่สมบูรณ์

วาทิ-ชาบิ: สุนทรียภาพในงานศิลปะแห่งเซ็นวาทิชาบิ คือความงามของสรรพสิ่งที่ไม่สมบูรณ์แบบ ไม่คงทนถาวร และไม่เสร็จสมบูรณ์ คือความงามของวัตถุสิ่งของที่สงบเสงี่ยม และอ่อนน้อม ไม่ยึดติดในคติแบบแผน วาทิ-ชาบิ เป็นความงามในทัศนะของเซน ความงามที่ไม่ต้องการ ‘แบบ’ แห่งความสมบูรณ์ เป็นความงามที่หลุดออกจากแบบแห่งความสมบูรณ์แล้ว เพราะทุกสิ่งในโลกล้วนไม่สมบูรณ์แบบ วาทิ-ชาบิ อาจอธิบายได้ว่าเป็น ‘สิ่งที่เราเห็นความงามโดยไม่ได้ตั้งใจ’ ชาบิ แม้ในปัจจุบันจะแปลว่า คราบสนิม แต่ในศัพท์ดั้งเดิมแปลว่าแห่งลงมีอายุ ซึ่งบ่งชี้เป็นรูปธรรมเช่นคราบที่

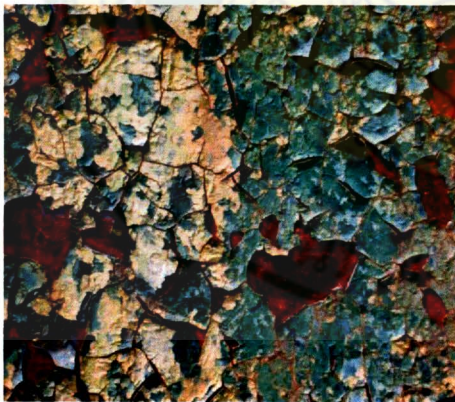
เกิดขึ้นบนเครื่องใช้สอย ทำให้เห็นว่า ซาปีไม่ใช่แค่ความเก่าแก่แต่เป็นความรื่นรมย์ที่เกิดจากสรรพสิ่ง
ที่ผ่านเวลา มีความจิตจำที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยกาลเวลาแต่ให้ความรู้สึกพิเศษบางอย่าง เช่น
เครื่องปั้นดินเผาที่แม้ว่าเครื่องเคลือบใหม่เป็นมันเงาจะสะท้อนให้เห็นคุณลักษณะหลายอย่าง แต่ชิ้นที่
เก่าแล้วผ่านการใช้สอย มีคราบขึ้นเกาะ นั้นทำให้เกิด “ความรู้สึกงดงามอย่างเร้นลับที่สงบนิ่ง”
นอกจากนี้ซาปียังชี้ให้เห็นถึงความงามและคุณค่าของความไม่สมบูรณ์ของทุกสรรพสิ่ง ดังเช่น งาน
ศิลปะที่ก่อเกิดจากธรรมชาติแห่งการสร้างสรรค์อันบริสุทธิ์ของผลงานศิลปะเด็ก ที่ไร้การปรุงแต่ง เส้น
ที่ขาดวิน คดโค้ง ไม่สมมาตร แต่เกิดเป็นรูปทรงที่คงอัตลักษณ์แบบพิเศษ ไม่ซ้ำใคร เกิดเป็นรูปทรง
ใหม่ ที่ต้องใส่ใจในการตีความ

(ก)

(ข)

(ค)

(ง)

ภาพที่ ๒ ภาพ วาปี-ซาปี:ความงามของสรรพสิ่งที่ไม่สมบูรณ์

(ก) น้ำหยดลงน้ำ

(ข) โบสถ์พระมีต้นไม้คลุม

(ค) ประตูลีกลีแตกมีคราบสนิม

(ง) เครื่องเคลือบดินเผาปิดเบี้ยวแตกลาย

ความหมายและความเป็นมาของประติมากรรมนุ่ม(Soft Sculpture)

เป็นการศึกษาทบทวนเกี่ยวกับความหมาย และความเป็นมาของผลงานประติมากรรมนุ่ม และศิลปะปฏิสัมพันธ์ในศิลปะตะวันตก ตลอดจนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ และนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยมีประเด็นของการศึกษาทบทวนดังต่อไปนี้

ประติมากรรมหมายถึง งานศิลปะที่สร้างสรรค์อยู่ในรูปทรงสามมิติมีมวลและปริมาตร สามารถมองเห็นได้รอบด้านซึ่งถูกประกอบขึ้นจากวัสดุชนิดต่างๆ และนำมาผ่านกระบวนการทางเทคนิคโดยมักใช้วัสดุที่มีความแข็งแรง ได้แก่ หินอ่อนเหล็กไม้ส่วนประติมากรรมนุ่มนั้นลักษณะเหมือนงานประติมากรรมทั่วไป แต่ลักษณะที่พิเศษแตกต่างคือการเลือกใช้วัสดุที่มีความอ่อนนุ่ม ได้แก่ ห้าไหมพรมเชือกเป็นต้นซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกต่องานประติมากรรมที่แตกต่างจากรูปแบบเดิม

ความเป็นมาของประติมากรรมนุ่ม คำว่าประติมากรรมนุ่ม เริ่มปรากฏในงานเขียนเกี่ยวกับศิลปะในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๖๘. ๑๙๖๙ ซึ่งวัสดุอ่อนนุ่มที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์เช่นไหมพรมยางและผ้ายังไม่ได้รับการพิจารณาอย่างเป็นทางการว่าเป็นผลงานที่จัดอยู่ในประเภทของประติมากรรม (Sculpture) สาเหตุเพราะคำนี้ แต่เดิมจะใช้กับงานประติมากรรมที่สร้างสรรค์จากวัสดุเนื้อแข็งประเภทไม้ หินทองแดง ซึ่งทำให้ภาพของประติมากรรมนั้น แข็งแรง มั่นคง หนักแน่น ตรงกันข้ามกับประติมากรรมนุ่ม ที่มีความนุ่มนวลบางเบาเคลื่อนไหว ยืดหยุ่น และแปรเปลี่ยนรูปทรงได้ ดังนั้นก่อนที่จะใช้คำว่าประติมากรรมนุ่มจึงใช้คำเรียกแทนว่า รูปทรงนุ่ม (Soft Form) วัตถุอ่อนนุ่ม (soft Object), มาก่อน ซึ่งบุคคลที่สร้างปรากฏการณ์ใหม่ทางศิลปะคือแคลส์ โอลเดนเบิร์ก ศิลปินผู้บุกเบิกศิลปะรูปแบบใหม่ในช่วงคริสต์ทศวรรษ ๑๙๖๐ โดยสร้างผลงานชื่อ "Soft Typewriter" และ "Soft Calendar" ซึ่งผลงานของศิลปินเป็นยอมรับในวงกว้างจากนั้น จึงเริ่มปรากฏการใช้คำว่าประติมากรรมนุ่มในวงการศิลปะประติมากรรมนุ่มบ่งชี้ถึงคุณลักษณะที่เด่นชัดบางประการ คือมีความอ่อนนุ่มในส่วนของพจนานุกรมศัพท์ศิลปะ ฉบับราชบัณฑิตยสถานได้กล่าวถึงความหมายของประติมากรรมนุ่มไว้ว่า "ประติมากรรมนุ่มหมายถึงประติมากรรมที่สร้างรูปทรงด้วยวัสดุเนื้ออ่อนนุ่ม เช่น ผ้า เชือก พลาสติก หรือรูปทรงที่บรรจุด้วยวัสดุอ่อนนุ่ม ศิลปินกลุ่มศิลปะประชานิยมสร้างสรรค์ขึ้นในคริสต์ทศวรรษ ๑๙๖๐ ที่สหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะอย่างศิลปินชื่อแคลส์ โอลเดนเบิร์ก (Claes Oldenburg) จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าประติมากรรมนุ่ม ใช้วัสดุเนื้ออ่อนนุ่มเป็นส่วนประกอบหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับเว็บไซต์ขององค์กร ชื่อ Artsy เป็นเว็บไซต์ที่ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับศิลปะ และรวบรวมงานศิลปะประเภทต่างๆ เพื่อการศึกษา ได้กล่าวถึงความหมายของประติมากรรมนุ่มไว้ว่า" ประติมากรรมนุ่ม หมายถึงประติมากรรมประกอบด้วยวัสดุที่อ่อนนุ่ม เช่น เส้นใย วัสดุสังเคราะห์ที่อ่อนตัว ยาง ผ้า ซึ่งเป็นการทำลายความคิดดั้งเดิมเกี่ยวกับประติมากรรมจากปกติ จะทำด้วยวัสดุที่มีความแข็งแรง หนาแน่น และหินอ่อน บรอนซ์ "

จากความหมายที่กล่าวมานั้น แสดงให้เห็นว่าศิลปินมีความกล้าในการเลือกใช้วัสดุที่แตกต่างออกมาจากวัสดุที่ใช้ในงานประติมากรรมรูปแบบดั้งเดิม ที่มีลักษณะเป็นวัสดุเนื้อแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับ

National Gallery of Australia ที่กล่าวถึงความหมายของประติมากรรมนุ่มว่า "ประติมากรรมนุ่ม หมายถึงผลงานประติมากรรมนุ่มในช่วงคริสต์ทศวรรษ ๑๙๖๐ เป็นการสำรวจของศิลปินในเรื่องการใช้วัสดุซึ่งยังไม่เป็นที่ยอมรับในงานประติมากรรม โดยใช้วัสดุจำพวก ผ้า เส้นใย นุ่น ขนสัตว์ เชือก ยาง กระดาษ หนัง ไวนิล พลาสติก และอื่น ๆ เพื่อสร้างเป็นรูปทรงต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการอันหลากหลาย และความกล้าหาญของศิลปินที่ใช้วัสดุต่างๆ เหล่านั้นในการสร้างงานประติมากรรม" ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์ศิลปะอังกฤษ ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถานพิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพฯราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๑), ๒๐๙. <https://pwww.artsy.net/gene/soft-sculpture>. from <http://inga.gov.au/Aboutt's/admin.cfn> Artsy, Soft Sculpture [online) Accessed February ๒๔, ๒๐๑๖. Available from NGA C'ational Gallery of Australia) Son Sculpture [online) Accessed February ๑๙, ๒๐๑๖. Available

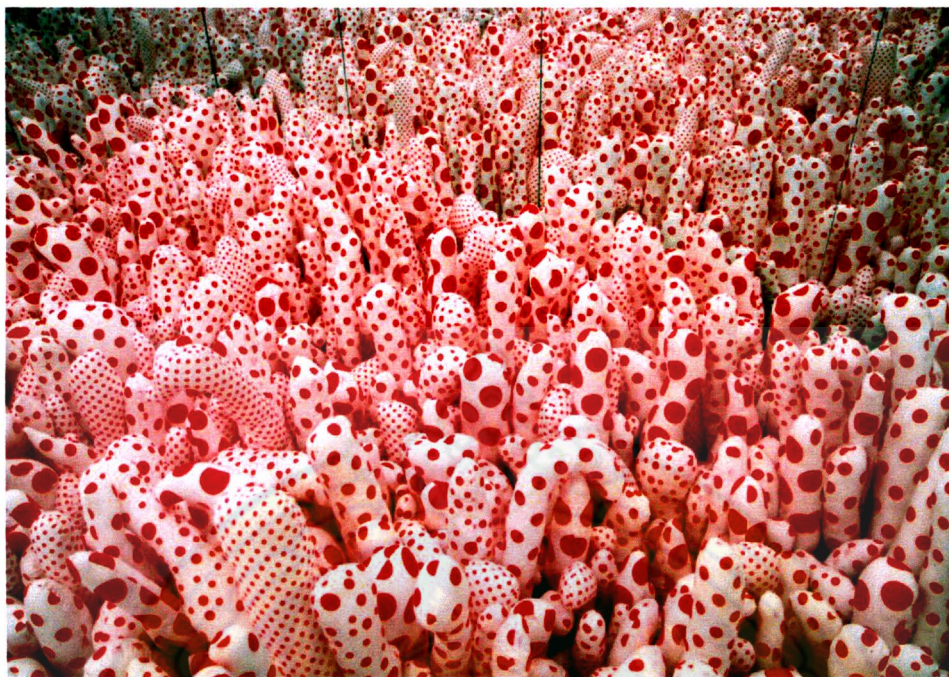
ดังนั้นสรุปได้ว่าความหมายของประติมากรรมนุ่มนั้น หมายถึงประติมากรรมที่สร้างสรรค์จากการนำวัสดุที่มีความยืดหยุ่น ได้แก่ ผ้า เชือก พลาสติก สิ่งทอ โฟม ยาง และอื่น ๆ มาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างประติมากรรม ซึ่งยังไม่เป็นที่ยอมรับและนิยมใช้กันในช่วงแรก อีกทั้งอาจมีโครงสร้างภายในจากวัสดุที่มีความแข็ง เพื่อให้รูปทรงสามารถคงตัวได้ เช่น โลหะ ไม้ หรือวัตถุ จากนั้นอาจมีการบรรจุภายในของรูปทรงด้วยนุ่นเส้นใยสังเคราะห์ เพื่อให้เกิดความรู้สึกนุ่ม น่าสัมผัส แสดงให้เห็นถึงปรากฏการณ์ใหม่จากประติมากรรมในรูปแบบเดิม ที่ใช้วัสดุเนื้อแข็งเป็นวัสดุหลักในการสร้างสรรค์

ศิลปินกับการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนุ่ม (SOFT SCULPTURE)

ผลงานศิลปะในแนวทางการสร้างสรรค์ใหม่ ประติมากรรมนุ่ม ตรงกันข้าม กับประติมากรรมที่ดูแข็งแรง มั่นคง หนัก เป็นสัญลักษณ์ของเพศชาย แต่ประติมากรรม SOFT SCULPTURE นุ่มนวล บางเบา เคลื่อนไหว ยืดหยุ่น แปรเปลี่ยนรูปทรงได้ เปรียบได้กับสตรี ดังจะเห็นได้จากการสร้างสรรค์ของศิลปินดังต่อไปนี้

KUSAMA YAYOI

ประติมากรรมจะนุ่ม SOFT SCULPTURE โดย KUSAMA YAYOI ศิลปินชาวญี่ปุ่น ปัจจุบันเธออายุ ประมาณ ๗๐ ปี เธอเกิดที่เมือง MATSUMOTO จังหวัด NAGANO เมื่ออายุได้ ๒๐ เธอเดินทางไปสหรัฐอเมริกา ที่นี้ทำให้เธอพบกับความสำเร็จ และ ชื่อเสียง ด้วยผลงานจิตรกรรม ศิลปะ INFINITY NET ยังไม่เพียงพอสำหรับ KUSAMA YAYOI กับการสร้างสรรค์ผลงานของเธอ เมื่อเธอพบการสร้างสรรคผลงานด้วยกรรมวิธีใหม่ SOFT SCULPTURE ผลงานศิลปะที่เปลี่ยนแปลงรูปร่างได้ นุ่มเมื่อสัมผัส เคลื่อนไหวเมื่อไกวตัวได้และสามารถ มองได้รอบ เป็นได้ทั้งจิตรกรรมและประติมากรรมที่เต็มไปด้วยสีสันละลานตาและยิ่งใหญ่

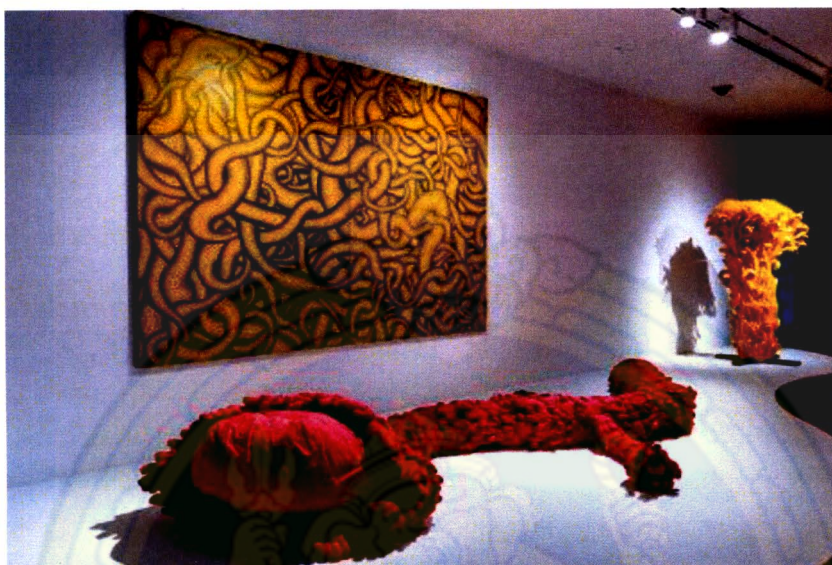
ภาพที่ 3 KUSAMA YAYOI, Polka Dot ที่มาภาพ:

https://www.bing.com/images/search?view=detailV&ccid=Rg๙๔daN%๒๖&id=๕EFA๕๒๐C๖๙๓๔D๒B๖F๕๕๙AF๕๙๘๔๖AD๗E๐๔E๔๕D๒C๒&thid=OIP.Rg๙๔daN-CzcJpIWl_TlFWQHaE๘&mediurl=http%๓a%๒f%๒fmalba.๓a-website-sa-east-๑.amazonaws.com%๒fwp-content%๒fuploads%๒f๒๐๑๔%๒fo๔%๒fYayoi-Kusama-Obsesion-Infinita๑๐.jpg&expw=๘๐๐&expw=๑๒๐๐&q=KUSAMA+YAYOI+&simid=๖๐๘๐๓๔๖๙๕๖๗๗๓๔๗๕๕๕&selectedIndex=๒๒&ajaxhist=๐

เป็นประติมากรรมนุ่ม ที่ถูกสร้างขึ้นจากวัสดุที่อ่อนนุ่ม น่าสัมผัส บาง อ่อนไหว อาทิ ผ้าหลากชนิด หลากหลายที่คัดสรรแล้วด้วยสายตาศิลปิน เย็บ สร้างรูปทรง ภายในประกอบด้วยเส้นใย สร้างความหยุ่นคล้ายเครื่องนอน น่าสัมผัส ปี 1966 ผลงาน NARCISSUS GARDEN ปรากฏโฉมที่ VANICE BIENNALE หญิงสาวชุดแดงเพลิง KUSAMA YAYOI นอนอยู่ท่ามกลางบอลสีเงิน และสร้างสรรค์ผลงานในแนวทางนี้ต่อมาอีกหลายชิ้น

What is a human being , and what is love , life and death . คือคำอธิบาย โลกของ KUSAMA YAYOI หรือ YAOI WORLD สร้างสรรค์ผลงานให้ปรากฏแก่สายตาชาวโลกมาเนิ่นนาน เป็นแรงบันดาลใจแก่ศิลปินจนถึงปัจจุบัน KUSAMA YAYOI ยังสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเชิงพาณิชย์ จำหน่ายในประเทศญี่ปุ่น อาทิเช่น ขนมหูกก็ลายจุด โทรศัพท์เคลื่อนที่ลายจุด เสื้อผ้าลายจุด ที่ถูก

ออกแบบโดยศิลปิน “ART and LIFE และ ART and SOCIETY” ศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและสังคม มนุษย์ประกอบด้วยความรัก ชีวิต และความตาย มนุษย์ เป็น SOFT SCULPTURE นุ่มนวล บางเบา ยืด หยุ่น เคลื่อนไหว แปรเปลี่ยนได้

ภาพที่ ๔ Yayoi Kusama 'Life is the heart of a rainbow'

at National Gallery Singapore, ๙ Jun - ๓ Sep ๒๐๑๗

<https://opoloppoppy.blogspot.com/๒๐๑๗/๐๖/singapore-june-๒๐๑๗.html>

Joana Vasconcelos

ศิลปินที่ใช้วัสดุจากผ้าเป็นหลัก และเทคนิคการเย็บปักถักร้อย นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมขนาดใหญ่ ศิลปินท่านนี้มีชื่อว่าโจแอนนา วาสคอนเซลอส ศิลปินหญิงอายุ ๔๕ ปี จากประเทศโปรตุเกสจบการศึกษาจาก Centre of Art and Visual Communication ที่เมืองลิสบอนประเทศโปรตุเกส ศิลปินเป็นผู้มีผลงานโดดเด่นและมีชื่อเสียงมาจากการประติมากรรม และศิลปะจัดวางทั้งติดบนผนังแขวนลอยหรือจัดวางบนพื้น(Sculpture; Installation Art) ที่ชื่นชอบในการเย็บปักถักร้อยอีกทั้งมีแนวความคิดที่สอดคล้องกับเทคนิค "ของตนเองที่เกี่ยวกับบทบาททางเพศ และภาพลักษณ์ของสังคมบริโภคนิยม ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากแนวความคิดทางสังคมนิยม รวมถึงปัญหาสังคมและการเมือง ศิลปินมักเลือกวัตถุ ที่เกี่ยวข้องกับสถานะของผู้หญิง การแบ่งชนชั้นหรือชาติพันธุ์ เอกลักษณ์ในผลงานประติมากรรมของศิลปินมักมีการทำโครงสร้างภายในที่แข็งแรงทนทานแล้วนำเอาผ้าหรือวัสดุตกแต่งมาห่อหุ้มผ่านกลวิธีทางด้านการเย็บปักถักร้อย มาใช้ผสมผสานผลงานของศิลปินมักเย็บผ้าที่มีชนิดลวดลายและสีแตกต่างกัน หรือใช้สีผ้าสีเดียวกันนำมาประกอบให้เกิดเป็นรูปทรงใหม่ อีกทั้งยังมีการถักไหมพรมประดับตกแต่งด้วยลูกปัดและวัสดุหลากหลาย ที่แสดงให้เห็นถึงการเลือกใช้สีได้อย่างมีอาชีพและทักษะความชำนาญในการตกแต่งส่วนรายละเอียด โดยผลงานประติมากรรมมาเป็นรูปทรงนามธรรมมีขนาดใหญ่มีพลังสวยงามและหรูหราด้านการ

แสดงผลงาน เมื่อศิลปินได้รับคัดเลือกให้แสดงงานในเวนิสเบียนนาเล่ (The Venice Biennale) ในปี ค.ศ. ๒๐๐๘-๒๐๑๐ ที่ประเทศอิตาลี ในงานเวนิสเบียนนาเล่ (Venice Biennale) เป็นงานมหกรรมศิลปะร่วมสมัยนานาชาติและสถาปัตยกรรมที่เก่าแก่และมีขนาดใหญ่ที่สุดงานหนึ่งของโลกจัดขึ้นเป็นประจำทุก ๆ ๒ ปี โดยมีภัณฑารักษ์คือฟร็องซัวส์ ปิโนต์ (Francois Pinault) ผลงานมีชื่อว่าการปนเปื้อน (Contamination) มีลักษณะเป็นงานประติมากรรมนูนขนาดใหญ่ แยกเป็นกิ่งก้านสาขาคลายปลาหมึกศิลปินนำขนสัตว์มาถักโครเชต์และนิตติ้ง รวมไปถึงผ้าชนิดต่างๆ โดยมีเหล็กเป็นโครงสร้างภายในและวัสดุอื่น ๆ มาใช้ในการประดับตกแต่ง ซึ่งผ้ามีลวดลายที่แปลกประหลาด มีสีสันหลากหลาย นำมาติดตั้งภายในพิพิธภัณฑสถานในลักษณะห้อยลงมาจากกระเบื้องจนถึงพื้นด้านล่าง เพื่อสะท้อนแนวคิดที่ว่า การปนเปื้อนนั่นเหมือนดังการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสจากการสัมผัสสิ่งที่ไม่บริสุทธิ์หรืออาจเป็นมลพิษ

ต่อมาในปี ค.ศ. ๒๐๑๒ ศิลปินถูกเชิญให้แสดงงานในพระราชวังแวร์ซายส์ในชื่อนิทรรศการโจแอนนา วาสคอนเซลอสแวร์ซายส์ dana Vasconcelos Versailles) โดยมีภัณฑารักษ์ คือฌ็อง-ฟร็องซัวส์ ชูญเญ่ (Jean-Francois Chougnnet) ซึ่งศิลปินถือเป็นผู้หญิงคนแรกและมีอายุน้อยที่สุดที่ได้รับการคัดเลือกให้ร่วมแสดงโดยงาน ที่มีชื่อว่า Mary Poppins มีลักษณะเป็นประติมากรรมรูปทรงคล้ายนกขนาดใหญ่ ใช้ผ้าหลากสีเส้นแขนลอยจากเพดาน ในห้องโถงบันไดของพระราชวัง เปรียบเสมือนเป็นผู้ปกป้องคุ้มครอง จากผลงานของศิลปินแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการสร้างสรรค์ ที่ส่งมายังผู้ชมด้วยผลงานที่มีคุณภาพทำให้ในปี ค.ศ. ๒๐๑๒ นักเขียนชื่อวอลเทอร์ ฮูโก เม (Valter Hugo Mae) เขียนหนังสือชื่อ โจแอนนา วาสคอนเซลอส แวร์ซายส์ Joana Vasconcelos Versailles) เกี่ยวกับกาสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน ตีพิมพ์ทั้งในภาษาฝรั่งเศสและภาษาอิตาลี

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของโจแอนนา ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับสตรีนิยม เหตุการณ์และประเด็นต่างๆทางสังคมและการเมือง โจแอนนาเลือกใช้เทคนิคที่สื่อถึงความเป็นเพศหญิง ได้แก่ การตัดเย็บผ้าการถักโครเชต์ การถักนิตติ้ง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดที่ต้องการเสียดสีสังคม โจแอนนามีชื่อเสียงในเรื่องของการเลือกใช้วัสดุ และวัตถุในชีวิตประจำวัน มาประกอบกับผลงาน เพื่อใช้สื่อความหมายอันลึกซึ้ง เช่นคอมพิวเตอร์ เปียโน และเฟอร์นิเจอร์ต่างๆ ซึ่งถูกนำมาตกแต่ง ปกคลุมด้วยการปักหรือการถักโครเชต์ ผลงานของโจแอนนา ส่วนใหญ่มักใช้มือในการประดิษฐ์ จึงทำให้ผลงานนั้นมีคุณค่าอย่างยิ่ง โดยเฉพาะวัตถุที่เกี่ยวข้องกับสถานะของเพศหญิง การแบ่งชนชั้น หรือชาติพันธุ์ โดยที่มักนำเสนอทุกสิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เปื้อนชั่วตรงข้าม เช่น วัตถุทางอุตสาหกรรมกับสิ่งที่ประดิษฐ์ขึ้นด้วยมือ ที่ใช้ความพยายามความประณีตเป็นประเพณีแบบดั้งเดิมกับความเป็นสมัยนิยม จากแนวความคิดนี้ โจแอนนาต้องการที่จะเปลี่ยนบริบทและความหมายของสิ่งต่างๆ ในยุคสมัยให้ต่างไปจากเดิมความหมายเดิม

จากแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่เต็มไปด้วยเสน่ห์อันน่าค้นหา ถ่ายทอดผ่านกลวิธีที่น่าสนใจในการนำเสนอความอ่อนนุ่มของผลงาน แต่แข็งแกร่งด้วยเนื้อหาสาระอันสะท้อนเรื่องราวร่วมสมัยของเพศวิถี สังคมและการเมือง ทำให้ศิลปินได้รับการยอมรับและเป็นที่รู้จักในวงการศิลปะร่วมสมัยอย่างกว้างขวาง โจแอนนาได้รับแรงบันดาลใจมาจากความงามแบบอุดมคติ ผลงานจะดูหรูหราอลังการ ตกแต่งด้วยลวดลายและแบบศิลปะในยุคบาโรก (Baroque) ที่ได้รับความนิยมในประเทศ

โปรตุเกส ผลงานชิ้นนี้เกี่ยวข้องกับตำนานของชาวนอร์ส (Norse Mythology) ว่าด้วยเรื่องของเทพีวาลคีรี (Valkyrie) เป็นเทพธิดาที่รับใช้เทพเจ้าโอดิน เทพสูงสุดของยุโรปเหนือ โดยเทพวาลคีรี เป็นเทพที่มีหน้าที่นำนักรบซึ่งเสียชีวิตจากสงครามไปยังวัลฮัลลา (Valhalla) สถานที่สำหรับชุมนุมเหล่าเทพและดวงวิญญาณวีรบุรุษทั้งหลายเพื่อพบกับเทพเจ้าโอดิน

สำหรับผลงานชิ้นนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากงานศิลปะพื้นถิ่นของโปรตุเกส แสดงออกผ่านคุณลักษณะของสี ลวดลาย และเทคนิคแบบโบราณของหมู่บ้านเล็ก ๆ ในชนบทชื่อวานิซา (Nisa) เป็นหมู่บ้านนี้มีชื่อเสียงอย่างมากในเรื่องของศิลปะและงานฝีมือ นอกจากนี้โจแอนนา ยังได้ทำงานร่วมกับช่างฝีมือในหมู่บ้านนี้ด้วย จากการที่ผลงานถูกติดตั้งไว้ภายในห้องที่เต็มไปด้วยภาพของชัยชนะทางสงคราม แต่ทว่าเบื้องหลังของชัยชนะในครั้งต่างๆ ย่อมต้องมีผู้พลีชีพจากสงคราม ดังนั้นการสร้างผลงานประติมากรรมนุ่มของโจแอนนา ชิ้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อว่าลึกถึงประวัติศาสตร์และการเสียสละของเหล่านักรบผู้กล้าหาญในสงคราม ประติมากรรมเทพีวาลคีรีของโจแอนนา จึงเป็นเสมือนผู้ทำหน้าที่ในการนำเหล่าผู้กล้าทั้งหลายไปสู่วัลฮัลลา อีกนัยยะหนึ่งของเทพีวาลคีรี สะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับสตรีเพศ ที่มีพลังอำนาจและความกล้าแก่ว สอดคล้องกับแนวทางสตรีนิยมที่ศิลปินสนใจนำเสนอในผลงานรูปแบบและกลวิธีการใช้รูปทรงที่มีรูปทรงที่แปลกประหลาด ยาวไปตามลักษณะของห้องโถงโดยตัวผลงานประกอบไปด้วยรูปทรงกลม เป็นเหมือนส่วนของตัวปลาหมึก และมีรูปทรงเป็นเส้นยาวจำนวนหลายเส้น และมีขนาดที่แตกต่างกัน เหมือนส่วนของหนวดปลาหมึก ที่อยู่ในลักษณะเป็นเส้นโค้งงอ ศิลปินใช้ผ้าสร้างเป็นลวดลายต่างๆ ได้แก่ เส้นตั้ง เส้นนอน เส้นโค้ง เส้นขด ประกอบกับทำเป็นลวดลายของผีเสื้อและดอกไม้หลายแบบ ซึ่งให้ความรู้สึกหรูหราในเวลาเดียวกัน อีกทั้งยังนำเครื่องประดับดอกไม้ผีเสื้อต่างๆ เหล่านั้นมาติดบนรูปทรงในลักษณะกระจายเป็นจุด ส่วนพื้นผิวบนตัวงานมีทั้งราบเรียบนุ่มนวล นูนยื่นออกมาและขรุขระ พื้นที่ในผลงานส่วนใหญ่จะมีการตกแต่งรายละเอียดต่างๆ ซึ่งส่วนน้อยจะเป็นพื้นที่เรียบๆ แสดงให้เห็นการใช้จังหวะในการจัดรูปทรงทำให้ผลงานมีลวดลายเคลื่อนไหวมีชีวิตชีวา "การใช้สีโจแอนนาเลือกใช้สีน้ำหนังก่อน ได้แก่ ขาว เหลืองกลาง ได้แก่ แดง น้ำเงิน เขียว ม่วง และดำ โดยใช้สีกลางเป็นส่วนใหญ่แทรกสีอ่อนเล็กน้อยและเข้มรองลงมา ส่งผลต่องานให้เกิดความรู้สึกที่ไม่สดใสจนเกินไปและยังให้ความรู้ให้หนักแน่นอยู่ แสดงความเป็นกาลเทศะต่อบรรดานักรบ ซึ่งรูปทรงกลมระยะหน้าสุดเป็นจุดเด่นของผลงานชิ้นนี้ เนื่องจากเป็นส่วนที่ใช้เนื้อผ้าสีแดงสลักดำเป็นสีหลัก ซึ่งส่วนอื่น ๆ จะมีการใช้สีที่หลากหลายปะปนสลับกันไปเป็นส่วนประกอบของงาน. วัสดุและกลวิธีในการเย็บ โจแอนนา เริ่มต้นในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยการขึ้นโครงสร้างที่แข็งแรงภายใน จากนั้นจึงนำมาห่อหุ้มส่วนของโครงสร้างนั้นด้วยผ้าหลากหลายชนิดและสีต่าง ๆ ทั้งผ้าขนสัตว์ ผ้ากำมะหยี่ ผ้าลวดลายและผ้าชนิดอื่น ๆ ผสมผสานกับเทคนิคการปักโครเชต์ ตกแต่งด้วยวัสดุสำเร็จรูป ห้อยผ้าที่ถูกตัดเป็นเส้นๆ การติดตั้งผลงานสำหรับการติดตั้งที่แขวนห้อยย้อยลงมาจากเพดานขนาดใหญ่ นั้น จากความหมายของชื่อผลงานที่แปลว่านางฟ้าแสดงให้เห็นว่าติดตั้งให้มีลักษณะเหมือนการโอบอุ้มของนกซึ่งสัญลักษณ์ของเทพีวาลคีรี รูปทรงที่มีลักษณะเป็นเส้นขนาดต่างๆ ถูกแขวนตั้งในระดับที่สูงต่ำแตกต่างกัน สำหรับผลงาน "Valkyrie Trousseau" นี้เป็นการผสมผสานระหว่างความเป็นรูปแบบประเพณีดั้งเดิม จากเทคนิควิธีการเย็บปักถักร้อยที่ได้รับมาจากหมู่บ้านนินา มาสร้างสรรค์ให้อยู่ในรูปแบบงานร่วมสมัย ที่มีความเป็นศิลปะขั้นสูง ให้ความรู้สึกหรูหราจากสีสัน รายละเอียดการติดตั้งและขนาดงานที่มีความ

ใหญ่โต สอดคล้องกับสถานที่ซึ่งเต็มไปด้วยภาพการต่อสู้จากศึกสงครามเสมือนเป็นการแสดงถึงการให้เกียรติอย่างยิ่งใหญ่แก่เหล่านักรบที่กล้าหาญในสงครามนั้น กล่าวได้ว่าผลงานชิ้นนี้สร้างความท้าทายให้แก่ใจแฉกอย่างมาก ในเรื่องของรูปแบบและการติดตั้งผลงานขนาดใหญ่ ในห้องที่ทั้งใหญ่และกว้าง

ภาพที่ ๕ Joana Vasconcelos, *Valkyric Trousseau*, ๒๐๐๙, เทคนิคฉักโครเซต ผ้าหลายชนิด โพลีเอสเตอร์ เครื่องประดับลูกปัด เส้นใย, เหล็กเส้น, ขนาด ๔๐๐ x ๕๓๐ x ๑๔๐๐ ซม. ที่มาภาพ: ๒๐ minutes. *Valkyric Trousseau* [Online]. Accessed ๑๔ may ๒๐๑๖. Available from <http://WWW.๒๐minutes.fr/culture/disporama-๒๔๕๙-photo-๗๑๐๖๕๙-vie-rose-versailles-> Joana Vasconcelos

Ernesto Neto

เออร์เนสโต เนตโต ศิลปินชายอายุ ๕๑ ปี จากประเทศบราซิล จบการศึกษาจาก School of Visual Arts Parque Lage เมืองรีโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล ศิลปินผู้ผลิตผลงานประติมากรรมอันทรงอิทธิพลมีแรงบันดาลใจมาจากการมุ่งแสวงหาโครงสร้างของพื้นที่ในสังคมและธรรมชาติ ศิลปินถ่ายทอดอัตลักษณ์ตนผ่านการเลียนแบบปูทางในธรรมชาติ เช่น มีลักษณะที่ห้อยย้อยลงมา คล้ายรูปทรงของหยดน้ำ ที่สร้างเป็นอุโมงค์คล้ายถ้ำ โดยนำเสนอออกมาอย่างเรียบง่าย ส่วนวัสดุที่ศิลปินเลือกนำมาใช้ ได้แก่ ผ้าใยสังเคราะห์กำมะหยี่และอื่น ๆ อีกทั้งยังใช้วัสดุธรรมชาติอื่นร่วมด้วย เช่น ทราย เปลือกหอย ด้านการใช้สี มักปรากฏเป็นสีอ่อน แสดงความนุ่มนวลอ่อนโยนละมุนละไม หากแต่การสร้างสรรคผลงานของศิลปินกลับมิได้มุ่งหวังให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมกับศิลปิน เพียงแค่ใช้ตาสัมผัสรับรู้ความนุ่มนวลเหล่านั้น แต่กลับมุ่งหวังให้ผู้ชมรับรู้ด้วยการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งกับผลงาน

ด้วยการให้ผิวสัมผัส การสวมใส่ ประหนึ่งหลวมรวมร่างความรู้สึกเข้ากับผลงาน นอกจากนี้ ศิลปินยังใส่กลิ่นสมุนไพรในผลงาน เพื่อให้สัมผัสถึงประสบการณ์ทางกลิ่นส่งความรู้สึกที่ลึกซึ้ง ดังนั้น ผลงานของศิลปินจึงเปรียบเสมือนดินแดนที่แผ่เร้นด้วยบทกวี บนโลกแห่งความจริงด้านการแสดงผลงานปี ค.ศ. ๒๐๐๑ ศิลปินได้รับการคัดเลือกให้แสดงผลงานในเวนิสเบียนนาเล่ (The Venice Biennale) ครั้งที่ ๔๙ แสดงผลงานชื่อ E o Bicho คัดเลือกโดยภัณฑารักษ์ชื่อเจสสิก้า มอร์แกน (Jessica Morgan) ผลงานทำจากผ้าถุงน่องสีขาว สร้างเป็นรูปทรงย้อยลงมากลายหยดน้ำภายในใส่สมุนไพรต่างๆเช่นพริกไท กานพลู ขมิ้น ชวนให้ได้กลิ่นของเครื่องเทศอ่อน จนอยากเข้าไปสัมผัส และเข้าถึงความสงบสะท้อนแนวความคิดของศิลปินที่ต้องการทำลายระยะห่างระหว่างผู้ชมกับผลงานศิลปะ

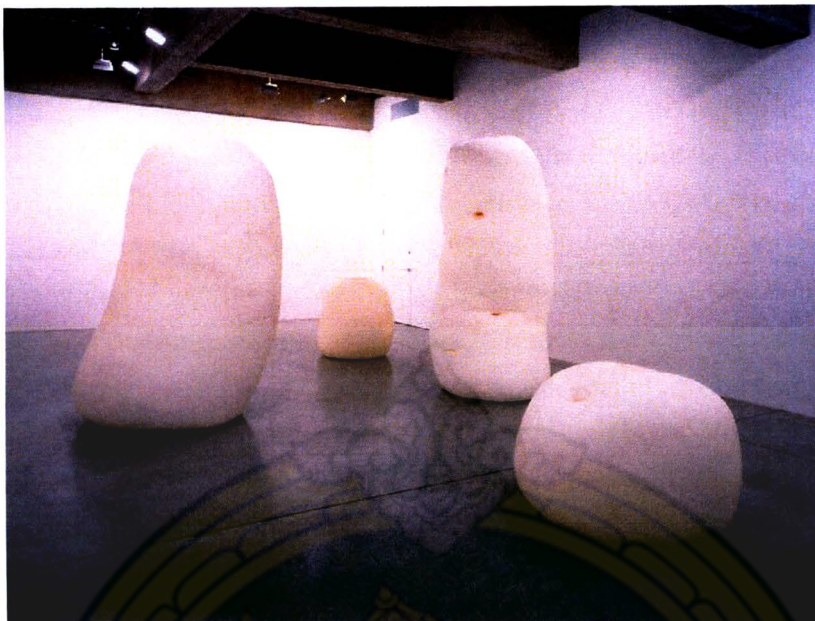
ต่อมาปี ค.ศ. ๒๐๑๑ ศิลปินจัดนิทรรศการแสดงผลงานย้อนหลังครั้งแรกในชื่อนิทรรศการว่า La Lengua de Ernesto: retrospective ๑๙๘๗-๒๐๑๑ ซานฮิลดีฟอนโซ (The Sannde fonso) ประเทศเม็กซิโก ภายในนิทรรศการประกอบไปด้วยผลงานจำนวนหลายชิ้น จัดวางในลักษณะต่างๆ บางชิ้นทำให้งานเป็นส่วนหนึ่งกับพื้นที่ บางชิ้นสามารถให้คนเข้าไปสวมใส่สัมผัส หรือมีส่วนร่วมได้ สะท้อนแนวความคิดในเรื่องของความเปราะบางลึกซึ้งและซับซ้อน ซึ่งเป็นธรรมชาติทางอารมณ์ ความรู้สึกของมนุษย์

ภาพที่ ๖ Ernesto Neto, The Ovaloids' Meeting, ๒๐๑๕ เทคนิคผ้ายัดสีขาว ใส่เส้นใย ด้วยโพลียเอสเตอร์และขนาด ผืนแปรตามพื้นที่ ร่วมกับผู้ชม

ที่มาภาพ

https://www.google.co.th/search?q=ernesto+neto&rlz=๑C๑CHBD_enTH๘๐๐TH๘๐๐&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=๐ahUKEwjAzPDEI_bAhXCYysKHfNVCR&Q_AUICigB&biw=๖๐๕&bih=๕๙๗#im

ภาพที่ 7 Ernesto Neto, The Ovaloids' Meeting, ๒๐๑๕ เทคนิคผ้ายัดสีขาว ใส่เส้นใย
ด้วยโฟมยางและขนาด ผืนแปรตามพื้นที่

ที่มาภาพ: <https://www.wikiart.org/en/ernesto-neto/the-ovaloids-meeting-1998>

Claes Oldenburg

แคลส์ โอลเดนเบิร์ก ประติมากรชาวอเมริกันเกิดวันที่ ๒๘ มกราคมปี ค.ศ. ๑๙๒๙ ที่กรุงสตอกโฮล์มประเทศสวีเดน แต่อาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาและนอร์เวย์ก่อนจะย้ายมาอยู่ในเมืองชิคาโกในปี ค.ศ. ๑๙๓๖ ดังนั้นศิลปินจึงจบการศึกษาจากสถาบันศิลปะแห่งชิคาโกเมื่อศิลปินมาที่กรุงนิวยอร์กปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ที่ซึ่งทำให้เขาได้เป็นหนึ่งในศิลปินคนสำคัญในกลุ่ม ป๊อปอาร์ต มีแนวทางในการสร้างสรรค์งานแตกต่างไปจากศิลปินคนอื่น ๆ โดยจะมีการสอดแทรกความสนุกสนานน่าขบขันลงไปในผลงานในขณะเดียวกันก็ยังมีคามสวยงามและความลงตัวซ่อนอยู่ภายในชิ้นงานด้วยซึ่งผลงานที่มี "Meilach, Dona Z. Soft Sculpture and Other Soft Art Forms (The United States of America: the Beme Convention, ๑๙๗๔), ๓.

ชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี คือประติมากรรมนุ่ม ที่มีลักษณะเป็นประติมากรรมขนาดใหญ่ยักษ์ (Large-scale Sculptures) โดยศิลปินชื่นชอบการทำงานด้วยการใช้ความคิดที่เรียบง่ายโดยคิดเห็นว่าศิลปะต้องมีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน ด้วยการเปลี่ยนแปลงบริบทของสิ่งเหล่านั้น เช่น ทำให้วัตถุชิ้นนั้นนุ่มนวล ทั้งที่ในความเป็นจริงวัตถุชิ้นนั้นแข็งหรือทำให้วัตถุขนาดใหญ่ขึ้นกว่าที่ควรจะเป็นดังนั้นศิลปินจึงเริ่มสร้างงานเป็นเสมือนแบบจำลองขนาดใหญ่ของวัตถุที่ใช้ในชีวิตประจำวันเช่น ลูกขนไก่เครื่องมือทำสวนไอศกรีม ฯลฯ แล้วนำไปติดตั้งในที่ชุมชนหรือที่สาธารณะทำให้ผู้คนที่เดินผ่านไปผ่านมามีโอกาสได้เสพงานศิลปะมากขึ้นทำให้งานศิลปะไม่ถูกจำกัด พื้นที่ให้อยู่ แต่เพียงในหอศิลป์อีกต่อไปอีกทั้งยังเป็นการเล่นกับปฏิกายาของคนดูที่มีต่องานศิลปะอีกด้วยนับว่าเป็นศิลปินที่สร้างกระแสศิลปะในรูปแบบใหม่ได้เป็นอย่างดีโดยศิลปินมักใช้เทคนิคในการเย็บประกอบสร้างรูปทรง

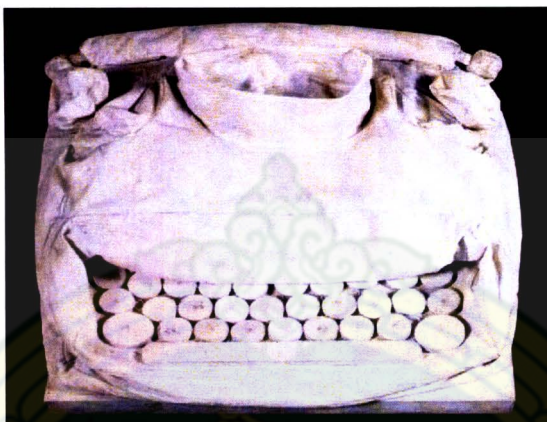
ขึ้นช่วงปี ค.ศ. ๑๙๖๐-๑๙๖๙ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของประติมากรรมนุ่มในงานศิลปะมีการใช้วัสดุจำพวก ค้าพลาสติกเส้นใยผสมผสานระหว่างวัสดุธรรมชาติและแข็งเข้ามาใช้บรรดานักถ่ายภาพได้บันทึกภาพจากแคลส โอลเดนเบิร์กความทั้งศิลปินหลายคนที่น่าสนใจในงานศิลปะแบบนุ่มได้มีการนำวัสดุและวิธีการแบบดั้งเดิม มาใช้ร่วมด้วยกล่าวคือจากการทำงานในรูปแบบที่เรียบแบนเช่นการติดแปะผ้า (Fabric Collage) ก็ เวมมีการนำวัสดุที่มีมิติมากขึ้นเข้ามาใช้โดยผลงานของโอลเดนเบิร์กที่มติดั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ในผลงาน ชื่อว่า "Sausage" โดยการใช้ถุงน่องสกีและใช้ผู้นจำนวนมากบรรจุอยู่ภายในจากนั้นนำเชือกป่านมา มัดเป็นปล้อง ๆ ติดตั้งด้วยการแขวนลอยเป็นลักษณะการเลียนแบบจากของจริงแสดงภาพของอาหาร ที่ผู้คนนิยมบริโภคการที่ศิลปินเลือกใช้ถุงน่องสตรีเพื่อสื่อถึงของธรรมดาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน แต่เมื่อนำมาใช้ในงานศิลปะกลับกลายเป็นสิ่งสูงค่าถือว่าการทดลองใช้วัสดุ: มในงานศิลปะซึ่งในขณะนั้น การทำงานโดยใช้วัสดุประเภทนี้ยังไม่ได้รับความนิยมโอลเดนเบิร์กได้ชื่อว่าเป็นศิลปินที่เป็นนัก สร้างสรรค์สื่อวัสดุเป็นผู้ที่ค้นหาสำรวจและรู้จักทดลองเลือกใช้วัสดุนำมาสร้างสรรค์มักอยู่ในลักษณะ เป็นชุดงานหรือโปรเจกต์ (Project) ดังนั้นในโปรเจกต์นี้เผยผลงานจำนวนหลายชิ้นโดยมีแนวความคิด หลักที่ชัดเจนและสร้างงานแบบกระบวนการ (Process) โดยมีการวางแผนสร้างต้นแบบการตัดตัด เย็บวัสดุเป็นรูปวางบรรจุภายในให้เกิดปริมาตรการนำมาประกอบต่อดัดกันการคิดตั้งและการจด บันทึกรูปภาพเพื่อนำไปพัฒนาในผลงานชิ้นต่อไป "ทำให้งานของศิลปินท่านนี้ได้รับความสนใจจนมี ชื่อเสียงเป็นที่น่าจดจำ

ภาพที่ ๘ Claes Oldenburg, Floor Burger, ๑๙๖๒ เทคนิคสออะคริลิกบนผ้าใบบรา! ด้วยโฟม ยางและกล่องกระดาษแข็งขนาด ๑๓๒.๑x๒๑๓.๔ ซม. ที่มาภาพ: wikiart. Floor Burger (Giant Hamburger) (Online). Accessed ๒ February ๒๐๑๖. Available from <http://www.wikiart.org/en/cles-oldenburg/floor-burger-giant-hamburgers-๑๙๖๒>

สำหรับผลงานประติมากรรมนุ่มของโอลเดนเบิร์กที่มีความโดดเด่นและน่าสนใจในชื่อผลงาน "Floor Burger (Giant Hamburger)" (ภาพที่ ๑) เป็นประติมากรรมนุ่มทำจากผืนผ้าใบนำมา เย็บเป็นรูปทางของแฮมเบอร์เกอร์ขนาดใหญ่ โดยมีกรรยาคนแรกชื่อว่าแพตเป็นผู้ช่วยในการเย็บ ประติมากรรมนุ่ม มีส่วนประกอบแบ่งเป็นสี่ส่วนได้แก่ ส่วนของชั้นที่เป็นขนมปังสองชั้น เนื้อสัตว์อยู่

ระหว่างขนมปังและผักตงอยู่ด้านบนสุด ใส่ไส้ภายในที่เต็มไปด้วยไฟมายและกล่องกระดาษแข็ง ทำให้รูปทรงดูมีมวลขึ้นมา จากนั้นระบายด้วยสีอะคริลิกและกาวสังเกตพื้นผิวที่มีรอยยับย่น ทำให้ผลงานไม่ดูกระด้างจนเกินไป ประกอบกับขนาดที่ใหญ่จนเกินจริง ทำให้เป็นที่สะดุดสายตาแก่ผู้ชม รวมทั้งสิ่งที่ศิลปินเลือกนำมาใช้บริเวณขนมปังขึ้นด้านบนที่มีการไล่ระดับสีจากอ่อนถึงเข้มจึงทำให้ มีมิติมากขึ้น

ภาพที่ ๙ Claes Oldenburg, The Typewriter alodel-Ghost-Typewriter, ๑๙๖๓๑ เทคนิคเย็บผ้าใบ บรรจุด้วยนุ่น ทาสีอะคริลิก บนแผ่นไม้ขนาด ๒๑ x ๗๐ x ๗๒ ซม. ที่มาภาพ: ArtStack. Soft Typewriter, 'Ghost' Version! Online). Accessed 5 February ๒๐๑๖. Asmlable from https://theartstack.com/artist/clam-oldenburg/softiopewriter_ghost_version

ภาพที่ ๙ Claes Oldenburg, The Typewriter alodel-Ghost-Typewriter, ๑๙๖๓๑ เทคนิคเย็บผ้าใบ บรรจุด้วยนุ่น ทาสีอะคริลิก บนแผ่นไม้ขนาด ๒๑ x ๗๐ x ๗๒ ซม. ที่มาภาพ: ArtStack. Soft Typewriter, 'Ghost' Version! Online). Accessed 5 February ๒๐๑๖. Asmlable from https://theartstack.com/artist/clam-oldenburg/softiopewriter_ghost_version

ผลงาน "The Typewriter (Model) Ghost "Typewriter)" เป็นประติมากรรมนุ่มที่สร้างขึ้นเลียนแบบเครื่องพิมพ์ดีดสมัยก่อน โดยใช้ผ้าใบสีขาวเป็นวัสดุในการนำมาเย็บประกอบรูปทรง ใส่ไว้ในด้วยนุ่น รวมทั้งใช้เม็ดกระดุมแทนปุ่มพิมพ์ จัดวางบนแท่นไม้ทาสีอะคริลิกสีขาว และจากการใช้สีขาวทั้งหมดทำให้ผลงานดูขาดชีวิตชีวาคล้ายกับวิญญาณ แต่จากการสร้างให้พื้นผิวมีรอยยับย่น และบิดเบี้ยวจึงเสมือนกำลังเคลื่อนไหวอยู่ผลงานชิ้นนี้ เป็นการล้อเลียนเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน จากวัตถุที่ไม่มีชีวิตแข็งและมีพื้นผิวเรียบ สร้างในทางตรงกันข้ามด้วยการทำให้อ่อนนุ่ม ยับ ย่น และมีชีวิตขึ้นมา แสดงถึงอารมณ์ขันของศิลปิน

แนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนุ่ม

ศิลปินต้องอาศัยประสบการณ์ทักษะด้านการเย็บปักถักร้อย ซึ่งในปัจจุบันกลวิธีดังกล่าวได้รับความสนใจจากศิลปินหลายคน ดังเช่น KUSAMA YAYOI, โจแอนนา วาสคอนเซลอส, และเออร์เนสต์ เนโต แคลร์, โอลเดนเบิร์ก ที่ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง จากการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนุ่ม ศิลปินโดยมุ่งศึกษาวิเคราะห์ไปที่แนวคิด กลวิธีและการใช้

วัสดุ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมนุ่มดังที่กล่าวมาแล้วนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงวัสดุหลักที่ใช้ในการสร้างสรรค่นั้น คือ เส้นใยดังต่อไปนี้

เส้นใยที่ใช้ในการสร้างสรรค์

เส้นใยของวัสดุธรรมชาติที่นำมาปั่นให้เกิดการแตกตัวของเส้นใยและนำใยมาบิดเข้าด้วยกัน จนเกิดการรวมตัว เป็นเส้นที่มีความยาวและมีความเหนียวทนทานต่อแรงดึง เส้นด้ายที่ถูกผลิตขึ้นมาครั้งแรกมาจากเส้นใยธรรมชาติจากเส้นใยฝ้ายลินิน ต่อมาจึงมีการคิดค้น การปั่นเส้นใยจากสัตว์ ใยไหมขนสัตว์ เช่น ขนแกะที่เป็นตัวแทนของเส้นใยที่สำคัญที่ผลิตขึ้นสำหรับใช้ถักทอเสื้อกันความหนาว

เส้นด้ายที่มีความหลากหลายของวัสดุ ที่มีการใช้ในการนำมาถัก ผม, หล้ากก, ขนสัตว์, เส้นเอ็น, ป่าน, ปอ, ขนสัตว์, ทอง, เงิน, เส้นทองแดง, ผ้าไหม, ผ้าฝ้ายสีขาว ด้ายเส้น ด้ายขนสัตว์, เส้นด้ายฝ้าย (estramadura) ด้ายไหม (cordonnet), ด้ายฝ้ายลินิน, ด้ายป่าน, ผ้าขนแกะ, chenille นอกจากนี้เรายังสามารถถักด้วยวัสดุที่ผิดปกติ เช่น ลวดทองแดง แผ่นพลาสติก ป่านศรนารายณ์ ปอ เศษผ้าขน สัตว์ unspun และแม้ขนของสุนัข ก็สามารถนำมาปั่นเป็นเส้นมาถักได้ ดังภาพที่ ๑๗

วัสดุที่ใช้ในการทำเส้นด้ายนั้นมีด้วยกันหลายประเภท ประมาณ ๑๕ ชนิด ที่แตกต่างกัน ทั้งด้ายที่ปั่นจากวัสดุธรรมชาติ จัดเป็นเส้นใยที่ถูกคิดค้นครั้งแรก ที่ได้จากพืช ใยฝ้าย ลินิน ใยอะซิเตท (ที่ทำจากเยื่อไม้ linters) ต่อมาจึงมีการคิดเส้นใยที่ได้จากสัตว์ เช่น ใยที่ทำจากขนแกะ ขนแพะ ขนกระต่าย ใยไหม ที่ได้จากการสาวใยไหมมารวมให้เกิดเป็นเส้นที่มีความเงางาม เหนียวนุ่มจนเป็นที่นิยม และมีการคิดเส้นใยสังเคราะห์ใยเรอัมมาปั่นผสมกับใยธรรมชาติขึ้นจนเกิดเป็นเส้นด้ายที่หลากหลายมากขึ้น

ในปัจจุบันการผลิตเส้นด้ายได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนสามารถคิดค้นเส้นใยที่แปลกใหม่ขึ้นมามากมายหลายประเภท เพื่อตอบสนองต่อการใช้งานที่แตกต่างกันไป ในกระบวนการผลิตผ้าที่มีทั้งเส้นหนาเส้นบางที่ให้ความแตกต่างในเรื่องคุณสมบัติสัมผัสเส้นใยบางประเภทเป็นการผสมกันระหว่างเส้นใยธรรมชาติ กับเส้นใยสังเคราะห์ หรือเส้นใยสังเคราะห์กับเส้นใยที่ได้มาจากแร่ ซึ่งนับว่าเส้นด้ายเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่ไม่มีวันตาย

การเติบโตทางด้านสิ่งทอที่ทำให้วงการปั่นด้ายนั้นต้องพัฒนาต่อยอดเพื่อหาความแปลกใหม่เพื่อใช้ในการผลิตในรูปแบบอุตสาหกรรม ที่ต้องการทั้งปริมาณและคุณภาพที่แตกต่างจากในอดีตที่การปั่นด้ายนั้นเป็นเพียงงานอดิเรกที่แม่บ้านต้องทำในยามว่าง ผลิตมาเพื่อใช้สอยแต่ในครัวเรือน นับว่าด้ายคือสิ่งที่มีขึ้นเพื่อให้มนุษย์ได้ใช้ประโยชน์ เป็นปัจจัยหลักที่ใช้ผลิตเครื่องแต่งกาย ในทุกยุคทุกสมัย ดังจะเห็นได้จากผ้าสีสวยมากมายได้มาจากเส้นใยบาง ๆ ที่มนุษย์ได้รังสรรค์ให้เกิดความงดงามในวงการถักทอ

เทคนิคงานถักโครเชต์

โครเชต์ เป็นภาษาฝรั่งเศส หมายถึง “ตะขอ” เป็นกระบวนการในการสร้าง

โครเชต์ มาจากคำว่า croc หรือ croche แปลว่า ตะขอ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการทำของใช้ หูรหูนาในชีวิตประจำวัน การถักไหมพรมน่าจะมามีมาตั้งแต่โบราณในเมืองจีน อาระเบียหรืออเมริกาใต้

ด้วยการนำด้าย ไหม ขนสัตว์มาถักทอเป็นห่วงโซ่ร้อยต่อกันจนเป็นผืนผ้าลวดลายงดงาม และได้รับความนิยมในยุโรปราว ค.ศ. ๑๘๐๐ สมัยแรกมนุษย์ใช้เพียงนิ้วซึ่งเป็นรูปตะขอลักเส้นไหม จึงไม่มีหลักฐานเป็นเครื่องมือมาให้คนรุ่นหลังได้เห็น ภายหลังมีการพัฒนาเครื่องมือโครเซตแทนนิ้วทำจาก งาช้าง ทองเหลืองหรือไม้เนื้อแข็ง โครเซตในยุคแรกเริ่มเป็นงานกลุ่มแม่บ้าน เพราะชนชั้นสูงใช้เฉพาะ ลูกไม้ที่เรียกว่า lacc ถักลำบาก ด้วยกระสวยเรียกว่า Bobbin ต่อมาเมื่อพระราชินีวิกตอเรีย ทรงโปรดโอริชโครเซต ถึงขนาดลงมือถักด้วยพระองค์เอง ชนชั้นกลางในสมัยนั้นจึงเริ่มหันมาซื้อผลิตภัณฑ์ โครเซตจากกลุ่มแม่บ้าน ความหมายของการถักโครเซต คือ การนำเข็มถักโครเซตมาใช้เกี่ยวด้ายชนิด ต่าง ๆ เพื่อถักเป็นลวดลายออกมาสวยงาม ความสำคัญของงานถักโครเซต เป็นงานฝีมือที่ควรอนุรักษ์ ไว้เพราะถือว่าเป็นศิลปะประดิษฐ์อย่างหนึ่งที่ทำได้แสดงออกซึ่งความสามารถความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ถ้าทำด้วยใจรักจะเกิดความเพลิดเพลินเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

งานถักเป็นเทคนิคในการผลิตผ้าจากเส้นด้ายที่ได้มาจากการปั่นเส้นใยฝ้ายให้เกิดเป็นเส้น มีความเหนียวแน่น อ่อนตัว รวมถึงการถักเส้นใยที่เกิดจากขนสัตว์ ซึ่งการถักนั้นมีความแตกต่างจากการ ทอผ้า เพราะการทอผ้านั้นต้องใช้อุปกรณ์ขนาดใหญ่ที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ ต้องมีพื้นที่เฉพาะในการทอผ้า แต่การถักนั้นสามารถนำไปถักได้ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ จึงทำให้การถักมีคุณค่ามากสำหรับคน ท้องถิ่นและคนเร่ร่อน สิ่งที่พบในการถักที่เก่าแก่ที่สุดคือการถักถุงเท้าเพื่อสวมใส่เวลาเดินทาง และให้ ความอบอุ่นในฤดูหนาว

จากการศึกษาจึงได้พบว่าการสร้างสรรค์ผลงาน“ผลงานประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอ เส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก” นั้นเกิดจากการได้รับแรง บันดาลใจอันยิ่งใหญ่มาจากลูกชายเด็กออทิสติก ที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากการปั้นดินน้ำมันที่เติม เปี่ยมไปด้วยพลังของรูปทรงที่อิสระเคลื่อนไหวไร้การควบคุม แม้รูปทรงจะบิดเบี้ยวผิดรูปแต่กลับเกิด ความงามอย่างน่าประหลาด ทำให้ผู้สร้างสรรค์นำผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกที่ได้จากการใช้ศิลปะ บำบัดมาสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นรูปทรง 3 มิติ ห่มคลุมด้วยเทคนิคงานหัตถกรรมที่ผู้สร้างสรรค์รัก และมีความชำนาญ การพัฒนาผลงานนั้นจำเป็นต้องทำการศึกษาศิลปในในกลุ่ม Fiber Art ที่ สร้างสรรค์ผลงานในการถักโครเซต เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานให้มีลักษณะและมีเอกลักษณ์ เฉพาะตน ศิลปินที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกับนั้น ทำให้เห็นถึงแนวคิด ขบวนการทางเทคนิคงาน หัตถกรรมรูปแบบต่างๆ วิธีการนำเสนอ จึงทำให้พบว่า ผลงานสร้างสรรค์ชุด“ผลงานประติมากรรม นุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก” นั้น เป็นผลงานที่นำศาสตร์ 3 แขนงมารวมกัน คือ กิจกรรมศิลปะบำบัดด้วยการปั้นดินน้ำมัน เป็น ผลงานที่มีรูปทรงบิดเบี้ยวของลูกออทิสติกผสมผสานกับเทคนิคทางหัตถกรรม ซึ่งจากการศึกษาถึง ผลงานของศิลปินที่นำมาศึกษานั้น ผู้สร้างสรรค์มีแนวคิดและวิธีการที่แตกต่างกันในหลายด้าน ทั้ง ทางด้านแนวคิด รูปแบบ และวิธีการนำเสนอ ที่มีแนวคิดในการสร้างโลกจำลองอันเกิดจากผลงานปั้น ดินน้ำมันของลูกออทิสติก จึงนับได้ว่าผลงานที่ได้แรงบันดาลใจจากผลงานศิลปะของลูกออทิสติก ทำ

ให้เห็นมุมมองใหม่ มุ่งองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถกระตุ้นเตือนให้ผู้คนหันมาเห็นคุณค่าและความสามารถ
ของลูกเด็กออตติคและมองเห็นความงามจากความไม่สมบูรณ์ อันเป็นการแสดงออกด้วยความ
บริสุทธิ์ใจของลูก

บทที่ 3

ขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์

การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานชุด ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจาก ผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนความงามของผลงานศิลปะงานปั้นของลูกออทิสติก ที่สร้างสรรค์ผลงานที่เต็มไปด้วยมุมมองและเรื่องราวที่ถ่ายทอดจากความรู้สึกอันบริสุทธิ์ ไร้ทักะ ฝีมือประณีตแต่มีความงามจากความไม่สมบูรณ์ ตามหลักทฤษฎีวาทิ ซาบี และงานศิลปะที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวอันแสดงถึงความงามของผลงานลูกออทิสติก อันเกิดจากความผิดปกติทางสมอง ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ทางด้านการวิจัยและสร้างสรรค์เข้าด้วยกันของศาสตร์ 2 แขนง คือ การใช้ศิลปะบำบัดการปั้นดินน้ำมันผสมผสานเข้ากับงานหัตถกรรมถักโครเชต์ ที่ถูกนำมาพัฒนาให้เกิดเป็นผลงานศิลปะ เพื่อเผยแพร่ผลงานประติมากรรมนุ่ม ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติกออกสู่สาธารณะชน และเป็นการสร้างกำลังใจให้กับครอบครัวที่มีลูกเป็นเด็กออทิสติกที่จะฝึกฝนทักษะการสื่อสารและทำความเข้าใจลูกด้วยการใช้ศิลปะบำบัด ที่มุ่งเน้นให้ผู้คนเห็นคุณค่าและความสามารถของเด็กออทิสติก ความงามที่บิตเปี้ยวแต่เต็มไปด้วยความหมายแห่งสายใยรักที่แม่มีต่อลูก

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าศิลปะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจโลกอันสลับซับซ้อนของเด็กออทิสติก การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะครั้งนี้จึงแบ่งกรอบของการสร้างสรรค์ออกเป็น 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. ความเป็นมาแนวคิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์
2. ความคิดสร้างสรรค์ศิลปะของลูก เด็กชายฉัตรกร สุวรรณสร
3. ถ่ายทอดผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติกมาสู่ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใย

1. ความเป็นมาแนวคิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

ดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานชุดประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจาก ผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก นั้นเป็นผลงานศิลปะที่ต้องการแสดงออกถึงความรักของ

แม่ที่มีต่อลูก นับเป็นความรู้สึกผูกพันแรกที่เกิดจากสัญชาตญาณของความเป็นแม่ นับเป็นความรู้สึกที่มหัศจรรย์แรกเกินคำบรรยาย แต่จากภาวะเนื้องอกในชั้นกล้ามเนื้อดลูก จึงทำให้ไม่สามารถมีลูกได้ตามปกติ ผู้สร้างสรรค์จึงต้องเพียรพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อรักษาภาวะมีบุตรยาก ด้วยวิธีทำเด็กหลอดแก้ว ivf (In Vitro Fertilization) เป็นการปฏิสนธิภายนอกในร่างกายรูปแบบหนึ่ง ที่ใกล้เคียงธรรมชาติมากที่สุด จนสามารถตั้งครรภ์ได้ และเมื่อลูกครบกำหนดคลอดได้เพียง 3 วัน ทราบว่าลูกมีอาการหัวใจรั่ว pda (Patent Ductus Arteriosus) หรือภาวะเส้นเลือดไม่ปิดตัว จึงจำเป็นต้องให้ยากระตุ้นให้เส้นเลือดในหัวใจปิด การรักษาดำเนินมาจนลูกอายุได้ 2 ปี ปัญหาใหม่ก็ปรากฏขึ้นอีกครั้ง แต่ใหญ่หลวงมากที่สุดในชีวิตของความเป็นแม่ คือ เมื่อหมอวินิจฉัยว่าลูกเป็น “ออทิสติก” นี่คือการกระตุ้นและแรงบันดาลใจที่ยิ่งใหญ่ ให้แม่ต้องมีกำลังใจพร้อมที่จะเผชิญกับทุกปัญหา และพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อมาดูแลลูก อันเป็นลมหายใจของ “แม่”

จากปัญหาดังกล่าวจึงเกิดเป็นโครงการสร้างสรรค์ “ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจาก ผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก” เป็นการสร้างสรรค์ที่ต้องการแสดงออกให้เห็นถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูก โดยการใช้กระบวนการทางหัตถกรรมที่ต้องใช้ความพยายามในการถักโครเชต์ เพื่อสร้างรูปร่างจากเส้นด้ายที่อ่อนนุ่มเส้นเล็ก ๆ ที่เป็นดั่งสายใยรักของแม่ที่ผูกพันเกาะเกี่ยวเชื่อมโยงกับลูกในสายเลือดอย่างแยกไม่ออก ลูกคือทุกสิ่งของชีวิตแม่ แม่ลูกจะเกิดมาด้วยอาการผิดปกติทางสมองที่ระบุว่า เป็น “ออทิสติกระดับกลาง” เด็กออทิสติกประเภทนี้บกพร่องด้านการสื่อสาร จนไม่สามารถบอกความต้องการที่แท้จริงของตนเองได้ สิ่งเดียวที่เขาสามารถใช้สื่อสารถึงความรู้สึกภายในได้ชัดเจนได้แก่ การวาดภาพรูปทรงที่บิดเบี้ยว ในมุมมองที่แตกต่างจากเด็กปกติ พร้อมการโยกตัวไปมาจากอาการสมาธิสั้น ไม่สามารถจดจ่อต่อสิ่งที่อยู่ตรงหน้าได้ในระยะเวลานาน ผลงานปั้นดินน้ำมันที่เกิดจึงเป็นรูปทรงที่มีลักษณะไม่สมมาตร บิดเบี้ยว คล้ายกับมีความเคลื่อนไหวมีความพิเศษของรูปทรง และปรากฏเป็นความงามจากความไม่สมบูรณ์ของรูปสัตว์ต่างๆ รวมถึงมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่น่าสนใจ

ความคิดสร้างสรรค์ศิลปะของลูก เด็กชายฉัตรกร สุวรรณศร

ความคิดสร้างสรรค์ คือ กระบวนการคิดของสมองซึ่งมีความสามารถในการคิดแปลกใหม่จากเดิม ในหลายทิศทางจนนำไปสู่การคิดค้นและสร้างสิ่งที่แปลกใหม่หรือรูปแบบความคิดใหม่ ดังจะเห็นได้จากการสร้างสรรค์ผลงานปั้นของลูกที่มีลักษณะการปั้นที่น่าเอาประสบการณ์ที่ลูกได้รับมาถ่ายทอดเป็นผลงานปั้นที่มีพัฒนาการในทิศทางที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้นตามช่วงอายุ แต่ก็มี การแสดงลักษณะของความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการปั้นรูปทรงสีสันทันทีสะดุดตาไม่คำนึงถึงความเป็นจริง รวมถึงการประกอบกันของรูปทรงที่มีความแปลกประหลาด ไม่ซ้ำกับใคร และแตกต่างจากความคิดธรรมดา และมีรูปแบบการคิดที่อาจนำเสนอเรื่องราวเดียวกันในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ตายตัวหรือสามารถดัดแปลงความรู้หรือประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ เช่น นกเกาะบนหัวลิงอุ้งอุ้ง สามารถเก็บ

รายละเอียดของเรื่องต่างๆ อย่างมีขั้นตอน สามารถป้อนอธิบายให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจน จนสามารถจัดแต่งความคิดหลักให้น่าสนใจยิ่งขึ้น การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่ไม่เข้ากัน การตัดทิ้งซึ่งเหตุผลแห่งความเป็นจริง แต่เน้นที่ความคิดและจินตนาการสร้างสรรค์เป็นสำคัญ

ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงจิตวิทยา

ความคิดสร้างสรรค์ในเชิงจิตวิทยา คือ สภาวะสร้างสรรค์ที่เกิดจากประสบการณ์และเนื้อหาของจิตไร้สำนึก โดยใช้ความคิด เหตุผล กฎเกณฑ์ และหลักการต่าง ๆ ทางศิลปะ เพื่อนำอารมณ์และความรู้สึก หากจะมีส่วนใดที่เกิดจากอิทธิพลของจิตไร้สำนึกก็จะสามารถเห็นได้ แม้ศิลปินเองจะไม่ได้รับรู้หรือแสดงออก แต่เราก็สามารถที่จะวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจนว่า เนื้อหาของงานศิลปะนั้น ๆ เกิดมาจากการประสบการณ์ส่วนใดในชีวิต (Carl Jung, 2556: 70) และ วาสลาซ และ โคแกน (Wallach and Kogan) มีความเชื่อว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถที่จะคิด “โยงสัมพันธ์” กล่าวคือ เมื่อระลึกถึงสิ่งใดได้ก็จะเป็นสะพาน ให้ระลึกถึงสิ่งอื่นได้ต่อไป สัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ (มุสตี กูญอินทร์, 2525: 67) เดรฟดาล (Drevdahl: 1960) ให้ความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของบุคคลในการสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ โดยอาจจะเกิดจากการเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการประสบการณ์เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ และนำเสนอในรูปของผลผลิตทางศิลปะ หรือเป็นเพียงกระบวนการหรือวิธีการเท่านั้นก็ได้ จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นชี้ให้เห็นว่าศิลปะสามารถกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาสมองของลูกให้มีพัฒนาการตามวัย

จิตไร้สำนึกและความคิดสร้างสรรค์เป็นอัจฉริยะที่แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์อันโดดเด่นของบุคคลนั้น ในสมัยกรีกเชื่อว่าความคิดสร้างสรรค์คือสิ่งที่พระเจ้าประทานหรือจุ่มให้เทพธิดาทั้ง 9 องค์ จากการพนันสหายใจแห่งความคิดสร้างสรรค์สู่ผู้ใด ความคิดสร้างสรรค์ก็จะมาจู่กับผู้นั้น ด้วยความเชื่อเช่นนี้ ความคิดสร้างสรรค์และอัจฉริยะจึงเป็นสิ่งที่อธิบายไม่ได้ อาจจะคล้ายกับที่ เซกันแดท (Charles de Secondat) กล่าวไว้ว่า การกล่าวถึงคนมีปัญญาเลิศหรือมีพรสวรรค์นั้นอย่างไม่ต้องรับรู้อันใด (วีรุณ ตั้งเจริญ, 2531: 36)

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่ไม่อาจจะรับรู้ได้แน่ชัดว่าเกิดได้จากสิ่งใด ดังที่นักปรัชญาหลายท่านได้กล่าวไว้ หากใช้ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์มาช่วยอธิบายในลักษณะของความคิดในเชิงจิตไร้สำนึก (Unconscious) ทฤษฎีเด่น 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของ พอยแยร์ (Henri Poincare) ซึ่งเชื่อว่าปรากฏการณ์ฉับพลันของจินตภาพสร้างสรรค์คือผลของการฟักตัว (Incubation) อันเป็นช่วงเวลาของความคิดจากจิตไร้สำนึก ส่วนอีกทฤษฎีหนึ่งคือทฤษฎีของ โคเอสท์เลอร์ (Arthur Koestler) ซึ่งได้ผสมผสานความคิดของ พอยแยร์ กับความคิดสร้างสรรค์ ขึ้นอยู่กับการผสมจิตไร้สำนึกของจินตภาพในทางที่จิตสำนึกปกติไม่สามารถตอบสนองได้ หากเราหยุดคิดถึงปัญหานั้น ๆ กระบวนการภายในจิตใต้สำนึกเป็นกระบวนการที่สำคัญมากในทางความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดในภาวะบรรลู่ (Illumination)

และปรากฏขึ้นมาหลังจากการขบคิดปกติได้ยุติลง แต่การขบคิดภายในจิตไร้สำนึกยังคงดำเนินต่อไป ในการฟักตัว และจุดประกายให้ปรากฏขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง เช่นเดียวกับการปั้นของลูกที่ไม่สามารถคาดเดาได้ว่าลูกต้องการปั้นสิ่งใด ความคิดต่าง ๆ ของลูกจะปรากฏเป็นรูปทรงที่ไม่มีความเชื่อมโยงกัน เช่น ลิง อูรังอุตังกับนกแก้วสีแดง ซึ่งเป็นสัตว์คนละประเภทไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกัน จึงนับเป็นความคิดจินตนาการที่หาที่ไปที่ไปได้ยาก แต่หากเราทำความเข้าใจในทฤษฎี ของความคิดสร้างสรรค์ของ พอยแคร์ จึงสามารถเข้าใจได้ว่าลูก คงมองเห็นรูปทรงต่าง ๆ และจดจำ บ่มฟักไว้ในจิตใต้สำนึก และพอลูกปั้นสัตว์ตัวหนึ่ง จู๋ ๆ ความคิดที่นึกถึงนั้นก็ปรากฏขึ้น จนเกิดเป็นการเชื่อมโยงสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นซ้อนกันแต่ขาดการเชื่อมโยงและจัดลำดับตามหลักการแห่งความจริง ทำให้รูปทรงไม่สามารถสื่อเรื่องราวตามความหมายได้แบบเด็กปกติ แต่ถ้าในเชิงความคิดสร้างสรรค์แล้วถือว่าเป็นการปั้นรูปทรงที่เกิดสิ่งแปลกใหม่ ทำให้ผู้ดูต้องใช้เวลาตีความและขบคิดถึงความเชื่อมโยงกันของรูปทรงและเรื่องราว

จากที่กล่าวมาจึงเห็นได้ว่า จินตนาการคือสิ่งสำคัญที่ช่วยบอกให้เราเข้าใจถึงภาวะทางพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัยได้ รวมทั้งสามารถบ่งชี้ให้เห็นถึงบุคลิกและพัฒนาการรอบด้านได้โดยดูจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เมื่อนำผลงานมาวิเคราะห์ดูดังที่ สเปียร์แมน (Spearman: 1963) ได้ให้ ความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการของการกระทำเพื่อให้ได้ผลผลิตใหม่ ๆ ทางความคิด ซึ่งเกิดจากความคิดจินตนาการมากกว่าการใช้เหตุผล การสร้างสรรค์ผลงานปั้นของลูกล้วนเกิดจากลูกนำประสบการณ์ที่ได้รับมา แปลค่าเป็นผลงานปั้นดินน้ำมันที่เต็มไปด้วยจินตนาการ จะเห็นความพิเศษของมุมมองและรูปทรงที่บิดผันไปจากความเป็นจริง ทำให้ผู้สร้างสรรค์เริ่มสนใจและนำมาวิเคราะห์ จนสามารถเข้าใจได้ว่าลูกมีมุมมองที่แตกต่าง และปรากฏความงามอีกรูปแบบหนึ่ง ในลักษณะรูปทรงที่ดูเสมือนจริงนั้น ผสมผสานกับจินตนาการที่อยู่ในใจของลูก จนออกมาเป็นผลงานปั้นดินน้ำมันที่เล่าเรื่องราว ที่สนุกสนาน ตลกหรือโศกเศร้าอันได้รับจากประสบการณ์ในแต่ละวันที่เขาได้รับมา ดังผลงานปั้นของลูก “กูกิกกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก” ขนาด 5 X 10 เซนติเมตร เป็นการปั้นลิงอุลั่งอุตังที่เขาชอบ จากการเดินทางท่องเที่ยวสวนสัตว์เปิดเขาเขียวและได้พบกับลิงอุลั่งอุตังตัวนี้ ทำให้ลูกเกิดความสนใจ และชื่นชอบที่จะกลับไปหาลิงตัวนี้ทุกครั้ง เมื่อกลับมาบ้านลูกมักจะนำเอาดินน้ำมันหลาสิมาปั้นลิงอุลั่งอุตังจากความทรงจำที่เขาได้รับมา ด้วยความรวดเร็ว ลูกสามารถถ่ายทอดลักษณะของลิงได้อย่างน่าทึ่ง แม้สัดส่วนอาจจะดูไม่สมจริงมากนัก แต่ลูกปั้นพอทำให้ดูรู้ว่านี่คือสัตว์อะไร ในช่วงเวลานี้ ลูกมีภาวะยึดติดและหมกมุ่นกับสัตว์ประเภทต่างๆที่เขาสนใจ ทำให้ผลงานจำนวนมาก ถูกถ่ายทอดมาในช่วงเวลานี้ ผู้สร้างสรรค์จึงเฝ้าสังเกตและเก็บรวบรวมผลงานของลูกไว้เป็นจำนวนมาก นำมาคัดเลือกจากความน่าสนใจของรูปทรงที่แสดงออกถึงการเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของสัตว์หลายประเภท บางครั้งลูกมีการปั้นที่ดึงเอาจินตนาการมาสร้างรูปทรงที่แปลกประหลาดจนไม่สามารถอธิบายได้ว่าเป็นสัตว์ประเภทอะไร หากต้องการตีความเพื่อทำความเข้าใจในผลงานลูกได้นั้นจึงจำเป็นต้องพูดคุย จึงทำให้รู้ได้ว่าสัตว์ที่ลูกปั้นมานั้นบางตัวไม่มีอยู่จริง หากแต่เป็นสัตว์ใน

จินตนาการโดยแท้ หากมองดูผลงานของเด็กปกติแล้ว ในช่วงวัยเดียวกัน เราอาจเห็นได้ว่าเด็กปกติสามารถถ่ายทอดเรื่องราวและสามารถอธิบายถึงลักษณะของสัตว์ที่เด็กปั้นได้ใกล้เคียงความจริง แต่ลูกเด็กออสติกนั้น ลูกจะปั้นเฉพาะสิ่งที่ลูกสนใจเท่านั้น และมักปั้นรูปทรงเดิมซ้ำไปซ้ำมา บ่อยครั้ง สีที่ใช้ปั้น อาจเป็นสีจากจินตนาการโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง นี่เองจึงนับได้ว่าเป็นศิลปะที่บริสุทธิ์ เพราะไม่มีการเคลือบแฝงด้วยทักษะทางการศึกษา และการเรียนด้วยการฝึกฝนทักษะ แต่หากเป็นการแสดงออกถึงขบวนการคิดของลูก เมื่อลูกคิดอะไรได้ลูกก็จะปั้นเติมลงไปเรื่อย ๆ จนกว่าลูกจะพอใจ รวมถึงสามารถเลือกใช้สีได้อย่างอิสระไม่ติดขัดกับความเป็นจริง

การใช้กระบวนการศิลปะปั้นช่วยกระตุ้นพัฒนาการรอบด้านให้กับลูกออสติก

การใช้กระบวนการศิลปะที่ผสมผสานการใช้สื่อทางทัศนศิลป์ ทำให้เกิดแรงบันดาลใจและการแสดงออกทางอารมณ์ ตามที่นักทฤษฎีของ Artfield ศิลปะคือ การสืบทอดอารมณ์ความรู้สึกที่ปรากฏหรือซ่อนเร้นภายในใจ กระบวนการศิลปะที่เหมาะสม จะนำไปสู่การสร้างบทสนทนายระหว่างกายและใจได้ จากที่กล่าวมาข้างต้น จินตนาการสร้างสรรค์คือสิ่งสำคัญและเป็นที่มาของการทำความเข้าใจในผลงานปั้นดินน้ำมันที่แฝงไว้ซึ่งความสดใส งดงามแห่งชีวิตของลูกออสติก

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น การจะพัฒนาลูกจึงมีความจำเป็นต้องกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการอย่างสม่ำเสมอ จนเมื่อลูกเจริญเติบโต ลูกมีการพัฒนาการทางด้านศิลปะหลายด้านที่ดีขึ้น จากการปั้นไม่เป็นรูปทรง ไร้โครงสร้าง ไม่สามารถระบุว่าเป็นวัตถุสิ่งใด การเลือกใช้สีก็ไม่ตรงตามความเป็นจริง แต่เมื่อให้ลูกได้ทำกิจกรรมการปั้นบ่อยขึ้น ลูกจะเริ่มมีการปั้นที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวอันเป็นจริงเกิดจากการจดจำที่ดีขึ้น มีการสังเกตสภาพแวดล้อมมากขึ้น จนทำให้รูปทรงเริ่มมีโครงสร้างที่คงรูปร่าง รูปทรงเข้าใกล้ความเป็นจริง จนสังเกตได้ว่าลูกสายตาดีขึ้นและพัฒนาการทางร่างกายดีขึ้นตามมาด้วย ลูกมีแรงกดทับ บด บิด จับ บีบ นวด คลึงดิน ควบคุมน้ำหนักมือเวลาปั้นด้วยนิ้ว2นิ้ว และมีมือสามารถทำงานประสานกันทั้งซ้ายและขวา นั้นแสดงให้เห็นว่า สมองลูกมีการทำงานประสานกันระหว่างสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวาได้ดีขึ้น ทั้งมีการเลือกใช้สี ผสมสีดินน้ำมันเพื่อให้ได้สีที่ตรงกับความต้องการของตนเอง รวมทั้งสีสันทันที่เลือกใช้ใกล้เคียงความจริงมากขึ้น อันเกิดจากสมองได้รับการกระตุ้นในหลายด้านจนทำให้มีพัฒนาการด้านต่างๆที่ดีขึ้น เป็นระบบมากขึ้นตามช่วงวัยที่ลูกเติบโต และสามารถจดจำกับกิจกรรมได้ยาวนานขึ้นจาก 1 นาที เป็นครึ่งชั่วโมง และยาวนานเป็น 1 ชั่วโมงได้ ซึ่งนับว่ามีความสำคัญมากในการช่วยพัฒนาสมองและพัฒนาการรอบด้านโดยใช้กิจกรรมทางศิลปะ มาช่วยกระตุ้น ระบบความจำ สมาธิ กล้ามเนื้อมัดเล็กและการควบคุมการทำงานด้วยมือ นิ้ว และการพัฒนาการทางสมองในการจัดเรียงลำดับข้อมูลที่ดีขึ้น ส่งผลให้พัฒนาการหลายด้านดีขึ้น การทรงตัวดีขึ้น การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ดี (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 ชื่อภาพ กูกักกักกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

ขนาด 80 X 100 cm เทคนิค ปั้นดินน้ำมัน

ภาพที่ 11 ชื่อภาพ สัตว์ประหลาดของตาเต้

ขนาด 7X 6X4 cm เทคนิค ปั้นดินน้ำมัน

ดังนั้น ผลงานปั้นจำนวนมาก จึงถูกปั้นออกมาจากจิตใต้สำนึกที่ไม่มีสิ่งเคลือบแฝงหรือทักะใด ๆ ลูกปั้นจากความทรงจำ แล้วนำมาผสมผสานกับจินตนาการในมุมมองของตัวเองเพื่อ

บอกเล่าเรื่องราวที่รับรู้ สิ่งประทับใจที่จดจำได้ สิ่งของที่ลูกรัก สนใจ จะถูกปั้นออกมา อย่างว่องไว ซ้ำๆ ด้วยเหตุนี้ศิลปะจึงเป็นดังประตูที่เชื่อมความรู้สึกนึกคิดของแม่กับลูก และเข้าไปอยู่ในโลกแห่งจินตนาการของลูก เพื่อใช้โอกาสนี้ในการที่จะเข้าใจและศึกษาลูกดังที่นักปรัชญา Benedetto Croce นักปรัชญาอิตาลี และนักประวัติศาสตร์ Benedetto Croce ได้ให้การยกย่องเรื่องของสหสัญญาณ (Intuition) คือ การหยั่งรู้การเข้าใจการมองเห็นความสัมพันธ์อันเป็นความรู้ใหม่และสามารถใช้ความรู้เดิมมาให้เกิดผลสิ่งที่เป็นความรู้ใหม่ได้โดยยังไม่เคยได้รับการบอกเล่าเหตุผลนั้นจากใครมาก่อนด้วยเช่นกัน แต่เขาได้พิจารณามันเป็นเรื่องของ การรับรู้โดยทันทีเกี่ยวกับวัตถุชิ้นหนึ่ง ซึ่งด้วยเหตุผลบางประการทำให้วัตถุชิ้นนั้นปรากฏเป็นรูปทรงขึ้นมา มันเป็นการหยั่งรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ก่อนที่ใครคนหนึ่งจะสะท้อนภาพเกี่ยวกับมันออกมาผลงานศิลปะคือ การแสดงออกเป็นรูปทรงที่เป็นวัตถุของสหสัญญาณอันนั้น แต่ความงามและความน่าเกลียดมิใช่คุณสมบัติของผลงานศิลปะแต่เป็นคุณสมบัติต่าง ๆ ของจิตวิญญาณที่แสดงออกในลักษณะของสหสัญญาณในงานศิลปะเหล่านี้ (Arthur C. Danto: 1994)

จากการใช้ศิลปะบำบัดพบว่า ศิลปะมีส่วนช่วยให้ลูกสงบ มีสมาธิดีขึ้น ใจเย็นขึ้น รู้จักการรอคอย และมีระบบขั้นตอนในการประมวลความคิดดีขึ้น และสามารถนั่งอยู่ได้นานขึ้น จากเดิม 1-2 นาทีเป็น 5-10 นาที ดังนั้น ผลงานศิลปะจึงถือว่าเป็นประตูบานน้อยที่เปิดโลกของลูก และพบหนทางที่สามารถสื่อสารกับลูกได้ ผู้สร้างสรรค์จึงนำผลงานของลูกมาร้อยเรียงด้วยความปรารถนาว่า ผลงานศิลปะที่บริสุทธิ์เหล่านี้ จะมีชีวิตและแสดงถึงการทำงานร่วมกัน ระหว่างแม่กับลูก

การใช้ศิลปะบำบัดกับลูก เด็กชายฉัตรกร สุวรรณศร

การบำบัดด้วยศิลปะนั้นนับว่ามีประโยชน์มากในการช่วยฝึกสมาธิให้สามารถจดจ่อต่อกิจกรรมที่อยู่ตรงหน้าได้นานมากขึ้น เพราะศิลปะจัดเป็นการเรียนรู้ที่ผ่านขบวนการเล่นแบบมีความหมาย รวมทั้งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างลูกกับแม่ จึงนับว่ามีความสำคัญมากจากการทดลองเปรียบเทียบการใช้ภาษาพูดในการสื่อสารกับลูก มีการตอบสนองหรือไม่ตอบสนองต่อสิ่งที่เราพยายามสื่อสารเลย เนื่องจากลูกไม่มีสมาธิจดจ่ออันเนื่องมาจากมีภาวะสมาธิสั้น (Attention Deficit Hyperactivity Disorders) ร่วมด้วย จึงทำให้ขาดความสนใจสิ่งใดรอบตัว ผวนวกับอาการออทิสซึมที่มีโลกส่วนตัวสูง ทำให้ลูกขาดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเหมือนเด็กปกติ แต่หากใช้การสื่อสารโดยการทำกิจกรรมทางศิลปะพบว่า ลูกมีความสนใจและมีความเข้าใจในสิ่งที่เราสื่อสารได้ตรงตามเป้าหมายมากขึ้น ลูกสามารถทำตามและโต้ตอบได้ดีขึ้น ส่งผลไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ด้านอื่นๆ ดังนั้นศิลปะจึงนับว่ามีความสำคัญมากในการใช้ฝึกการสื่อสารขบวนการคิดของเด็กออทิสติกได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังช่วยลดอาการเก็บกด กัดดันจากการบกร่องเรื่องการสื่อสาร ลูกอารมณ์ดีขึ้น และผู้สร้างสรรค์สามารถสอนลูกให้พูดได้มากขึ้นเป็นลำดับด้วยภาษาศิลปะคือการวาด

การปั้น

จากการสังเกตพฤติกรรมตลอดระยะเวลา 11 ปี จะเห็นได้ว่าลูกมีพัฒนาการล้ำช้ากว่าเด็กปกติทั่วไปประมาณ 4 ปี แต่มีการจดจำที่ดีจากการฝึกเรียนรู้จากกิจกรรมศิลปะ ทำให้ลูกเรียนรู้ที่จะสื่อสารโดยการวาดและการปั้นดินน้ำมันเพื่อบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ลูกรู้สึก หรือสนใจเป็นพิเศษ จนเกิดเป็นผลงานปั้นที่มีการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง การปั้นของลูกนั้นมีความอิสระทางความคิดและจินตนาการโดยไม่ผ่านการฝึกฝนใด ๆ แต่เป็นการปั้นที่เกิดจากการจดจำและความสนใจ ลูกจะปั้นรูปทรงหรือเรื่องราวที่สนใจเข้าไปมา ไม่มีการลบ จนเกิดรูปทรงอันแปลกประหลาด ในมุมมองที่แปลกตา รูปทรงบิดเบี้ยวผิดรูป แต่ผู้สร้างสรรค์เห็นถึงความงามอันเกิดจากปั้นรูปทรงที่ซับซ้อนแต่ถูกตัดทอนให้ดูง่าย รูปทรงมีลักษณะสั่นไหว เติบโตไปด้วยจินตนาการ ดังที่นักจิตวิทยาการศึกษา ทอร์แรนซ์ ได้กล่าวไว้ว่า “ความคิดสร้างสรรค์ คือ กระบวนการประสาทสัมผัสอันซับซ้อนไวต่อสิ่งเร้า ต่อสิ่งที่ขาดตกบกพร่อง แต่มีความสามารถที่จะแยกแยะสิ่งยุ่งยาก โดยการค้นหาทางแก้ปัญหา การคาดเดา หรือการกำหนดสมมติฐานในสิ่งที่บกพร่อง และท้ายที่สุดสามารถสื่อสารกับผลลัพธ์ที่ปรากฏนั้นได้” (Torrance, 1965: 663)

พัฒนาการในการสร้างสรรค์ผลงานปั้นของเด็กชายฉัตรกร สุวรรณสร อายุ 9-11 ปี

เด็กชายฉัตรกร สุวรรณสร มักปั้นสัตว์ หลายชนิดตั้งแต่อายุ 5 ปี และมักปั้นอยู่บ่อยครั้ง ด้วยรูปทรงที่ไม่สามารถสื่อสารได้ว่าคือรูปทรงของสิ่งใด เมื่อลูกโตขึ้น ลูกเริ่มควบคุมกล้ามเนื้อมือได้ดีขึ้น การควบคุมนิ้วได้คล่องขึ้น ทำให้ลูกเริ่มบิด บี และใช้ 2 นิ้วในการกลิ้งดินได้ดีขึ้น จนเกิดเป็นพัฒนาการที่ดีทำให้รูปทรงเริ่มมีการพัฒนา จนสามารถแสดงถึงลักษณะอันเหมือนจริงของสิ่งที่ลูกได้รับประสบการณ์มา ลูกปั้นรูปทรงโดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริง และไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ลูกมักปั้นไปตามอารมณ์ที่ลูกรู้สึกในช่วงเวลานั้น ๆ การเชื่อมโยงและบูรณาการความคิดตามทฤษฎีการสร้างสรรค์ทัศนของ แรงค์ (Otto Rank) สามารถอธิบายจินตนาการที่อิสระของลูกได้ แรงค์ เชื่อว่าในเรื่องเจตจำนงของมนุษย์ โดยพิจารณาในเรื่องเจตจำนงแต่ครั้งเยาว์วัย เด็กมีความพร้อมที่จะรวมขอมต่อกฎเกณฑ์ทางด้านความคิดสร้างสรรค์เด็กจึงกล้าแสดงออกและมีความคิดสร้างสรรค์ที่อิสระอันสมบูรณ์ เหนือกว่าเด็กที่ยอมทำตามกฎเกณฑ์ จึงทำให้จินตนาการสัมฤทธิ์ผลในระดับสูง และไม่ถูกกฎเกณฑ์ใด ๆ เข้าครอบงำเป็นทางเลือกของผู้สร้างสรรค้อย่างแท้จริง” (ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ, 2547:149)

จากทัศนะของ แรงค์ นี้จึงทำให้เห็นว่าผลงานของลูกนั้นอยู่เหนือกฎเกณฑ์ ทางความคิดสร้างสรรค์ที่ออกนอกกรอบ รูปแบบการปั้นจากความจำสานกับจินตนาการที่มีความอิสระสูง รวมถึงไม่มีการฝึกฝนตามหลักทฤษฎีทางศิลปะ ผลงานวาดภาพของลูกเป็นพลังแห่งจิตวิญญาณที่เด็กปกติมีอาจทำได้ ดังจะเห็นได้จากพัฒนาการทางศิลปะของลูกดังต่อไปนี้ มีความงามที่เกิดจากรูปทรงที่บิดเบี้ยว ทับซ้อนนั้นอันเกิดจากจินตนาการของลูกออกหิสดิ

ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชุด “ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออกทิสติก”

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออกทิสติก” แต่ละชิ้นจะเน้นแสดงถึงลักษณะทางกายภาพของรูปทรงสัตว์ที่ลูกชื่นชอบ จนนำไปสู่การปั้นที่รวดเร็ว การศึกษาจึงจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้เพื่อทำความเข้าใจในการสร้างสรรค์ของลูกออกทิสติกเพื่อนำไปใช้เป็นโครงสร้างหลักของการสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มต่อไป

ขั้นตอนแรกเป็นการเก็บข้อมูลภาคเอกสารเป็นการศึกษาข้อมูลเอกสารเบื้องต้นจากหนังสือบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาทฤษฎีศิลปะบำบัด การถักโครเชต์ ตลอดจนแบบอย่างทางด้านศิลปกรรมของศิลปินที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม

การรวบรวมข้อมูลจากการสร้างสรรค์ของลูกออกทิสติกด้านการปั้น ที่เกิดจากการเก็บข้อมูลโดยใช้ศิลปะบำบัดตลอดระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2560-2561 เพื่อใช้ในการเป็นต้นแบบภาพร่างที่ตรงตามแนวคิดในผลงานชุด “ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออกทิสติก” (ดังภาพที่ 12)

ภาพร่าง sketch ผลงานปั้นดินน้ำมัน สัตว์ประหลาด

(ก)

(ข)

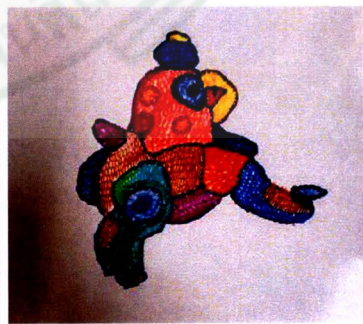
(ค)

(ง)

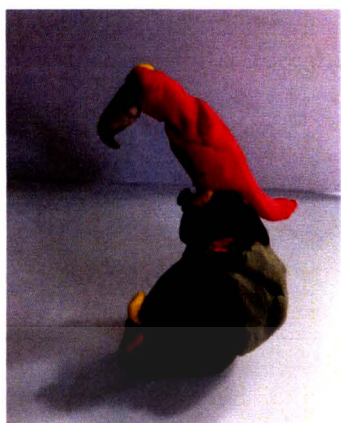
(จ)

(ฉ)

ภาพที่ 12 (ก - จ) ภาพสัตว์ประหลาดของดาเต้ ในมุมมองต่างๆ

(ฉ) ภาพร่าง (skect) สัตว์ประหลาดของดาเต้

(ก)

(ข)

(ค)

(ง)

(จ)

(ฉ)

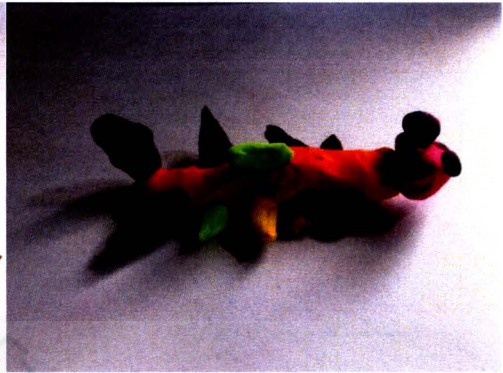
ภาพที่ 13 (ก - จ) ภาพปั้นกึ่งกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

(ฉ) ภาพร่าง (sketch) กึ่งกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

ภาพผลงานปั้นของลูก ด.ช. ฉัตรกร สุวรรณสร อายุ 11 ปี (ภาพที่ 14)

(ก)

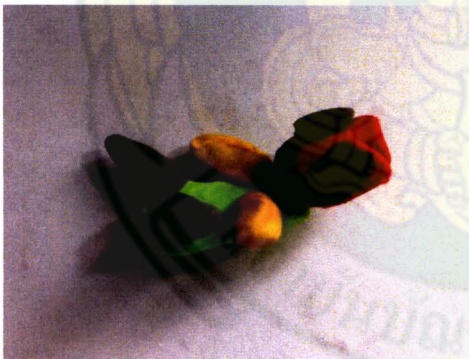
(ข)

(ค)

(ง)

(จ)

(ฉ)

(ဗ)

(ဇ)

(ဈ)

(ญ)

ภาพที่ 14 ภาพ ผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก เก็บข้อมูลเมื่อวันที่ 14 มกราคม 2561

ก นกแก้วเพื่อนเกลอ

ข ตะขาน้อยร่อยชา

ค แมวเหมียว

ง อีกา

จ ดาเต้นอน

ฉ เต่ากับหนอน

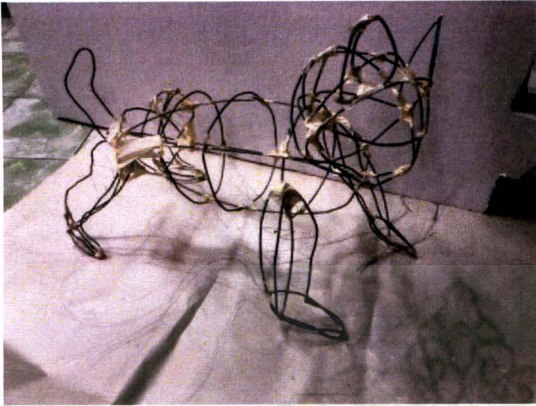
ช ภาพกุ๊กกิ๊กกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

ซ ภาพสัตว์ประหลาดของดาเต้

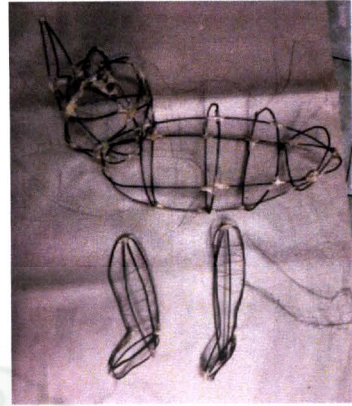
ณ ภาพผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก

ญ ภาพร่างผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก

ตารางภาพร่างผลงานสร้างสรรค์ (ภาพที่ 15)

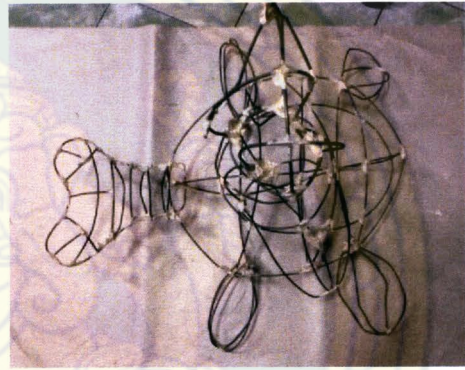
(ก)

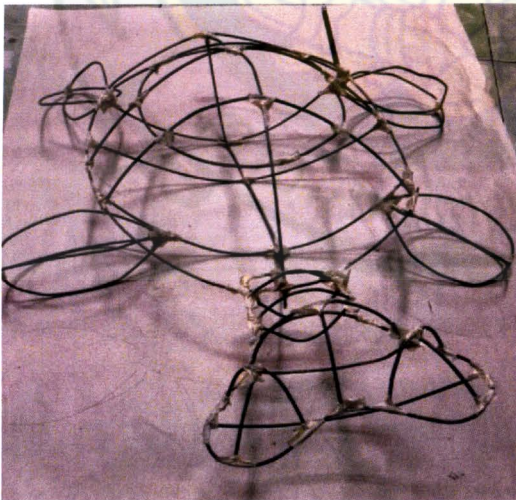
(ข)

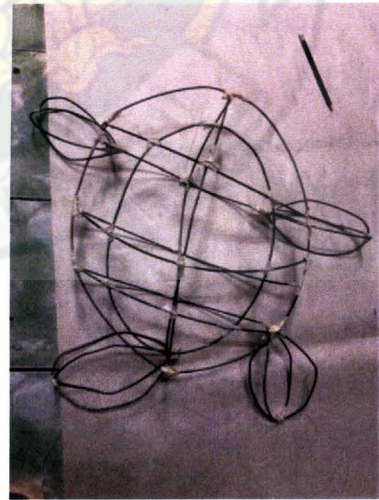
(ค)

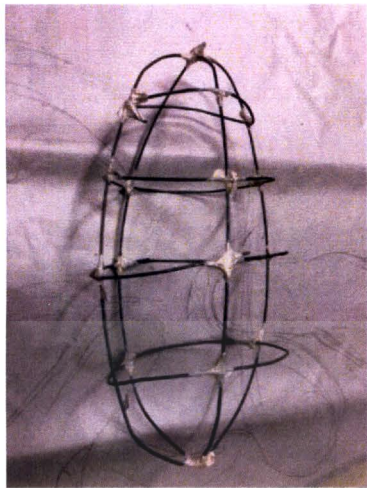
(ง)

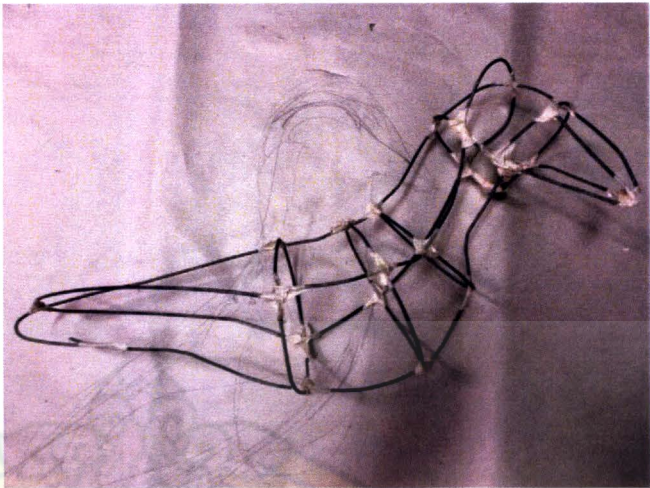
(จ)

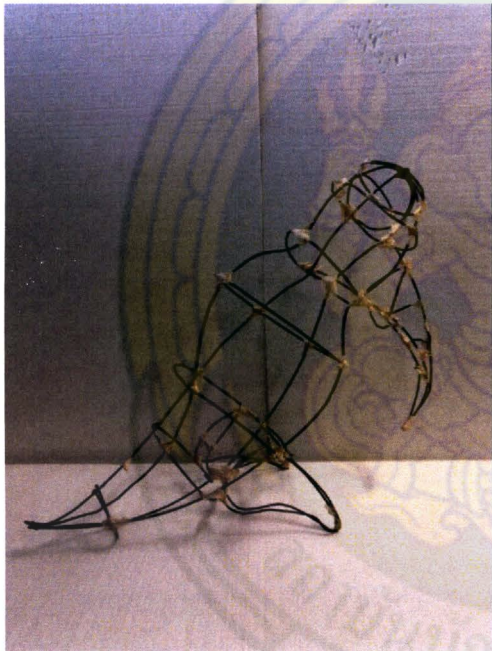
(ฉ)

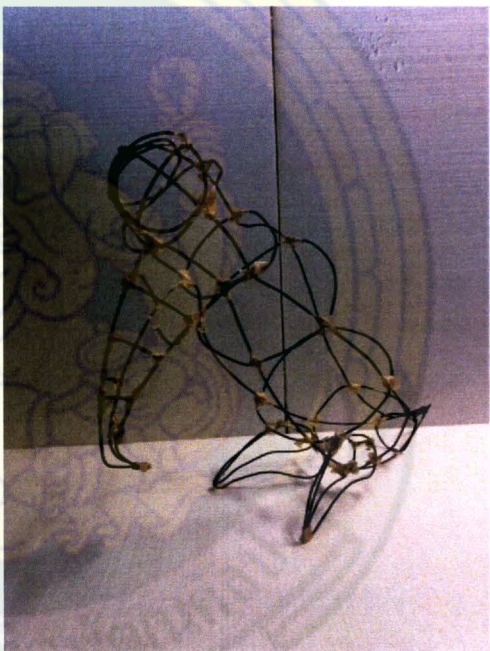
(២)

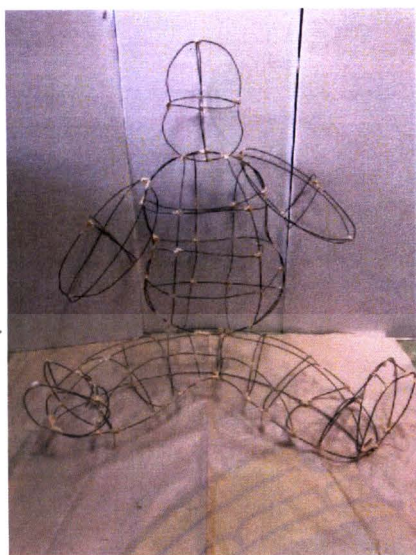
(៣)

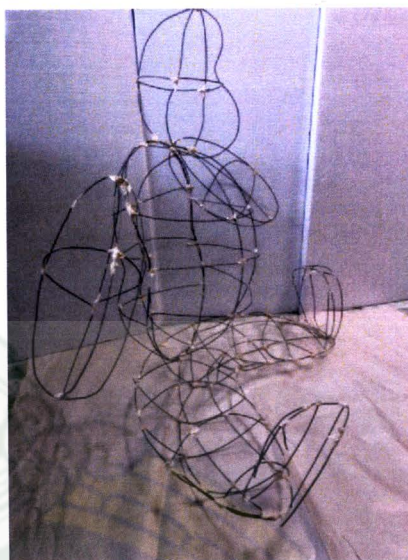
(៤)

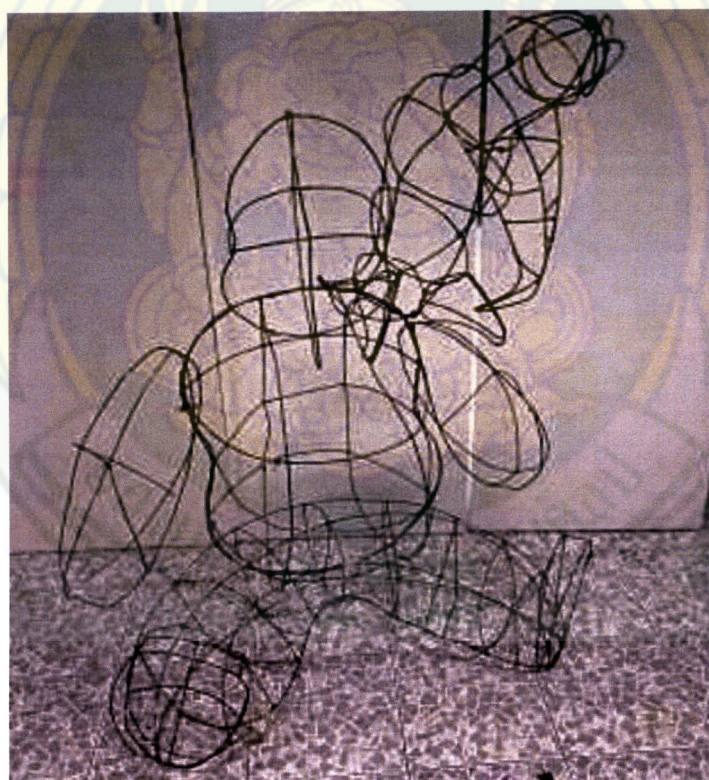
(៥)

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 15 ชื่อภาพ โครงสร้างรูปทรง เทคนิค การเชื่อมโลหะ เหล็กเส้นขนาด 2 มิลลิเมตร

(ก - ค) ภาพโครงสร้างรูปทรงสัตว์ชนิดต่างๆ ก่อนทำการถักครอบด้วยโครเชต์

ภาพที่16 ชื่อภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกุกกีกกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

ขนาด 150 X 100 X 90 cm

เทคนิค เย็บ ถักโครเชต์ ถักย้อมเส้นใย

ภาพที่ 17 ชื่อภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกุกกีกกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

ขนาด 150 X 100 X 90 cm

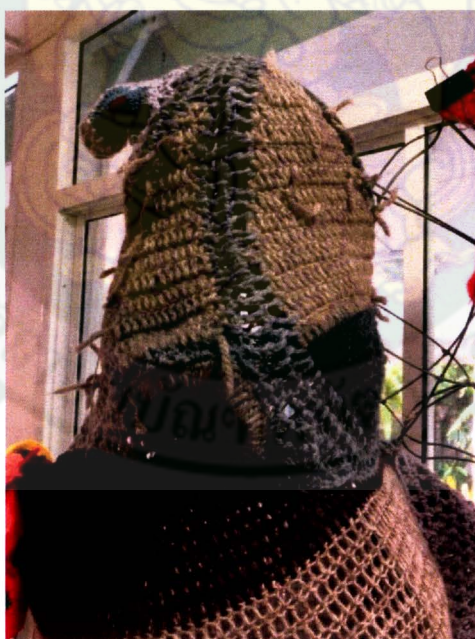
เทคนิค เย็บ ถักโครเชต์ ถักย้อมเส้นใย

ภาพที่ 18 ชื่อภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกุกกิกกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

ขนาด 150 X 100 X 90 cm

เทคนิค เย็บ ปัก ถักโครเชต์ ย้อมเส้นใย

ภาพที่ 19 ชื่อภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกุกกิกกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

ขนาด 150 X 100 X 90 cm

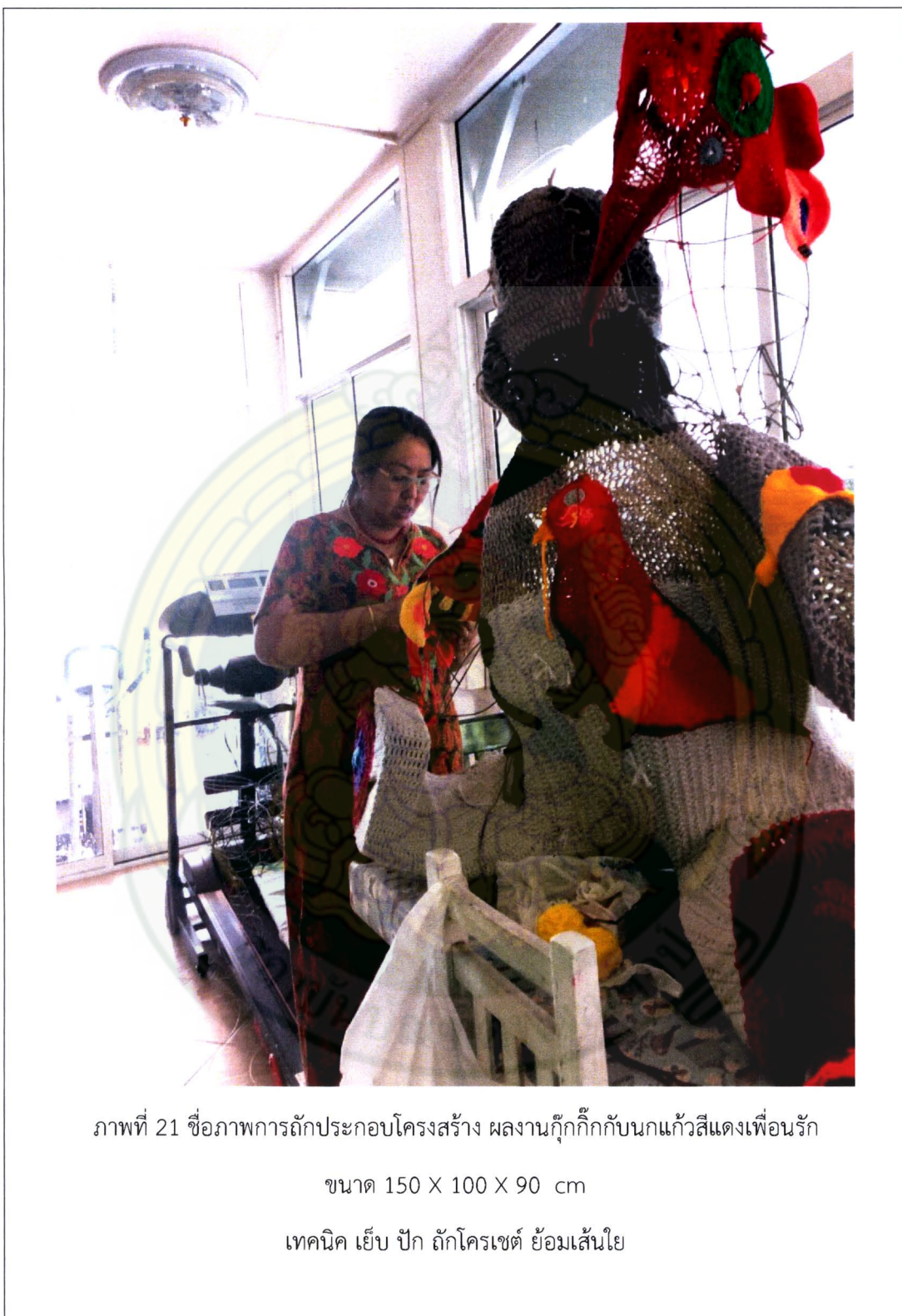
เทคนิค เย็บ ปัก ถักโครเชต์ ย้อมเส้นใย

ภาพที่ 20 ชื่อภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกึ่งกึ่งกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

ขนาด 150 X 100 X 90 cm

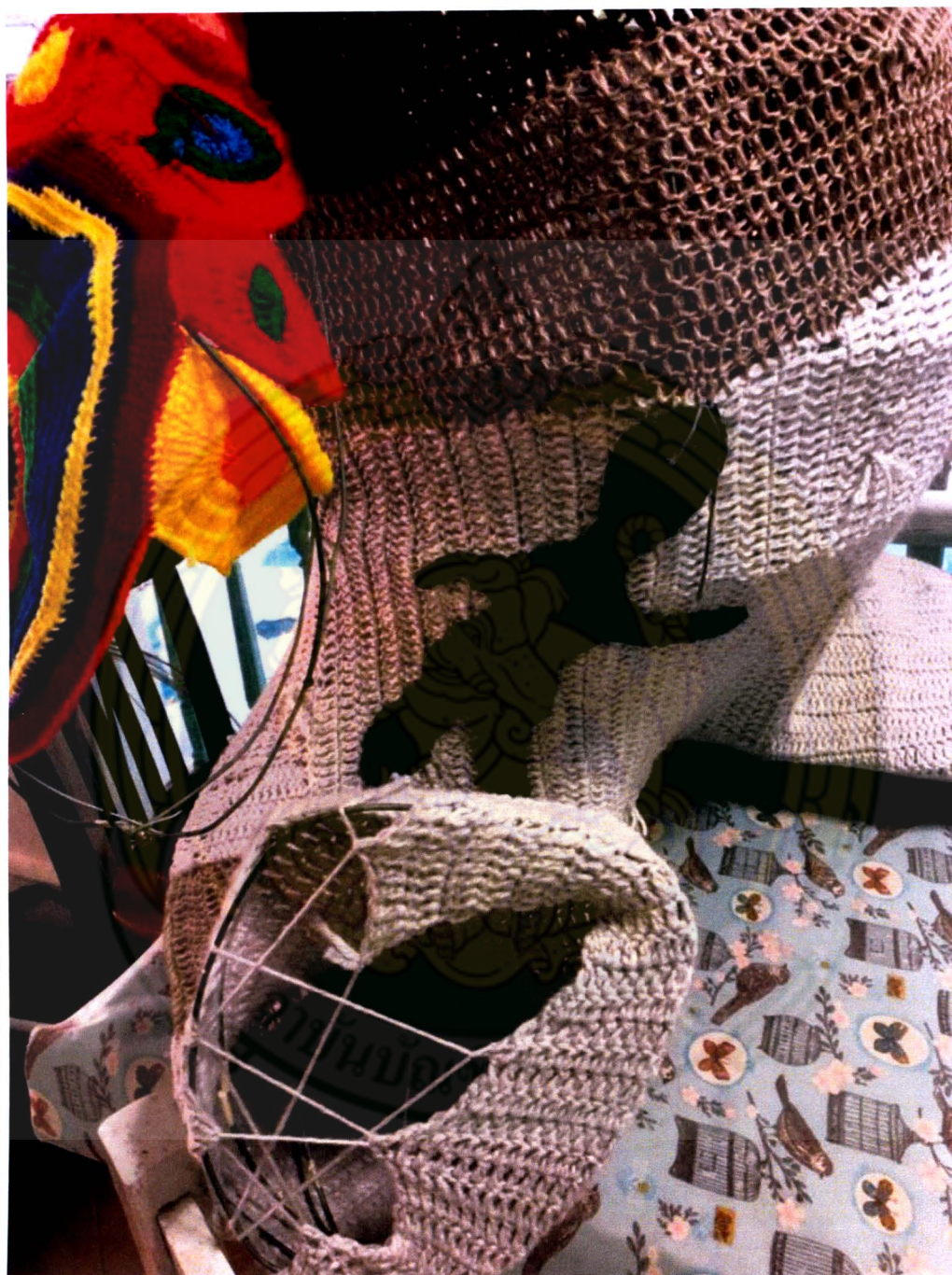
เทคนิค เย็บ ปัก ถักโครเชต์ ย้อมเส้นใย

ภาพที่ 21 ชื่อภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานถักกึ่งกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

ขนาด 150 X 100 X 90 cm

เทคนิค เย็บ ปัก ถักโครเชต์ ย้อมเส้นใย

ภาพที่ 22 ชื่อภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานถูกกักกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

ขนาด 150 X 100 X 90 cm

เทคนิค เย็บ ปัก ถักโครเชต์ ย้อมเส้นใย

ภาพที่ 23 ชื่อภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานถักกักกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

ขนาด 150 X 100 X 90 cm

เทคนิค เย็บ ปัก ถักโครเชต์ ย้อมเส้นใย

ภาพที่ 24 ชื่อภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานกุกกีกกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

ขนาด 150 X 100 X 90 cm

เทคนิค เย็บ ปัก ถักโครเชต์ ย้อมเส้นใย

ภาพที่ 25 ชื่อภาพการถักประกอบโครงสร้าง ผลงานถักกึ่งกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก

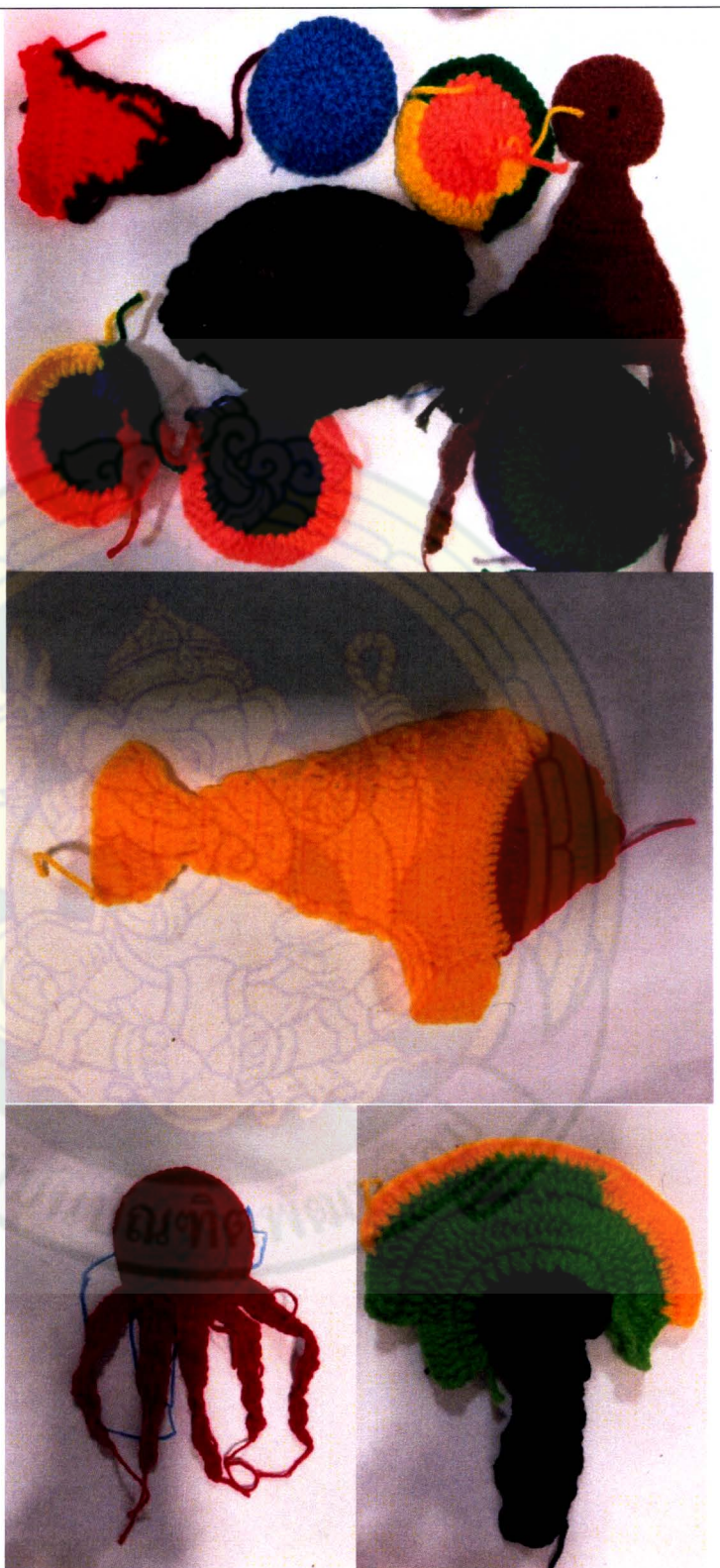
ขนาด 150 X 100 X 90 cm

เทคนิค เย็บ ปัก ถักโครเชต์ ย้อมเส้นใย

ตารางภาพที่ 1 เทคนิคการสร้างสรรค์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ลำดับเรื่อง	การสร้างสรรค์
1.ภาพการประกอบลาย ถักรูปสัตว์ลงบนไหมพรม กลุ่มพื้นโครงรูปทรง	
2. ลายถักไหมหมดหลากสี	
3.ไหมพรมกลุ่มบน โครงสร้างรูปทรงสัตว์	

4. ลายถักรูปทรงอิสระมี
ที่มาจากลายเส้นของลูก
ออกทิสติก เพื่อเตรียมมา
เย็บติดกับโครงสร้าง
รูปทรงลอยตัวที่กลุโครเซต
เตรียมไว้

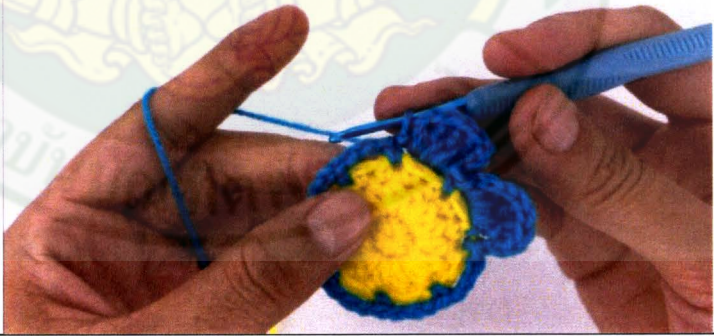
ลายถักรูปทรงอิสระมีที่มาจากลายเส้นของลูกอ้อทิสติก เพื่อเตรียมมาเย็บติดกับโครงสร้างรูปทรงลอยตัวที่กลุโครเซตเตรียมไว้

5. ไหมพรมโทนเย็นและ
โทนร้อน ที่ใช้ถักโครเชต์

	
6.อุปกรณ์ถักโครเชต์ เข็มถักหลายขนาด	
7.การถักโครเชต์ไหมพรม และการขึ้นลายถักโครเชต์ตามแบบลายถักมาตรฐาน	

ภาพผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก

(ก)

ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มด้านหน้า

(ข)

ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มด้าน 25 องศา

(ค)

ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่ม 45 องศา

(ง)

ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มด้านซ้าย 45 องศา

(จ)

ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มด้านข้างซ้าย

(จ)

ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มด้านช้างขวา

ภาพที่ ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มลึงอุ้งอุ้งกับนกแก้วสีแดง ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก

- (ก) ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มด้านหน้า
- (ข) ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มด้าน 25 องศา
- (ค) ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่ม 45 องศา
- (ง) ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มด้านซ้าย 50 องศา
- (จ) ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มด้านข้างซ้าย
- (ฉ) ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มด้านข้างขวา

สรุปการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนุ่ม

การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนุ่มด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก นั้นมีการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบขั้นตอน เพื่อให้การสร้างสรรค์มีคุณภาพตรงตามหลักการแนวคิดมากที่สุด โดยคัดเลือกเทคนิคทางหัตถกรรม การถักโครเชต์ด้วยมือ การเย็บด้วยมือ การใช้สีย้อมเส้นใย เพื่อให้เส้นใยเกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ที่แสดงออกถึงผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตนของผู้สร้างสรรค์ รวมทั้งได้รับการยอมรับในวงกว้างให้เห็นถึงความสามารถในการสร้างสรรค์ ผ่านกระบวนการศิลปะบำบัดกับลูกออทิสติก

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

การวิเคราะห์กระบวนการสร้างสรรค์ ผลงานชุด “ประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกอ้อทิสติก” มีผลงานจำนวนทั้งสิ้น 1 ชิ้น ที่จัดแสดงในประเภทผลงานประติมากรรมนุ่ม โดยการใช้เทคนิคทางหัตถกรรม จะใช้รายละเอียดในการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ การวิเคราะห์ที่มาและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ ที่ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร หลักการทางสุนทรียศาสตร์ การวิเคราะห์ความงามในการปั้นดินน้ำมันของลูกอ้อทิสติก ด้วยแนวคิดสุนทรียภาพความงามจากความไม่สมบูรณ์ วาปี ซาปี การวิเคราะห์การสร้างจินตนาการของลูกในการสร้างสรรค์ ประเด็นที่ 2 คือ การวิเคราะห์ ด้านการสร้างสรรค์ ที่เน้นการวิเคราะห์คุณสมบัติด้านเนื้อหา (Content Properties) คุณสมบัติด้านส่วนประกอบการรับรู้ (Elemental Properties) การวิเคราะห์ความหมายของคุณสมบัติส่วนประกอบของทัศนธาตุ เช่น เส้น รูปร่าง สี พื้นผิว เป็นต้น ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ที่มาและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

1.1 การวิเคราะห์จากหลักทางสุนทรียศาสตร์

ผลงานปั้นของลูกอ้อทิสติกนั้น จัดเป็นผลงานศิลปะที่เกิดจากจินตนาการที่บริสุทธิ์ เพราะเป็นผลงานที่ถ่ายทอดออกมาโดยตรงจากจิตใจ การนำภาพผลงานของลูกที่คัดเลือกจากผลงานปั้นดินน้ำมันจำนวนมากนั้น จำเป็นต้องใช้หลักการทางสุนทรียศาสตร์ ที่ว่าด้วยความงามในเชิงสุนทรียศาสตร์ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Aesthetics ที่มาจากภาษากรีกว่า Aisthetikos นับเป็นความรู้สาขาหนึ่งที่ว่าด้วยความงาม สิ่งทั้งมวลทั้งในธรรมชาติและในงานศิลปะ โดยศึกษาถึงประสบการณ์ และคุณค่าของความงาม รวมถึงมาตรฐานในการศึกษาว่าอะไรงามหรือไม่งาม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2522: 4) สุนทรียศาสตร์ใช้การรับรู้ได้ด้วยผัสสะทางสุนทรียธาตุ (Aesthetics Element) ซึ่งมี 3 อย่างคือ 1. ความงาม (Beauty) 2. ความแปลกหูแปลกตา (Picturesqueness) และ 3. ความน่าทึ่ง (Sublimity) (กรีติ บุญเจือ, 2522: 263) ทั้งนี้เพื่อให้ชาวซึ่งในสุนทรียภาพและคุณค่าของสิ่งทั้งมวล ไพเราะ หรือรื่นรมย์ ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ หรือศิลปะ (พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ, 2530: 6) ความรู้สึกซาบซึ้งในคุณค่าดังกล่าวนี้ย่อมจะเจริญเติบโตได้โดยประสบการณ์ หรือการศึกษา อบรม ฝึกฝน จนเป็นอุปนิสัยเกิดขึ้นเป็นรสนิยม (Taste) ขึ้นตามตัวบุคคล และความรู้สึกนี้จึงอาจมีแตกต่างกันได้มาก แม้ระหว่างบุคคลต่อบุคคลที่ว่าสุนทรียภาพ เป็น

ความรู้สึกจากการรับรู้บริสุทธิ์ในห้วงเวลาหนึ่ง (ทวีเกียรติ ไชยงยศ, 2528: 3) ความงามเป็นคุณสมบัติของวัตถุอันได้รับมาจากประสบการณ์ทางความงาม ซึ่งมี 2 ลักษณะ ได้แก่ ประสบการณ์ตรง มีผลต่อการรับรู้คุณค่าสุนทรีย์ได้มากที่สุด และประสบการณ์รอง ซึ่งส่วนใหญ่ล้วนเป็นผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นและไม่มีโอกาสได้ชมของจริง ทฤษฎีนี้เชื่อว่าวัตถุต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่มีความงามในตัว ของวัตถุเอง เช่น สวยเพราะรูปร่างรูปทรงที่แปลกตา มีสีสวยงาม มีพื้นผิวที่อ่อนนุ่มน่าสัมผัส หรือแข็ง กระด้าง หยาบ สาก การที่เราเริ่มให้ความสนใจในวัตถุนั้นก็เป็นเพราะความงามของวัตถุนั้นเอง ที่เป็นตัวกระตุ้นความรู้สึกขึ้นชอบชื่นชม และมองว่าความงามเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ดังเช่น ผลงานปั้นดินน้ำมัน ของลูกที่สร้างสรรค์รูปทรงที่มีความผิดแปลกแตกต่างไปจากวัตถุปกติ จนก่อเกิดเป็นรูปทรงแบบใหม่ที่สื่อความหมายให้ผู้ดูต้องใช้การมองและการตีความ อันอาจจะต้องเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้ดูเอง เช่น ลิงอุล่งอุตังที่มีนกแก้วเกาะบนบ่าน่ารัก ดูเหมือนเป็นเพื่อนสนิทกันของสัตว์ 2 ประเภท เหมือนลูกเชื่อมโยงเรื่องราวจากนิทาน แต่เป็นการแต่งนิทานโดยการปั้นดินน้ำมันของลูกเอง เกิดความแปลกใจให้ผู้สร้างสรรค์ การตีความเพื่อทำความเข้าใจในผลงานลูกได้นั้นจำเป็นต้องใช้การพูดคุย เพื่อสื่อสารกับลูกเพื่อทำความเข้าใจในผลงาน จากที่กล่าวมานั้นผู้สร้างสรรค์ซึ่งมีประสบการณ์ทางสุนทรียศาสตร์มาเป็นระยะเวลานาน จึงประเมินและมองเห็นได้ว่า ผลงานปั้นของลูกนั้นมีความน่าสนใจ ตั้งแต่ในระหว่างที่ลูกปั้น ลูกปั้นด้วยการดึงเอาส่วนของความทรงจำ ผสานกับความชื่นชอบที่ลูกมีต่อสัตว์ประเภทต่างๆ ลูกจะเล่าถึงสิ่งที่กำลังปั้นได้อย่างสนุกสนาน เป็นจินตนาการที่แสนพิเศษที่ผู้เป็นแม่ต้องอมยิ้ม เพราะมันเป็นเรื่องราวที่หลุดออกจากกฎเกณฑ์แห่งโลกความเป็นจริง แต่มันเป็นเครื่องแสดงให้ทราบว่า สมอของลูกมีการพัฒนาการไปในด้านใดบ้าง ผู้สร้างสรรค์จึงได้นำผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกมาสร้างเป็นผลงาน 3 มิติ โดยเลือกห่มคลุมด้วยงานถักโครเชต์ที่ผู้สร้างสรรค์มีความชำนาญ จึงส่งผลให้ผลงานมีความงามบนรูปทรงที่แสดงออกถึงจินตนาการของลูกอย่างมีเอกภาพที่แปลกตา

ความงาม คือ ความรู้สึกพลัดเพลิน แนวคิดตามทฤษฎีนี้คือ การที่เรามองเห็นคุณค่าของความงามในสิ่งใดได้ก็แล้ว จิตเป็นตัวกำหนดความงาม การนำผลงานปั้นที่มีรูปทรงไม่สมบูรณ์ มาใช้เป็นสื่อสัญลักษณ์แทนความผิดปกติของลูกชายนั้น มีความน่าสนใจตั้งแต่ขบวนการคิดการถ่ายทอด ซึ่งลูกมีเอกลักษณ์ในการปั้น และการถ่ายทอดมุมมองที่มีความสนุกสนานแฝงอยู่ในรูปทรงเหล่านั้น ผลงานของลูกก่อให้เกิดการกระตุ้นความคิด ที่จะเชื่อมโยงรูปทรงที่แปลกประหลาดเข้ากับการแสวงหาความหมายในการพยายามตีความ ผลงานจึงคล้ายกับการตั้งคำถามในตัวเอง และคำตอบที่ได้มักสร้างรอยยิ้ม เพราะเป็นจินตนาการที่แปลกใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักปรัชญา เช่น โรเบิร์ต ชูมันน์ (Robert Schumann) ที่เป็นทั้งคีตกวีและนักวิจารณ์ ที่มีความเห็นว่าความงามนั้นจัดได้เป็นสองประเภท คือความงามโดยธรรมชาติ และความงามที่เกิดโดยมนุษย์ ความงามที่เกิดโดยธรรมชาติคือการสัมผัสและรับรู้ถึงสิ่งงามที่ปรากฏในธรรมชาติ แต่ความงามที่เกิดโดยมนุษย์คือสิ่ง

ที่มนุษย์สร้างสรรค์และเข้าไปเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ ชูมันน์ยังบอกอีกว่าในศิลปะ มีความงามทั้งสองชนิดปรากฏอยู่ เพียงแต่ความงามโดยธรรมชาติคือความสุนทรีย์ทางอารมณ์ และความงามที่เกิดโดยมนุษย์คือความเข้าใจในผลงานศิลปะชิ้นนั้น อันเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละคนจะสามารถตีความความงามจึงนับได้ว่าเป็นความรู้สึกรับรู้ส่วนบุคคล จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เข้าใจในหลักการทางสุนทรียศาสตร์เรื่องความงามที่มีความสำคัญในการนำมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงคุณค่าของผลงานป็นดินน้ำมันของลูกออกสตูดิโอได้เป็นอย่างดี

การวิเคราะห์จินตนาการของลูกในการสร้างสรรค์

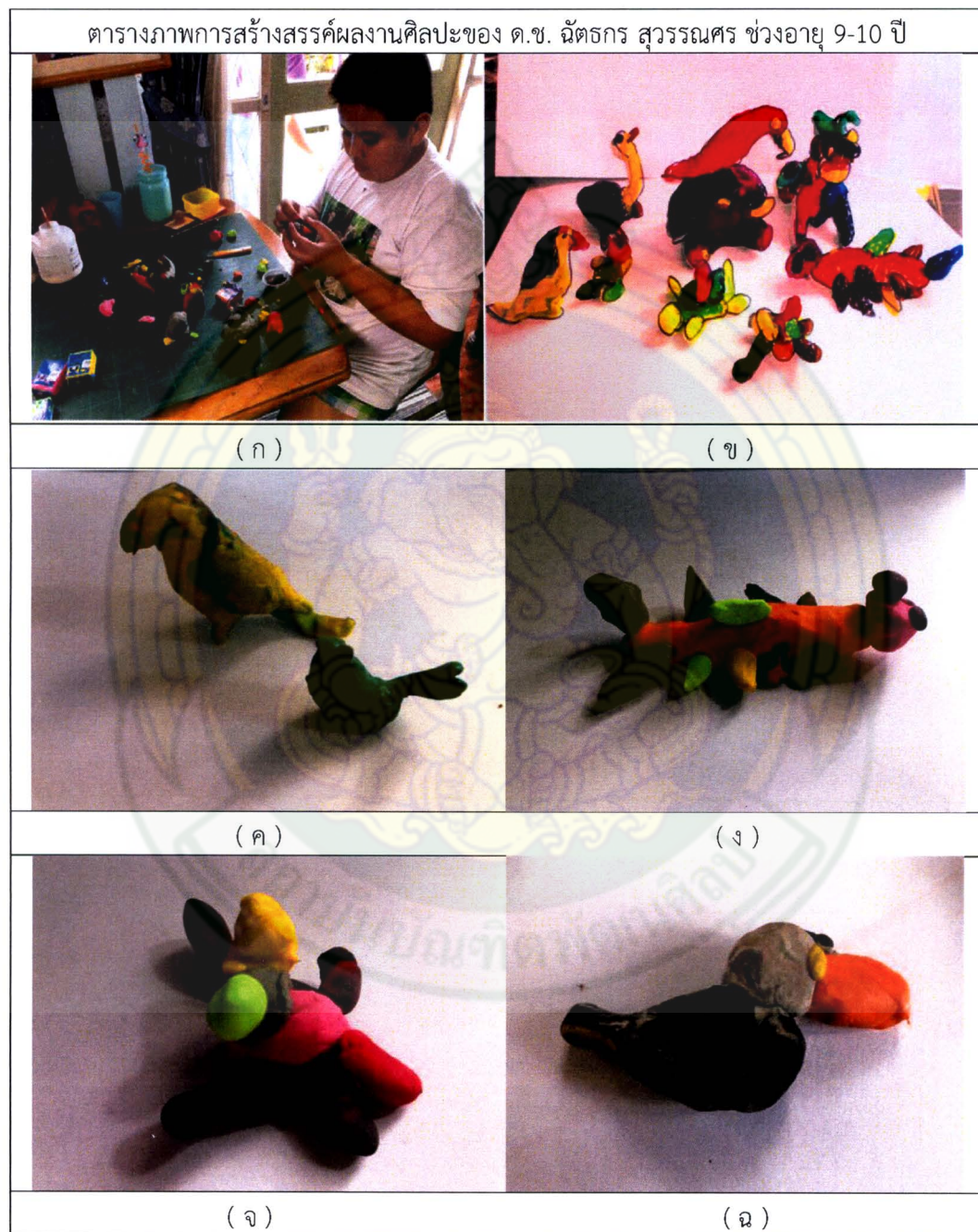
ผลงานศิลปะเด็กของลูกนั้น มีความน่าสนใจในเรื่องการวาดเส้นที่รวดเร็ว เส้นต่อเนื่องคล้ายการวาดเส้นจากประสาทสัมผัส (Contour Drawing) การวาดภาพของลูกนั้นเป็นการวาดที่เกิดจากการมองรูปทรงและถ่ายทอดโดยไม่ผ่านกระบวนการคิด ไตร่ตรองแยกแยะใดๆ ไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ตัดทิ้งซึ่งความเป็นจริงของสัดส่วนวัตถุ เป็นการมองเพื่อการเขียนภาพโดยไม่ต้องการเหตุผล และผลของการได้เห็นจะไม่มีความคิดเข้าไปกำกับข้องเกี่ยว เพราะความคิดจะเร็วกว่าตา เร็วกว่ามือ และจะทำให้ละเลยสิ่งซึ่งเป็นจริงอยู่ตรงหน้า จนเกิดผลงานที่มีความงามอย่างประหลาด ภาพวาดของลูกมีลักษณะบิดเบี้ยวผิดไปจากแบบที่วาด แต่เป็นผลงานที่มีความงามจากแนวคิด จินตนาการที่บริสุทธิ์สะอาด หลุดพ้นจากหลักการทางทฤษฎีทางศิลปะ และเป็นความงามที่แปลกใหม่และเต็มไปด้วยสิ่งที่น่าสนใจเพื่อทำความเข้าใจ ดังที่นักปรัชญาชื่อ เอมมานูเอล คานท์ (Immanuel Kant) ชาวเยอรมันได้กล่าวไว้ว่า “บางครั้งเราก็มีความรู้สึกมีความสุข เพื่อความสุขเท่านั้น” ซึ่งแปลความหมายได้ว่า เป็นความรู้สึกพอใจในอารมณ์ โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ และยังสอดคล้องกับคำกล่าวของจอห์น ฮอสเปอร์ (John Hospers) ที่ว่า สุนทรียภาพ “เป็นลักษณะของประสบการณ์ที่ไม่มีผลในทางปฏิบัติ”

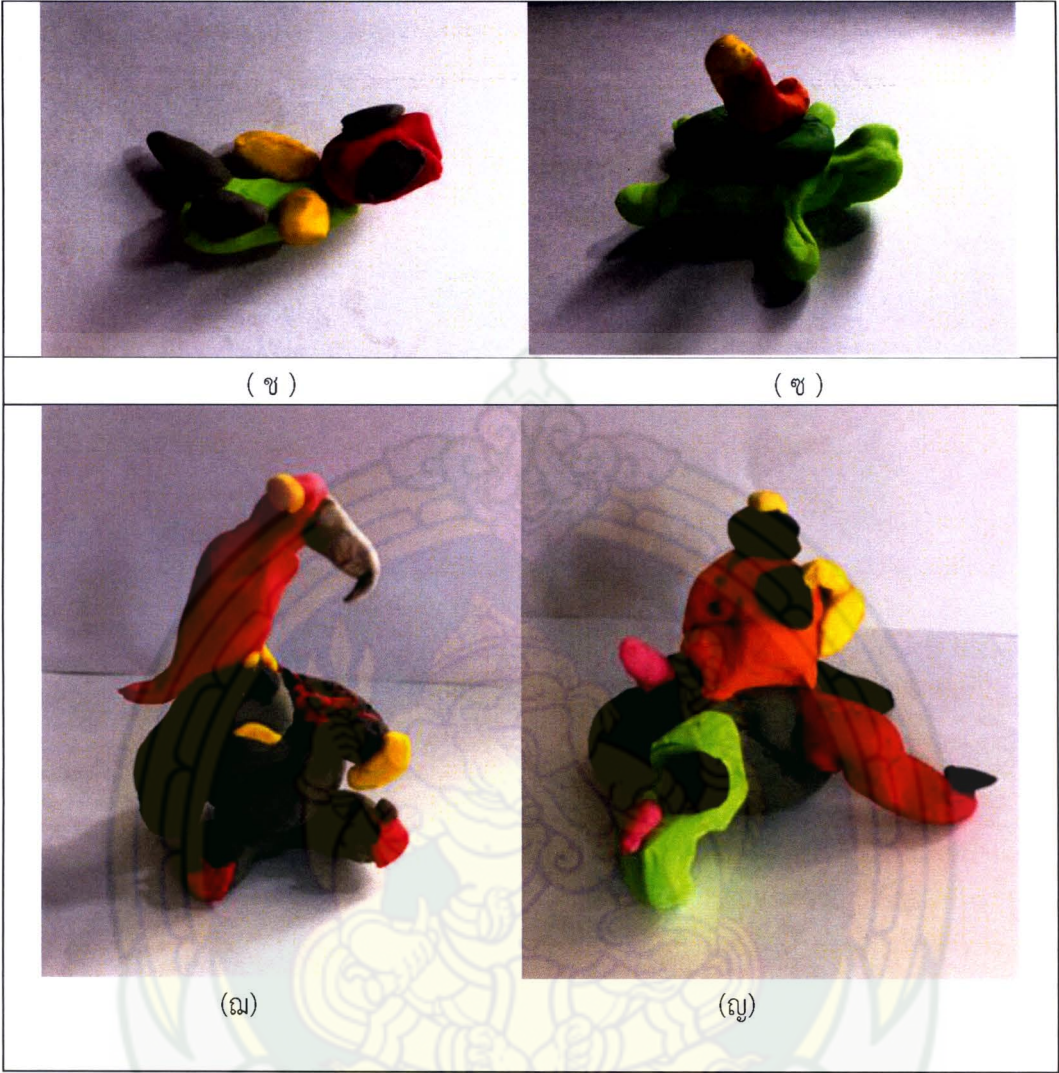
สุนทรียภาพจากความงามของความไม่สมบูรณ์ วาปี ซาปี

การสร้างสรรค์ผลงานของลูกนั้น มีลักษณะของการสร้างสรรค์ที่ลูกใช้ความรู้สึกชื่นชอบที่ตนเองมีต่อสัตว์ เค้านำเอาประสบการณ์จากความทรงจำที่ได้รับมาป็นเป็นผลงานที่ไม่ยึดติดกับหลักการทางความงามใดๆ ลูกปั้นจากใจ จากจินตนาการ จนก่อเกิดรูปทรงที่แสดงลักษณะสุนทรียภาพในแบบศิลปะแห่งเซ็นคือ วาปี ซาปี ความงามของสรรพสิ่งที่ไม่สมบูรณ์แบบ ไม่คงทนถาวร และไม่เสร็จสมบูรณ์ คือความงามของวัตถุสิ่งของที่ไม่ยึดติดในคติแบบแผน ความงามที่ไม่ต้องการ ‘แบบ’ แห่งความสมบูรณ์ เป็นความงามที่หลุดออกจากแบบแห่งความสมบูรณ์แล้ว เพราะทุกสิ่งในโลกล้วนไม่สมบูรณ์แบบ วาปี-ซาปี อาจอธิบายได้ว่าเป็น ‘สิ่งที่เราเห็นความงามโดยไม่ได้ตั้งใจ’ ซาปี นั้นทำให้เกิด “ความรู้สึกงดงามอย่างเ็นลับที่สงบนิ่ง” นอกจากนี้ซาปียังชี้ให้เห็นถึงความงามและคุณค่าของความไม่สมบูรณ์ของทุกสรรพสิ่ง ดังเช่น งานศิลปะที่ก่อเกิดจากการสร้างสรรค์อัน

บริสุทธิ์ของผลงานศิลปะเด็ก ที่ได้รับการปรุงแต่ง เส้นที่ขาดวัน คดโค้ง ไม่สมมาตร แต่เกิดเป็นรูปทรงที่
คงอัตลักษณ์แบบพิเศษ ไม่ซ้ำใคร เกิดเป็นรูปทรงใหม่ ที่ต้องใส่ใจในการตีความ

ภาพที่ 40 การวิเคราะห์ความงามในภาพของ ด.ช. ฉัตรกร สุวรรณสร

(ฎ)

ตารางวิเคราะห์ภาพผลงาน ด.ช. ฉัตรกร สุวรรณศร ช่วงอายุ 10-12 ปี

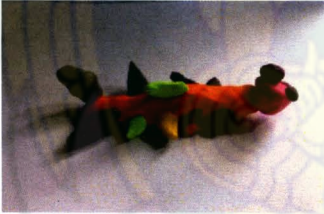
ภาพ ก ลูกออทิสติกกำลังปั้นดินน้ำมัน

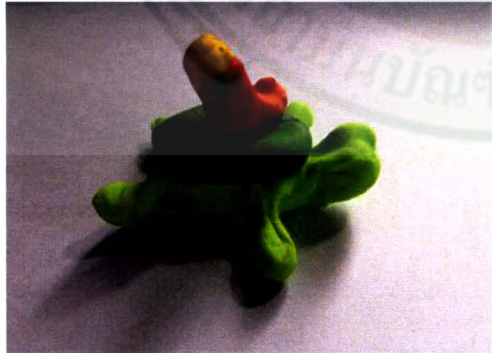

ก กิจกรรมศิลปะบำบัดด้วยการปั้นดินน้ำมัน ถือว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญมากในเรื่อง การแพทย์ทางเลือก ใช้เสริมการรักษาทาง การแพทย์ในด้านอื่นๆ รวมถึงการใช้ยา กิจกรรมศิลปะบำบัดด้วยการปั้นนั้นถือว่า มี ประโยชน์มาก เพราะศิลปะนับเป็นภาษาแรก สำหรับเด็ก การปั้นนั้นช่วยพัฒนาการทำงาน ของกล้ามเนื้อเล็ก ประสาทตา การกระตุ้น การทำงานของสมองทั้งด้านซ้ายและด้านขวา ให้มีการทำงานที่เชื่อมสัมพันธ์กันอันส่งผล ไปสู่การพัฒนาในด้านอื่นๆ ได้ดีขึ้น ลูกมีสมาธิ ดีขึ้น และสื่อสารผ่านการปั้นได้ใกล้เคียงความ จริงได้ตรงตามช่วงวัย นับว่ากิจกรรมศิลปะ บำบัดนั้นมีประโยชน์ในการพัฒนาการรอบ ด้านได้อีกทางหนึ่ง

ภาพ ข ภาพร่างกลุ่มรูปทรงที่ลูกปั้น

ข ภาพร่างของผู้สร้างสรรค์ถอดจากแบบจริง ก่อนทำการสร้างสรรค์ การถอดรูปทรงจาก

	ภาพต้นแบบนั้นถือว่ามีความสำคัญเพราะช่วยให้ผู้สร้างสรรค์สามารถเห็นได้ถึงรายละเอียดต่างๆ แบบ 3 มิติ ในมุมมองของลูก เพื่อเกิดความเข้าใจให้ลึกซึ้งจึงจำเป็นต้องใช้วิธีพูดคุยซักถามถึงเนื้อหาที่ลูกปั้น จนสามารถหาลักษณะเฉพาะที่เป็นความงามอันเกิดจากผลงานปั้นของลูกได้
ภาพ ค ภาพนกแก้วเพื่อนเกลอ 	ค นกแก้วที่ปั้นจากความทรงจำสานจินตนาการ โดยปั้นนกสองตัวเป็นเพื่อนกัน โดยลูกนำความรู้สึกที่ลูกมีต่อนกแก้วที่บ้าน ที่ลูกชื่นชอบ รวมทั้งน้ำหนักพิน นกสีเขียวขนาดเล็กสีฟ้าที่อยู่กรงติดกันนำมาปั้นประดุจนกสองตัวเป็นเพื่อนกันกำลังพูดคุย นอกกรงที่มีท้องฟ้ากว้างอย่างอิสระ ให้ความรู้สึกสดใสน่ารัก
ภาพ ง ตะขาน้อยร่อยชา 	ง เป็นสัตว์ที่ลูกเคยเห็นและลูกกลัวแต่ลูกนำมาปั้นโดยใช้สีสันทึมน่ารัก สดใส ไม่คำนึงถึงสีของความเป็นจริง รูปทรงก็ถูกตัดทอนลงจนแทบไม่รู้เค้าโครงว่าเป็นสัตว์ประเภทใด
ภาพ จ แมวเหมียว 	จ ลูกปั้นแมวที่บ้าน เลือกปั้นตัวที่ดูน่ารักชอบชวน ลูกกลัวแมวตัวนี้ แต่ลูกนำความรู้สึกถึงแมวตัวมาปั้น โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความเป็นจริง ลูกตัดทิ้งซึ่งรายละเอียดของความเป็นจริงของแมวออกไป เหลือเพียงโครงสร้างหลักของรูปทรงที่พอมีเค้าโครงให้พอเดาได้ว่าลูกปั้นสัตว์ชนิดใด รูปทรงแมวที่ได้จึงดูผิดเพี้ยนจากความเป็นจริง แต่มีความงามจากความไม่สมบูรณ์อันเกิดจากการทิ้งร่องรอยของดินเป็นจังหวะโดยไม่เกลี่ยเรียบ ทั้งที่ลอยมือไว้ แต่มีความสวยงาม คล้ายผลงานปั้นของปฏิมากร โรแดง ที่เคยสร้างสรรค์ไว้ โรแดง มี

	ความสามารถที่ทำให้เห็นถึงความซับซ้อนและความปั่นป่วนภายในเนื้อดินที่ปั้น ลูกก็มีลักษณะการปั้นที่ไม่ต้องการเกลี้ยงผิวดินให้เรียบตามแบบจริงที่เห็นเช่นกัน
ภาพ ฉ อีกา	 ลูกปั้นอีกาแก่ตัวหนึ่งที่ลูกไปเห็นที่สวนสัตว์ดุสิต หรือเขาดินที่เขาชอบไป นกกาตัวนี้เป็นผ่านลูกไป ที่หัวของอีกานั้นเป็นสีเทาต่างจากอีกาตัวอื่น ลูกจึงจดจำความแปลกแตกต่างได้ อันแสดงให้เห็นพัฒนาการด้านการสังเกตและการเทียบเคียง การสังเกตงานปั้นของลูกนั้นมีความน่าสนใจมาก ตื่นเต้นที่เฝ้าดูในขณะที่ลูกปั้น ลูกจะเล่าเรื่องราว ผ่านการทำกิจกรรมศิลปะ รวมทั้งเสริมสร้างทักษะทางร่างกาย และการปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัวผ่านกิจกรรมศิลปะบำบัดได้
ภาพ ช ดาเต้นอน	 ลูกปั้นตนเองในวัยทารก ลูกเห็นภาพตนเองในวัยเด็ก ช่วงเป็นทารก ลูกถามว่านี่รูปใคร พอได้รู้ว่าเป็นรูปตนเอง แม่นึกว่าเค้าจะถามและลืมไป พอเวลาผ่านไปหลายวัน ลูกนำดินน้ำมันมาปั้น ตนเองในวัยทารกและถามว่า ร้องไห้มั้ย นับเป็นการเปิดประตูแห่งจินตนาการของลูกอันแสดงให้เห็นถึงความทรงจำและพัฒนาการของลูก
ภาพ ซ เต่ากับหนอน	 ซ ลูกปั้นรูปเต่าตัวหนึ่งที่ได้ประสบการณ์มาจากนิทานที่ลูกเคยเห็น และหนอนมาจากการตุ๋นหนอนในทีวี ลูกจึงนำ เอาความทรงจำจาก2เรื่องมาเชื่อมโยงกันได้อย่างน่าสนใจ
ภาพ ฌ ภาพลิงอุรังอุตังชื่อกูกิกักกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก	ลูกปั้นลิงอุรังอุตังชื่อกูกิกักกับนกแก้วสีแดงเพื่อนรัก ผลงานชิ้นนี้มีความสมบูรณ์ ในด้านการจัดรูปทรง ลูกนำความทรงจำมาจากประสบการณ์ที่ลูกได้ไปดูสัตว์ที่สวนสัตว์เปิด

 (ผลงานที่คัดเลือกไปสร้างสรรค์ผลงานในโครงการ)	เขาเขียว ลูกเห็นสัตว์หลายชนิดเป็นความชอบของลูก ชอบลิงอุรังอุตังตัวหนึ่ง ที่ชื่อว่ากูกัก ทุกครั้งที่มาเขาเขียวลูกต้องมาหาลิงตัวนี้ กอดและลูกมีความสุข ลูกจึงนำมาปั้นโดยเชื่อมโยงรูปทรงของนกแก้วสีแดงที่ลูกชอบนำมาปั้น เกาะไว้บนบ่าของลิง และสามารถเล่าความคิดที่มีต่อรูปสัตว์ได้อย่างน่าสนใจ แสดงให้เห็นได้ว่าลูกมีพัฒนาการด้านความจำที่ดี สามารถจับสัดส่วนของสัตว์ทุกประเภทได้ แม้จะตัดเอารายละเอียดเล็กๆออกทั้งหมด เลือกปั้นเฉพาะโครงสร้างหลักเท่านั้น สีที่ใช้ได้มาจากความรู้สึกที่เริ่มใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น
ภาพ ญ ภาพสัตว์ประหลาดของดาเต้ 	ลูกปั้นสัตว์ประหลาดที่ผู้ดูไม่สามารถรู้ได้แน่ชัดว่าลูกปั้นสัตว์ประเภทใด แต่เมื่อเป็นเช่นนี้กลับทำให้เกิดความสนุกสนานในการตีความของผู้ดู นับเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความน่าสนใจ เปรียบได้กับผลงานแบบกึ่งนามธรรม และแนวเซอร์เรียลลิสต์ ที่ไม่นำเสนอความจริงแบบตรงตัว แต่จะใช้วิธีสร้างรูปทรงใหม่ผสมผสานรูปทรงที่มีที่มาจากหลายสิ่ง ทำให้เกิดความแปลกประหลาดแต่แฝงไว้ด้วยเสน่ห์น่าค้นหาคำตอบ
ภาพ ญ ผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก 	ผลงานในชุดสัตว์ที่ลูกปั้นนั้น ล้วนเกิดจากความทรงจำ ผสมผสานจินตนาการอันเกิดจากความชื่นชอบของลูกประดุจเป็นการบันทึกพัฒนาการแต่ละช่วงวัยของลูกด้วยกิจกรรมศิลปะบำบัด ที่ทำให้ลูกมีความสุข ครอบครัวย่ออุ่น ด้วยการเห็นพัฒนาการรอบด้านด้วยการศึกษาผลงานสร้างสรรค์ชิ้นน้อยของลูก เพื่อเป็นแรงใจให้กับครอบครัวที่มีลูกเป็นเด็กพิเศษ ได้สื่อสารกับลูกเด็กพิเศษ ได้อีกทางหนึ่งด้วยกิจกรรมการปั้นดินน้ำมัน

ภาพที่ 41 ลูกกำลังสนุกสนานกับการปั้นดินน้ำมันรูปสัตว์

สรุปการสร้างสรรค์ผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกนั้นใช้วิธีการขั้นพื้นฐานที่สามารถสร้างความเข้าใจ อธิบายความหมายต่าง ๆ ได้ที่ช่วยสื่อสารให้เกิดความเข้าใจระหว่างแม่กับลูกที่เป็นรูปธรรมได้ กระบวนการปั้นขึ้นรูปทุกขั้นตอน ลูกจะเกิดการเรียนรู้ในทุกมิติ เช่น การเรียนรู้องค์ประกอบของรูปทรง การเรียนรู้และการสังเกตโครงสร้างส่วนต่างๆ ของสัตว์ที่เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมในธรรมชาติ จากการรับรู้เช่นนี้ได้นำไปสู่การแสดงออก โดยอาศัยการวิเคราะห์แยกแยะสัตว์เหล่านั้นและจะลอกเลียนแบบ ลักษณะต่าง ๆ ของสัตว์นั้น ๆ ให้ได้ ถึงแม้ว่าลูกจะไม่สามารถถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องตามสัดส่วนที่เป็นจริงก็ตาม แต่การสร้างรูปทรงต่าง ๆ ของลูกนั้นล้วนเกิดจากการสังเกตและจดจำวัตถุ เช่น สัตว์นั้นเป็นสิ่งมีชีวิต มีโครงสร้างและคุณสมบัติที่แตกต่างกับสัตว์อื่น ๆ อย่างไร ลูกเริ่มเรียนรู้และเปรียบเทียบโครงสร้างทางกายภาพ และการหยั่งรู้คล้ายกับที่ อังรี แบรกซอง (Henry Bergson, 1859-1941) นักปรัชญาลัทธิสัญชาตนิยม ชาวฝรั่งเศสระดับผู้นำคนหนึ่ง กล่าวว่า สัญชาตญาณ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นทันทีทันใดและฉับพลันจากอวัยวะสัมผัส เป็นเรื่องธรรมชาติมากกว่าการเรียนรู้ เป็นสภาวะของการปะทะกันระหว่างอวัยวะสัมผัสกับโลกภายนอก (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2556: 6) การเรียนรู้ ในรูปทรงที่ลูกปั้นผสมผสานกับประสบการณ์การมองแบบเปรียบเทียบ โดยใช้ลักษณะความเข้าใจในเรื่องของโครงสร้างเป็นพื้นฐาน เช่น โครงลำตัว เริ่มปั้นจากหัว ไปหาลำตัว และจะเพิ่มขาทั้งหน้าและหลังเก็บรายละเอียดแบบง่าย แปะติดหู จมูก ปาก ตา หาง การถ่ายทอดเกิดจากการมองเห็น และนำความรู้สึกภายในจิตใจของลูกออกมาเป็นปั้นเป็นรูปทรงที่ดูบิดเบี้ยว ผิดรูป แต่มีความสวยงามซึ่งแสดงความเป็นลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ของลูก ศิลปะของลูกอาจจะสอดคล้องกับการสร้างสรรค์ของกลุ่มศิลปะเซอร์เรียลลิซึมโดยบังเอิญ จากการใช้สิ่งที่เรียกว่า “ความบังเอิญ” (Chance) มาเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอผลงาน โดยเฉพาะการหยิบเอาสิ่งของสองอย่างหรือมากกว่านั้น ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกันมาวางไว้ด้วยกัน เหมือนเป็นการพบกันโดยบังเอิญที่ก่อให้เกิด

ความหมาย เช่นผลงานลึงอุลึงอุตังกับนกแก้วสีแดง เป็นสัตว์คนละประเภทกันไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกัน แต่เมื่อมาอยู่ร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ก็ย่อมจะกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดจินตนาการและความรู้สึกถึง เอกภาพแบบใหม่ ซึ่งไม่ขึ้นกับเหตุผลหรือตรรกะใดๆในโลกกายภาพ การนำสิ่งของที่ดูเข้ากันไม่ได้ และไม่มีเกี่ยวข้องกันมาจัดรวมประกอบกันโดยแต่งเติมผสมผสานให้ดูเป็นสิ่งเดียวกันอย่าง กลมกลืน รวมถึงการเชื่อมโยงความรู้สึกสัมผัสและประสบการณ์ทางการเห็นให้สอดคล้องกับความคิดใหม่จนเกิดเป็นรูปทรงใหม่นั้นเอง

นอกจากนี้ผลงานปั้นดินน้ำมันของ ด.ช.ฉัตรกร สุวรรณศรี ยังสะท้อนถึงลักษณะของ “ตัวตน ภายใน ความคิดบริสุทธิ์ หรือ จิตไร้สำนึก” ที่ต้องการผสานความฝันกับความจริงแห่งโลกภายนอก เข้าไว้ด้วยกันได้อย่างน่าสนใจ

บทที่ 5

สรุปผลการสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ

ผลงานปั้นของลูกออทิสติกนั้น มักแสดงความกล้าที่จะปั้นแบบอิสระ โดยการแปรค่าของสิ่งที่ลูกเห็นอาจเกิดจากความผิดปกติในการจัดเรียงและประมวลผลข้อมูล ทำให้ลูกไม่สามารถเข้าใจในหน้าที่ของสิ่งต่างๆได้แบบเด็กปกติ ทำให้การปั้นรูปทรงนั้น เป็นการตีความหมายใหม่ ที่สร้างขึ้นเองตามความเข้าใจและจินตนาการกับรูปทรงนั้นๆ เช่น ผลงานของลูกที่เห็นสัตว์ แต่ลูกกลับเชื่อมโยงสัตว์คนละประเภท แต่เอามาอยู่ร่วมกัน โดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริง ตามที่ จิน แอร์ นักกิจกรรมบำบัด ได้อธิบายว่า เด็กออทิสติกจะมีความสามารถของตัวรับรู้ความรู้สึก และกระบวนการนำความรู้สึกไปที่สมองผิดปกติ ซึ่งอาจมากเกินไป โดยเฉพาะด้านระบบการทรงตัว (Vestibular Sense) การรับสัมผัส (Tactile Sense) เมื่อมีการรับรู้ข้อมูลมากเกินไป ก็จะเกิดภาวะไวต่อการรับรู้ จึงแสดงออกโดยการหลีกเลี่ยงจากความเป็นจริงหรือสิ่งเร้า เมื่อเด็กออทิสติกรับรู้ความรู้สึกจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเข้ามาแล้วไม่สามารถทำการจัดระเบียบของสิ่งเร้านั้นได้ ทำให้ไม่สามารถตอบสนองออกมาเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมได้ ดังนั้น เด็กออทิสติกจึงไม่สามารถเรียนรู้วิธีการเล่นได้อย่างถูกต้อง มักตีความโดยการเชื่อมโยงที่ผิดพลาด ทำให้เห็นวัตถุสิ่งของต่างๆ ผิดที่ผิดทาง ดังจะเห็นได้จากผลงานปั้นของลูกที่นำเอาความทรงจำมาแปรค่าจัดเรียงด้วยจินตนาการ เกิดเป็นรูปทรงใหม่ ที่ตัดทิ้งซึ่งความเป็นจริงของสัตว์เหลือเพียงเค้าโครงที่พอรู้ว่าเป็นสัตว์อะไร โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องของเรื่องราว ลูกมีความสุขที่ได้สื่อสารด้วยการปั้นแบบตรงไปตรงมาแทนการบอกเล่าด้วยภาษาพูดและภาษาเขียนดังที่ วาสลาซ และ โคแกน (Wallach and Kogen, 1965) “มีความเชื่อว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถที่จะคิดโยงสัมพันธ์ กล่าวคือ เมื่อระลึกถึงสิ่งใดได้ก็จะเป็นสะพานให้ระลึกถึงสิ่งอื่นได้ต่อไป” (มุสตี ภูอินทร์, 2525: 67) ดังนั้น การจะทำความเข้าใจถึงภาวะของการปั้นของลูกได้นั้นจึงจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อหาลักษณะเฉพาะของการปั้นของลูกออทิสติกเป็นจำนวนมากและใช้ระยะเวลาาน จึงจะสามารถเห็นความเหมือนหรือความต่าง โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานเด็กปกติในช่วงวัยเดียวกัน จึงทำให้เห็นได้ว่าผลงานของลูกนั้นมีความน่าสนใจ ในลักษณะความงามที่บริสุทธิ์ไร้ทักษะจากการฝึกฝนจากระบบการศึกษาศิลปะ แต่เป็นการสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจากตนเอง อันแสดงออกถึงความงามในความไม่สมบูรณ์

1. ผลการศึกษาและสร้างสรรค์ตามโครงการประติมากรรมนูน ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก

5.1 ผลการศึกษาและสร้างสรรค์ตามโครงการประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากผลงานปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก

การใช้จินตนาการ การใช้จินตนาการของเด็กปกติเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับจากสภาพแวดล้อม ที่เด็กสนใจชื่นชอบ จดจำและนำมาวาดเพื่อเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่เด็กต้องการสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสม ในขณะที่เด็กออทิสติกไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้รับจากประสบการณ์ได้แบบเด็กปกติ อันเกิดจากเด็กมีความบกพร่องด้านการสื่อสารและการจัดเรียงข้อมูลในสมองจากสิ่งที่ได้รับมา ทำให้ผลงานนั้น ไม่สามารถบอกเล่าเรื่องราวที่ต้องการสื่อสารได้ตรงตามที่คิด รวมถึงความผิดปกติด้านการเชื่อมโยงข้อมูลจากวัตถุจริง และแปรค่าของสมองไม่สามารถทำได้อย่างถูกต้อง ผลงานจึงมีความแปลกแตกต่างไปตามอาการของโรคที่เป็น เช่นลูกออทิสติก สร้างสรรค์ผลงานปั้นที่อิสระ ใช้จินตนาการและหยิบยกเอาความทรงจำที่ได้รับมาถ่ายทอด คล้ายสัตว์จริงในบางส่วน ทำให้พอรู้ว่าลูกปั้นสัตว์ประเภทใด สิ่งที่แปลกไปคือ การเชื่อมโยง สัตว์ 2 ประเภทเท่านั้นที่น่าสนใจ เพราะลูกมักเชื่อมโยงสัตว์ที่แตกต่างไม่มีความสัมพันธ์กันมาอยู่ด้วยกัน ประตุผลการเล่านิทานของเด็ก แต่เป็นนิทานที่ลูกแต่งขึ้นเอง โดยเลือกเอาเฉพาะสัตว์ที่ลูกชื่นชอบเท่านั้น โดยเลือกสีเส้นตามใจชอบ ไม่ค่อยคำนึงถึงความเป็นจริง ทำให้ผลงานดูสนุกสนาน และแปลกแตกต่างไป จึงนับได้ว่าจินตนาการของลูกนั้นช่างแสนพิเศษ ความกล้าโดยไม่มีการรอบแหวความถูกผิดมากำหนด ก่อเกิดเป็นผลงานที่น่าค้นหา มีเอกลักษณ์และสามารถพัฒนาทักษะรอบด้านต่อไปได้

กระบวนการปั้น กระบวนการปั้นของเด็กปกติ นั้น มีขั้นตอนการปั้นที่เริ่มจากการเรียนรู้และจดจำ รวมทั้งการพัฒนาการเรียนรู้จากระบบการศึกษา การเรียนรู้ด้านทักษะโดยใช้เทคนิคการวาดและการระบายสีการปั้นได้อย่างมีขั้นตอนถูกต้อง สามารถพัฒนาเทคนิควิธีการพัฒนาขึ้นตามช่วงวัยที่เพิ่มขึ้น รวมถึงมีการสอนและเรียนรู้หลักทฤษฎีจากระบบการศึกษาในโรงเรียน เด็กจะมีขีดความสามารถหรือศักยภาพการแสดงออกทางศิลปะที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นเด็กวัยนี้จะวาดรูปคล้ายจริงและพัฒนาสู่การวาดรูปเหมือนจริงในที่สุด ทำให้มีพัฒนาการด้านเทคนิคสูง ในขณะที่ลูกออทิสติกนั้น ไม่มีขั้นตอนในการเรียนรู้ขบวนการทางเทคนิค บ่อยครั้งที่ลูกนั้นมักจับอุปกรณ์ผิด และใช้เครื่องมือผิดหน้าที่ ไม่เข้าใจวิธีการปั้น และไม่สามารถถ่ายทอดสิ่งที่ได้ถูกต้องตามความเป็นจริง ลูกมักเริ่มปั้นจากหัว ตัว แขนขา แต่มักตัดทิ้งหรือไม่ยอมปั้นชิ้นงานให้เสร็จสมบูรณ์ ลูกมีภาวะสมาธิสั้นร่วมด้วยทำให้การจดจ่อต่อสิ่งที่อยู่ตรงหน้านั้นไม่ใช่สิ่งที่ลูกจะทำได้ยาวนาน ลูกจะปั้นตามความพอใจ ไม่สนใจว่ารูปทรงจะสวยหรือเสร็จสมบูรณ์หรือไม่ บ่อยครั้งที่ปั้นไม่เสร็จ และขยำทิ้ง ลูกมีความเป็นปัจเจก มีความเป็นอิสระแตกต่างเป็นเอกเทศทางความคิด จึงเป็นเรื่องยากมากที่จะระบุตายตัวในการสอนทฤษฎีทางศิลปะในแบบเดียวกัน แม้ในช่วงวัยเดียวกันก็ตาม ผลงานลูกออทิสติกจึงมีความแตกต่าง ขึ้นอยู่กับสภาพร่างกายและอาการของโรคด้วย

5.2 การสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนความรักและความผูกพันของแม่กับลูกออกติดักโดยใช้เทคนิคการถักโครเชต์

การตระหนักถึงคุณค่าความเป็นเพศแม่ในงานศิลปะ ซึ่งนับเป็นสายใยแรกเริ่มตั้งแต่กำเนิดชีวิตน้อยๆความรักความผูกพันที่มีมาตั้งแต่ลูกอยู่ในครรภ์สายใยนั้นส่งถ่ายดังเช่น สายรกที่ส่งถ่ายอาหารเพื่อไปเลี้ยงตัวอ่อนในมดลูก เปรียบได้กับที่กำบังโอบอุ้มคุ้มภัยให้กับลูกตั้งแต่อยู่ในกายแม่ จากความรักนี้เองไม่ว่าลูกนั้นจะเกิดมาเป็นเช่นไรแม่ไม่มีวันทอดทิ้งและหมดรักในตัวลูกได้เลย ผู้สร้างสรรค์จึงหยิบยกเอาความรู้สึกที่มีคุณค่านี้มาสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคโครเชต์ งานเย็บ มาเป็นสื่อแสดงออกถึงความรักของแม่ที่เฝ้าเลี้ยงดูลูกน้อยตั้งแต่ในครรภ์จนเติบโตใหญ่ โดยกับการถักโครเชต์ ก่อรูปเส้นด้ายสีสวยงามด้วยความตั้งใจ ให้ผลงานนั้นออกมาประณีตงดงาม เพื่อเป็นสื่อสัญลักษณ์แทนความรักความเอาใจใส่ของแม่ที่ต้องการเลี้ยงดูลูกให้ดีที่สุดเต็มความสามารถ ดังที่ ปรีชา ช่างขวัญยืน ได้กล่าวไว้ว่า หากเราจะถือว่าความรักลูกเป็นวัฒนธรรมก็ต้องเป็นวัฒนธรรมที่มาจากธรรมชาติของผู้หญิง เพราะผู้หญิงทั่วโลกเลี้ยงลูกโดยเต็มใจไม่ว่าจะอยู่ในสังคมระดับใดก็ตามมิใช่ว่าวัฒนธรรมสูงจะเลี้ยงลูกได้เต็มใจมากกว่า ด้วยเหตุนี้คนจำนวนมากจึงถือว่าความรักลูกของผู้หญิงเป็นธรรมชาติ(ปรีชา ช่างขวัญยืน, 2557: 33)การสร้างสรรค์ผลงานที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความหวัง ความฝัน ที่อยากจะเห็นลูกมีพัฒนาการที่ดีขึ้นนั้น เป็นดังแรงใจอันยิ่งใหญ่ ให้ผู้เป็นแม่พยายามทำทุกวิถีทาง เพื่อสร้างโอกาสให้กับลูก เพื่อให้ลูกได้รับการยอมรับจากสังคม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขโดยไม่เป็นภาระของผู้อื่น จากแรงบันดาลใจนี้ จึงนำผลงานปั้นของลูก มาผสมผสานกับงานถักโครเชต์จนเกิดผลงานที่กลมกลืน มีคุณค่าและมีความงามที่แสดงออกถึงความรู้สึกที่อบอุ่นอ่อนโยนของความรักของแม่

5.3 ความงามจากความไม่สมบูรณ์ของผลงานปั้นดินน้ำมันของลูก

แนวคิดความงามจากความไม่สมบูรณ์นั้น นับว่าสามารถนำมาสนับสนุนแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของลูกได้เป็นอย่างดี เพราะ วาปีชาปี ให้คำอธิบายไว้ว่า ทุกๆสรรพสิ่งล้วนมีความงามอันเกิดจากธรรมชาติ อันอ่อนน้อม โดยไม่ใช้มาตรฐานอันสมบูรณ์แบบมาใช้ในการประเมินคุณค่าความงาม แม้ผลงานของลูกนั้นจะเป็นผลงานปั้นที่ดูธรรมดา ไม่มีความสมบูรณ์ในด้านเทคนิคหรือทักษะสูงแต่ หากใช้หัวใจในการรับรู้รู้สึกแล้ว ความงามอันเกิดจากร่องรอยของนิ้วมือที่กดประทับลงบนดินน้ำมัน ทั้งร่องรอยหยาบๆไม่เกลาเกลี้ยงจนผิวเรียบนั้นกลับมีความน่าสนใจ มีความแตกต่างมีอารมณ์ การจับแต่โครงสร้างของรูปทรงที่จะปั้นโดยเลือกตัดทิ้งซึ่งรายละเอียดไปนั้น กลับเป็นการแสดงออกถึงความมั่นใจ แต่ยังสามารถคงลักษณะของสัตว์ที่ปั้นไว้ได้ เหมือนเป็นการปั้นแบบสำแดงพลังโดยฉับพลัน ไม่ใช้สมองส่วนคิดไตร่ตรอง ทำให้ผลงานส่งตรงมาจากจิตอันบริสุทธิ์ ไร้ทักษะจากการเรียนรู้ทฤษฎีทางศิลปะ แต่ศิลปะของลูกนั้นเกิดขึ้นเอง จากใจอันใสสว่างของเด็กคนหนึ่งที่อาจบกพร่องทางสมองบางด้านแต่ก็ฉายแววความสามารถในการปั้นได้อย่างน่าอัศจรรย์ใจต่อผู้เป็นแม่

5.4 การเลือกเทคนิค เย็บ ปัก ถัก ทอ ดุนนูน ย้อมเส้นใยในการสร้างสรรค์

การเลือกเทคนิคเย็บ ปัก ถักโครเชต์ เย็บ ปะติด ย้อมเส้นใย ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของผู้สร้างสรรค์นั้น เป็นความรักและชื่นชอบทำงานในกลุ่มหัตถกรรม (Handicraft) คืองานที่ทำด้วยมือหรืออุปกรณ์ง่ายๆ ที่อาศัยทักษะและ เน้นประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก แต่ผู้สร้างสรรค์นั้นนำงานถักโครเชต์ก้าวข้ามความเป็นงานหัตถกรรม โดยถ่ายทอดให้เห็นถึงความประณีต ละเอียดย้อน ความตั้งใจ ต้องมุ่งมั่น ใช้สมาธิ รวมถึงต้องใช้ทักษะ การฝึกฝนจนเกิดความชำนาญและความแม่นยำในการจดจำลวดลายและสามารถผูกลายใหม่ขึ้นมาเองเพื่อเป็นตัวแทนสื่อสาร เผยแพร่ความสามารถของลูกออทิสติก

5.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์เพื่อเป็นการสร้างกำลังใจให้แก่แม่ที่มีลูกเป็นเด็กพิเศษ ให้เห็นถึงความสามารถของเด็กพิเศษรวมถึงเป็นการช่วยกระตุ้นให้เห็นถึงคุณค่าของการใช้ศิลปะบำบัดงานปั้น เพื่อให้พ่อแม่ที่มีลูกเป็นเด็กออทิสติกได้ตระหนักถึงการกระตุ้นพัฒนาการ โดยใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารระหว่างพ่อแม่และลูกออทิสติกให้เข้าใจถึงสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของลูก และกระตุ้นการเรียนรู้ในด้านทักษะสังคมได้ดีอีกทางหนึ่งด้วยการนำศิลปะเป็นภาษารูปทรงใช้เป็นเครื่องมือสื่อสาร ที่สามารถทำความเข้าใจในภาวะของโรคออทิสซึมได้ รวมทั้งมีส่วนช่วยในการประเมินความสามารถทางพัฒนาการและการสังเกตสภาพแวดล้อมของเด็กได้เป็นอย่างดี

5.6 สรุป

จากการศึกษาพบว่า ลูกสามารถแสดงออกทางศิลปะ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสภาวะของอารมณ์ ตลอดจนความรู้สึกที่มีผลกระทบจากสิ่งต่าง ๆ มากมายหลายลักษณะ ลูกสามารถถ่ายทอดความคิดหรือระบายความรู้สึกของเขาได้เต็มที่ โดยการสร้างสัญลักษณ์ลงในผลงานปั้นของลูกอย่างเสรีและตรงไปตรงมา การสร้างสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายมีลักษณะง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เรื่องราวที่นำมาแสดงในภาพลวนมาจากประสบการณ์จากความทรงจำ จินตนาการและการเรียนรู้ของลูกทั้งสิ้น ลูกจะใช้ความคิดที่สร้างขึ้นเองแสดงความรู้สึกนึกคิดนั้นออกมา ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การแสดงออกทางศิลปะ โดยการปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก ทำให้เห็นความแตกต่างและลักษณะเฉพาะของลูกออทิสติกว่า มีความแตกต่างจากเด็กปกติในหลายด้าน ทั้งด้านรูปทรงที่บิดเบี้ยว ยืด หด ตัดทอน ขอบปื้นซ้ำๆ มักเลือกใช้สีดินน้ำมันสีรุนแรงตัดกัน ลูกจะวาดเฉพาะสิ่งที่ลูกสนใจ มีอิสระในการวาดและถ่ายทอดทางความคิด ไม่มีการจัดองค์ประกอบของรูปทรง เพราะไม่ยึดติดกับทฤษฎีทางศิลปะ ลูกมักอยู่ในโลกของตนเองโดยไม่สนใจต่อผู้คนและสภาพแวดล้อม ผลงานมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว จนทำให้เกิดความน่าสนใจและมีคุณค่าในเชิงศิลปะ พร้อมทั้งสามารถ

นำความรู้ที่ได้เพื่อใช้จัดกิจกรรมศิลปะบำบัด ในการฝึกลูกออทิสติกได้ อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกับ
การรักษาทางการแพทย์ในปัจจุบัน และจากที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนั้น ผู้สร้างสรรค์จึงนำผลงาน
ปั้นดินน้ำมัน ที่มีความงามของลูกเด็กชายออทิสติกนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ ผลงานชุด
ประติมากรรมนุ่มที่มุ่งเน้นเชื่อมโยงให้เห็นถึงความงามอันเกิดจากความไม่สมบูรณ์ แต่เรียงร้อยด้วย
เทคนิคทางหัตถกรรมของผู้เป็นแม่ สอดผสานเชื่อมโยงกันหลอมรวมใจจนเป็นหนึ่งเดียว

ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ตามโครงการประติมากรรมนุ่ม ด้วยเทคนิคการถักทอเส้นใยที่ได้รับแรงบันดาลใจ
มาจากรูปปั้นดินน้ำมันของลูกออทิสติก จำนวน 1 ชิ้น

ภาพที่ 42 ชื่อภาพผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมนุ่มลิงอุรังอุตังกับนกแก้วสีแดง

ขนาด 150 X120 cm

เทคนิค ประติมากรรมนุ่มโครเชต์

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติก. กรุงเทพฯ: ครูสภา
ลาดพร้าว, 2542.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล. พัฒนาเด็กด้วยศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทแปลนพับลิชชิง
จำกัด, 2533.
- ชลุด นิมเสมอ. องค์ประกอบทางศิลปะ. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2537.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา. ศิลปะบำบัดในเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พญา, 2554.
- นิพาดา เทวกุล, หม่อมหลวง. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking). เข้าถึงเมื่อ 5
มีนาคม
2558, เข้าถึงได้จาก https://pirun.ku.ac.th/~agrpct/lesson1/creative_thinking.html
- นวลแข ปาลินิช. ความรู้เรื่องผ้าและเส้นใย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พันธ์พิบูลย์, 2536.
- ผุสดี ภูอินทร์. คุณค่าของความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
, 2525.
- เมตตา สุวรรณศร. เส้นใยแห่งความรักของแม่ (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา
ทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560), 160.
- เมตตา สุวรรณศร. การศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของเด็กปกติกับเด็กออทิสติก บทความที่ 1:
อายุระหว่าง 4-5 ปี. วารสารศิลป์ พีระศรี คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัย ศิลปากร, 2 (2), 2558.
- เมตตา สุวรรณศร. หนังสือแสดงงานวิทยานิพนธ์สถาบันเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์, 2558.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปะหลังสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์, 2547.
- สุภางค์ จันทวานิช. ทฤษฎีสังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2557.
- อุมาพร ตรังคมบัติ. ช่วยลูกออทิสติก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชันตราการพิมพ์, 2554.

อุไรวรรณ ภารดี (ปิติ มณียากุล). ร้อยเรียงผ้าถัก. กรุงเทพฯ: บริษัททวิพรีน, 2555.

Author(s): E. Paul Torrance. Reviewed work(s) Source: *Daedalus*, Vol. 94, No. 3, *Creativity and Learning* pp. 633-681. Published, 1965.

Drevdahl. **Creativity Quotient: CQ 1960**. Accessed May 18, 2013. Available from <https://bmoomoo.wordpress.com/>.

Arthur C. Danto. **Embodied Meanings: Critical Essays & Aesthetic Meditations** Hardcover May 1, 1995.

Jung, C. G. **On the Nature of the Psyche**. London: Ark Paperbacks, 1947.

JOKKA. [pseud]. **The yarn sculpture: Olek – Agata Oleksiak**. Accessed June 17, 2013. Available from <http://flexiblefashion.blogspot.com/2013/06/artist-olek-agata-oleksiak-crocheted.html>.

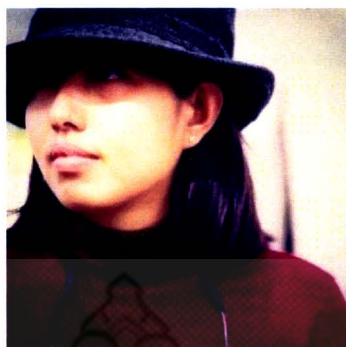
Leslie Koch. **'Art Around the Park' brings colorful murals to the East Village**. Los Angeles: Taschen, 2010.

Lisa Solomon. **interview: Being “in-between” contemporary textile art**. Accessed April 6, 2013. Available from <http://www.textileartist.org/lisa-soloman-interview/>

Megan Whitmarsh. **Originality, Observer Media: Design Observer : (Audio Interview)** Accessed April 8, 2013. Available from https://en.wikipedia.org/wiki/Megan_Whitmarsh.

Ogden, R. M.; Spearman, C. (1925). "The Nature of 'Intelligence' and the Principles of Cognition, 1923". *The American Journal of Psychology*. 36 (1): 140–145. doi: 10.2307/1413513, 1963.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางเมตตา สุวรรณศรี
เกิด	10 กันยายน 2514 , กรุงเทพฯ
ที่อยู่ปัจจุบัน	245/1 หมู่ 1 แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520 เมล์ : metta_a@hotmail.com โทรศัพท์ : 092-321 7778 , 081-8603455 , 02-7381489
ประวัติการศึกษา	2539 : ศิลปบัณฑิต ภาพพิมพ์ (เกียรตินิยมอันดับ 2) คณะจิตรกรรม ฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2541 : ศิลปมหาบัณฑิต ภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2559 : ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร	
ประวัติการทำงาน	อาจารย์ประจำ สาขาวิชาภาพพิมพ์ วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อาจารย์พิเศษ สาขาศิลปะภาพพิมพ์ศิลปนิพนธ์ คณะวิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ อาจารย์พิเศษ ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัยสาขาวิชาจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยศิลปากร
เกียรติประวัติ	

- พ.ศ. 2539 ได้รับพระราชทานทุนภูมิพล (ประเภทเรียนดี)
- พ.ศ. 2540 รางวัลดีเด่น ศิลปกรรมโตชิบา “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ 9
รางวัลชนะเลิศ ศิลปกรรมร่วมสมัยของธนาคารกสิกรไทย
ประจำปี 2540
- พ.ศ. 2541 รางวัลชนะเลิศ ศิลปกรรมร่วมสมัยของธนาคารกสิกรไทย
ประจำปี 2541
- พ.ศ. 2545 HONORABLE MENTION AWARD , 10th ASIAN ART
BIENNALE BANGLADESH
- พ.ศ. 2547 ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมแสดงศิลปะนานาชาติ ณ. ประเทศญี่ปุ่น
THE 10th ANNIVERSARY OF POST- EARTHQUAK
RESTORATION HYOGO INTERNATIONAL COMPETITION
OF PAINTING จาก 81 ประเทศทั่วโลก
- พ.ศ. 2557 เขียนบทความในหนังสือ ArtThesis^{14th} Pon-Chang Academy of
Art ใน หัวข้อ หรือจะเป็นเพียงกระแสเสียงหนึ่ง..ที่เหยียบย่าง ลง
บนเส้นทางศิลปะ นิทรรศการศิลปนิพนธ์ ครั้งที่ 14 มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตเพาะช่าง
รางวัลศิลป์ พีระศรี ทุนสร้างสรรค์ศิลปกรรมศิลป์พีระศรี
โครงการเชิดชูเกียรติศิลปินยอดเยี่ยมแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 14
ประจำปี 2557
รางวัลเหรียญเงิน ประเภทสื่อผสม (MixedMedia)
จากการประกวดศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 60
ทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์จากงบประมาณแผ่นดิน
(หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป) ของบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีงบประมาณ 2557
ทุนเชิดชูเกียรติ อาจารย์ถวัลย์ ดัชนี
- พ.ศ. 2558 รับเชิญสร้างสรรค์ผลงานการแสดงงาน
10 international 2015 ศิลปกรรมนานาชาติ
วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี
บทความวิชาการ เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบภาพวาดของ
เด็กปกติกับเด็กออทิสติก

- บทความที่ 1 : อายุ 4-5 ปี โดย เมตตา สุวรรณศรี
 ลงตีพิมพ์ในวารสารศิลป์ พีระศรี
 “Journal of fine Art” ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (15 มีนาคม 2558)
 ISSN2392-5884 ซึ่งจัดโดยคณะจิตรกรรมประติมากรรม
 และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 ทุนสนับสนุนการสร้างสรรคศิลปะมูลนิธิรัฐบุรุษ
 พลเอกเปรม ติณสูลานนท์
 รางวัลเหรียญทองแดง ประเภทสื่อผสม (Mixed Media)
 จากการประกวด ศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 61
 รางวัลดีเด่น ศิลปกรรมโตชิบา “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ 27
 ถูกเสนอชื่อเข้ารับรางวัล Prudential Eye Awards 2016
 "CATEGORY 5: BEST EMERGING ARTIST USING
 SCULPTURE" for the third Prudential Eye Awards that
 will take place on 19th January 2016 in Singapore.
 The Prudential Eye Awards are annual awards for
 emerging artists in the Greater Asia region. ณ.
 ประเทศสิงคโปร์ นับเป็นงานในระดับเอเชีย
- พ.ศ. 2559 รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายเรื่องการวิจัยและสร้างสรรค์ ให้
 นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะจิตรกรรมประติมากรรมภาพพิมพ์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร ในวันที่ 21 เมษายน 2559
 บทความวิชาการ วารสารวิชาการ เรื่อง เส้นใยแห่งความรักของแม่
 Thread of Love from Mother วารสารวิชาการ Veridian E-
 Journal บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อยู่ในฐานข้อมูล
 TCI (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย: Thai-Journal Citation
 Index (TCI) Centre)
- พ.ศ. 2559 รับเชิญเป็นอาจารย์สอนวิชา 104515 การจัดการสารสนเทศมรดก
 ทางวัฒนธรรมในพิพิธภัณฑ์สถานและหอศิลป์ (Cultural Heritage
 Information Museums and Art Galleries) บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศิลปากร
 รับเชิญเป็นอาจารย์สอนวิชาสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic) สถาบัน
 บัณฑิตพัฒนศิลป์ ปริญญาโท คณะศิลปะวิจารณ์

	เขียนบทความในนิตยสารการแสดงผลศิลปกรรม “ดินปั้นหมึก” เรื่อง ศิลปะจากเส้นใย (Fiber Art) มหาวิทยาลัยราชภัฏ รัตนโกสินทร์ เพาะช่าง รับเชิญแสดงงานมหกรรมศิลปะ “ด้วยรักและภักดียิ่งชีวีตราบนิ รันดร” ณ ห้างสรรพสินค้าซีคอนสแควร์ วิทยาการบรรยายพิเศษ หัวข้อ “การสร้างสรรค์งานศิลปกรรมร่วม สมัย สาขา ศิลปะภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรัตนโกสินทร์ เพาะช่าง
พ.ศ. 2560	รับเชิญเป็นอาจารย์สอนวิชา 104515 การจัดการสารสนเทศมรดก ทางวัฒนธรรมในพิพิธภัณฑ์สถานและหอศิลป์ (Cultural Heritage Information Museums and Art Galleries) รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายประกอบรายวิชาการศึกษาพิเศษ (ปริญญาเอก) มหาวิทยาลัยศิลปากร ในหัวข้อ หลักการและเหตุผล โครงการเผยแพร่องค์ความรู้ของดุขภูมิจิตต สาขาวิชาทัศนศิลป์
ประวัติการแสดงผลงาน	
พ.ศ. 2532	การแสดงผลงานนักศึกษา วิทยาลัยช่างศิลปะสาธิตการเขียนภาพ คนเหมือน ในการแสดงงานศิลปหัตถกรรมของกรมอาชีวศึกษา 2535
พ.ศ. 2532	การแสดงผลงานนักศึกษา คณะจิตรกรรม ฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2536	การแสดงงานศิลปะทิวทัศน์ คณะจิตรกรรม ฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร การแสดงผลศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปิน รุ่นเยาว์ ครั้งที่ 10
พ.ศ. 2537	การแสดงงานศิลปะทิวทัศน์ คณะจิตรกรรม ฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร ครั้งที่ 2 การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 11 การแสดงผลงานศิลปะของนักศึกษา คณะจิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร การแสดงผลงานจิตรกรรมทิวทัศน์ ณ ประเทศเดนมาร์ก การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของการปิโตเรียมแห่งประเทศไทย การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 40 การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัย ธนาคารกสิกรไทย
พ.ศ. 2538	การแสดงงานศิลปกรรมร่วมสมัย ศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 12

- การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 41
 การแสดงนิทรรศการศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” โตชิบา ครั้งที่ 7
 การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัย ธนาคารกสิกรไทย
 การแสดงศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 10 หัวข้อ “ป่าเขาลำเนาไพร”
 การแสดงผลงานนักศึกษาคณะจิตรกรรม ฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พ.ศ. 2539 การแสดงผลงานศิลปะนิพนธ์ของนักศึกษาปีสุดท้าย
 คณะจิตรกรรม ฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 การแสดงงานศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 42
 การแสดงผลงานนิทรรศการศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” โตชิบา
 ครั้งที่ 8
 การแสดงนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัย ธนาคารกสิกรไทย
- พ.ศ. 2540 การแสดงผลงานศิลปกรรมของคณาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์
 การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยเนื่องในวาระครบรอบ 55 ปี
 ของคณะจิตรกรรม ฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 การแสดงศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ของบริษัทโตชิบา ครั้งที่ 9
 การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของธนาคารกสิกรไทย
 การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 43
- พ.ศ. 2541 การแสดงศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ของบริษัทโตชิบา ครั้งที่ 10
 การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของธนาคารกสิกรไทย
 การแสดงผลงานศิลปกรรมของคณาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ ครั้งที่ 5
- พ.ศ. 2542 การแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ
 เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนม พรรษาครบ 6 รอบ
 ของอาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์
- พ.ศ. 2543 การแสดงนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินกลุ่มเหลี่ยม
- พ.ศ. 2544 การแสดงศิลปกรรมภาพเหมือนศิลปิน ของมหาวิทยาลัยศิลปากร
- พ.ศ. 2545 การแสดงศิลปกรรมของศิลปินอาเซียน ครั้งที่ 10 ณ.
 ประเทศบังคลาเทศ
- พ.ศ. 2545 10th ASIAN ART BIENNALE BANGLADESH 2001
 การแสดงศิลปกรรมคณาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ณ.
 สีส้มแกลลอเลีย

- พ.ศ. 2546 การแสดงนิทรรศการศิลปกรรมของกลุ่ม 5 ศิลปิน ณ.
สีลมแกลลอเรีย
- พ.ศ. 2547 การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยเนื่องในวาระครบรอบ 10 ปี
หลังเกิดแผ่นดินไหว
“การประกวดศิลปะนานาชาติ THE 10th ANNIVERSARY OF
POST- EARTHQUAK RESTORATION HYOGO
INTERNATIONAL COMPETITION OF PAINTING ณ.
ประเทศญี่ปุ่น
- พ.ศ. 2549 แสดงผลงานกลุ่มศิลปินหญิง In my mind
แสดงงานที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหอศิลป์เจ้าฟ้า
ระหว่างวันที่ 11-29 มกราคม 2549
- พ.ศ. 2550 แสดงผลงานศิลปกรรมร่วมสมัย black and white
หอศิลป์ซีคอนสแควร์
- พ.ศ. 2550 แสดงผลงานศิลปกรรม ณ ประเทศญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยโตเกียว
- พ.ศ. 2552 แสดงผลงานนิทรรศการศิลปกรรม ในหัวข้อ ดอกไม้ให้คุณ ณ.
สยามพารากอน
- พ.ศ. 2553 แสดงผลงานกลุ่มศิลปินหญิง In my mind ครั้งที่ 2
แสดงงานที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์เจ้าฟ้า
หัวข้อ Love in my mind
- พ.ศ. 2553 ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์
วิทยาลัยเพาะช่างดินเปื้อนหมึก
โครงการสอนศิลปะเด็กพิเศษที่มูลนิธิแสงสว่าง เพื่อผู้พิการและเด็ก
ออทิสติก ประจำปี 2553
- พ.ศ. 2553 รับเชิญเป็นศิลปิน ออกรายการสอนศิลป์ สถานีโทรทัศน์ ITV 2
ตอน ในการสาธิตทำผลงานศิลปะสื่อผสม จิตรกรรมปูนต่ำจาก
อูมิเนียมฟรอยล์ แบบที่1 และแบบที่2 จิตรกรรมร่องลึก
จากอูมิเนียมฟรอยล์
- พ.ศ. 2554 ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมคณาจารย์วิทยาลัยช่าง
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซีคอนสแควร์
โครงการสอนศิลปะเด็กพิเศษที่มูลนิธิแสงสว่าง เพื่อผู้พิการและเด็ก
ออทิสติก ประจำปี 2554

- พ.ศ. 2555 ร่วมจัดงาน สีนํ้าของมูลนิธิแสงสว่าง ณ. สยามพารากอน
 รับเชิญเป็นวิทยากร ให้กับมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์
 วิทยาลัยเพาะช่าง ในหัวข้อบรรยายงานศิลปะร่วมสมัย
 ร่วมจัดงานศิลปกรรมเทิดพระเกียรติ
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยวิทยาลัยช่างศิลป์
 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- พ.ศ. 2556 ร่วมแสดงผลงานมิตรสัมพันธ์ไทย-ลาว
 รับเชิญแสดงผลงานสื่อผสมโครงการณดินเขื่อนหมึก
 ร่วมจัดงานภาพพิมพ์ชิ้นเล็ก สาขาภาพพิมพ์คณะจิตรกรรมฯ
 มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พ.ศ. 2557 ร่วมโครงการณศึกษาประวัติศาสตร์โบราณสถานและสภาพแวดล้อม
 เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะภาพพิมพ์ ณ. ประเทศกัมพูชา
 ได้รับคัดเลือกเข้ารับทุนสร้างสรรค์ศิลปกรรมศิลป์พระศรี
 ราชวัลศิลป์ พระศรี โครงการเชิดชูเกียรติศิลปินยอดเยี่ยมแห่ง
 ประเทศไทย ครั้งที่ 14 ประจำปี 2557 ในโครงการ
 ความคิดคำนึงถึงห้วงเวลาที่ผ่านเลยในจิตใจฉัน :
 Nostalgia of mind
- พ.ศ. 2557 เขียนบทความในหนังสือ ArtThesis^{14th} Pon-Chang Academy of
 Art ในหัวข้อ หรือจะเป็นเพียงกระแสเสียงหนึ่ง..ที่เหียวอย่าง ลงบน
 เส้นทางศิลปะ นิทรรศการศิลปินพนธ์ ครั้งที่ 14 มหาวิทยาลัย
 เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง
 ร่วมจัดงาน ประเภทสื่อผสม (MixedMedia) ศิลปกรรมแห่งชาติ
 ครั้งที่ 60
 รับเชิญเป็นศิลปินออกรายการ What'supspring ทางช่อง
 SpringNew ในหัวข้อ การใช้งานศิลปะในการบำบัดเด็กออทิสติก
 และการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะของเมตตา สุวรรณศรี วันที่ 9
 กรกฎาคม 2557 ออกอากาศสดเวลา 10.30 น.
 สัมภาษณ์ในรายการข่าวบันเทิง ช่วงข่าวบันเทิง ทางสถานีโทรทัศน์
 ThaiPbs เนื่องในงานแถลงข่าวศิลปินผู้รับรางวัลศิลปกรรมแห่งชาติ
 ครั้งที่ 60 ในหัวข้อ “การติดตั้งงานศิลปะจัดวาง และปัญหาในการ
 เคลื่อนย้ายติดตั้ง” ออกอากาศวันที่ 25 กรกฎาคม 2557 เวลา

15.30 น.

โครงการสอนศิลปะเด็กพิเศษที่มูลนิธิแสงสว่าง เพื่อผู้พิการและเด็ก
ออทิสติก ประจำปี 2558

รับเชิญสัมภาษณ์ในรายการข่าวบันเทิง ทางสถานีโทรทัศน์ ThaiPbs
ในหัวข้อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสื่อผสมที่ได้แรงบันดาลใจมา
จากลายเส้นเด็กออทิสติก ผสานกับงานหัตถกรรม ถักโครเชต์
ถ่ายทอดวันเสาร์ที่ 13 กันยายน 2557 เวลา 12.30 น.

แสดงนิทรรศการโครงการนำเสนอผลความก้าวหน้า

ของนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์

ในหัวข้อ “เส้นใยแห่งความรักของแม่” โดย เมตตา สุวรรณศรี

ณ. หอศิลป์PSG Art Gallery คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และ

ภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ครั้งที่ 1 ปีการศึกษา 2557

พ.ศ. 2558

แสดงผลงาน รางวัลเหรียญทองแดง ประเภทสื่อผสม

(Mixed Media) จากการประกวดศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 61

แสดงผลงาน รางวัลดีเด่นศิลปกรรมโตชิบา “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต”

ครั้งที่ 27

โครงการสอนศิลปะเด็กพิเศษที่มูลนิธิแสงสว่าง เพื่อผู้พิการและเด็ก
ออทิสติก ประจำปี 2558

รับเชิญ เขียนบทความ การเดินทางชมการแสดงศิลปะเวนิชเบียนนา
เล โครงการแสดงงานศิลปะดินปั้นอ่อนหมึก สาขาภาพพิมพ์และสาขา
ประติมากรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยา
เขตเพาะช่าง

พ.ศ.2559

ออกรายการไทยบันเทิง ThaiPBS หัวข้อ มองงานศิลปะเชิงวิชาการ
ของไทย ผ่านศิลปินว่าที่ด็อกเตอร์ ออกอากาศวันที่19 มีนาคม
2559 เวลา 12.30 น

แสดงผลงาน ประเภทสื่อผสม (Mixed Media)

ศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 62

แสดงผลงานกระบวนการสร้างสรรค์ของนักศึกษา ปรัชญาดุษฎี

บัณฑิต รุ่นที่1 ที่พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ หอศิลป์เจ้าฟ้าวันที่ 16 มีนาคม

2559

ร่วมโครงการ Art Camp 58 กองทุนส่งเสริมการศึกษาการ
สร้างสรรค์ ศิลปะ มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ 3-7
มิถุนายน 2559 จังหวัดกระบี่

รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษวิชา 104 501 การจดหมายเหตุและ
สารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรมในสังคมฐานความรู้และเศรษฐกิจ
สร้างสรรค์ (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร หลักสูตรพหุ
วิทยาการ/หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2557)

รับเชิญ เขียนบทความ เรื่องศิลปะไฟเบอร์อาร์ต (Fiber Art)
โครงการจัดงานศิลปะดินเปื้อนหมึก สาขาภาพพิมพ์และสาขา
ประติมากรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยา
เขตเพาะช่าง

แสดงผลงาน มหกรรมศิลปะ ด้วยรักและภักดี ยิ่งชีวี トラบินรันดร์
ณ.ห้างสรรพสินค้าซีคอนสแควร์ ศรีนครินทร์ วันที่ 4 พ.ย.-5
ธ.ค.2559

